

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

TRÓJSTRONNE ZESPOŁY BRANŻOWE

Informator 2013

dialog

Biblioteka
Dialogu
Społecznego

WARSZAWA 2014

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego

TRÓJSTRONNE ZESPOŁY BRANŻOWE

Informator 2013

Warszawa, 2014

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego

Opracowanie:
Wydział Dialogu Branżowego i Mediacji

Łamanie i druk: ZWP MPiPS. Zam. 262/14.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. Zespół Trójstronny ds. Branży Energetycznej	9
3. Trójstronny Zespół ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników	25
4. Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki	43
5. Zespół Trójstronny ds. Branży Chemicznej	57
6. Podzespół ds. Przemysłu Szkłarskiego (ZT ds. Branży Chemicznej)	71
7. Podzespół ds. Przemysłu Farmaceutycznego (ZT ds. Branży Chemicznej)	81
8. Podzespół ds. Sektora Paliwowego i Petrochemicznego (ZT ds. Branży Chemicznej)	91
9. Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa	95
10. Zespół Trójstronny ds. Branży Węgla Brunatnego	109
11. Zespół Trójstronny ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnoego	121
12. Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Lekkiego	133
13. Zespół Trójstronny ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego	147
14. Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej	159
15. Zespół Trójstronny ds. Kolejnictwa	171

16. Zespół Trójstronny ds. Ochrony Zdrowia	185
17. Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Stoczniowego	201
18. PODSUMOWANIE	213
19. ZAŁĄCZNIKI	215

Wstęp

Zgodnie z definicją Komisji Europejskiej, dialog społeczny to proces stałej interakcji pomiędzy partnerami społecznymi – związkami zawodowymi i organizacjami pracodawców (w układzie dwustronnym) oraz rządu (w ramach trójstronnych instytucji dialogu) – mający na celu osiągnięcie porozumienia w kwestii kontroli działań gospodarczych i społecznych, zarówno na szczeblu makro, jak i na szczeblu mikro. W dialogu społecznym dominującymi relacjami między partnerami są negocjacje zbiorowe oraz zharmonizowane działania, odnoszące się do układów zinstytucjonalizowanych, w których uczestniczą zainteresowane strony, a które dotyczą prowadzonej przez państwo polityki społecznej i ekonomicznej.

Dialog branżowy jest, co do zasady, najbliższy tradycyjnemu pojmowaniu dialogu społecznego. Dotyczy on bowiem, w sposób bezpośredni, zarówno środowisk pracowniczych, jak i pracodawców. Koncentruje się na warunkach pracy, płacy, świadczeniach socjalnych, polityce restrukturyzacyjnej oraz innych zagadnieniach istotnych z punktu widzenia ekonomii i kwestii społecznych danego sektora. Dialog prowadzony pomiędzy reprezentatywnymi dla branż, a nawet całych sektorów, partnerami społecznymi może przebiegać w dwojaki sposób. Bezpośrednio – poza wyspecjalizowanymi instytucjami dialogu – jak ma to miejsce przy zawieraniu, przez branżowe organizacje pracodawców i związków zawodowych, ponadzakładowych układów zbiorowych pracy oraz w formie zinstytucjonalizowanej – na forum ciał branżowego dialogu społecznego. W Polsce jest to dialog ujęty w mniej lub bardziej sformalizowane ramy i realizowany na forum Trójstronnych Zespołów Branżowych (TZB).

Podstawą do powoływania Trójstronnych Zespołów Branżowych (TZB) była potrzeba wypracowania modelu podejmowania decyzji społeczno-gospodarczych uwzględniających różne interesy partnerów społecznych w restrukturyzowanych branżach i sektorach polskiej gospodarki, zaistniałych w nowych uwarunkowaniach polityczno-ekonomicznych, które powstały z początkiem lat 90-ych. Proces transformacji polskiej gospodarki – a w szczególności konieczność przeprowadzenia procesów prywatyzacyjnych

w państwowych przedsiębiorstwach – miał zasadniczy wpływ na rynek pracy i na kwestie socjalne. Pojawiły się programy likwidacji niektórych nierentownych zakładów pracy, przekształcenia własnościowe spowodowały zmiany profilu działalności przedsiębiorstw, powolnego wygaszanie niemal całych gałęzi wydobywczo-przemysłowych (np. zgłębia siarkowego), dostosowywania skali produkcji do zapotrzebowań rynkowych i przemysłowego postępu techniczno-technologicznego wkraczającego do Polski. Niekwestionowana potrzeba zmiany struktury własnościowej w kluczowych sektorach gospodarki zrodziła potrzebę racjonalizacji zatrudnienia – zwolnień lub przesunięcia dużej ilości pracowników do innych sektorów.

Procesy, o których mowa, nie miałyby szansy powodzenia bez porozumienia się stron dialogu społecznego. Zgoda stron, co do warunków przebiegu zmian strukturalnych, mogła zostać osiągnięta jedynie przy spełnieniu warunku maksymalnego zabezpieczenia pracowników. Warunki prywatyzacji (regulowane przepisami ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw oraz akty wykonawcze do tej ustawy) nie zawierały regulacji związanych z osiągnięciem porozumień dotyczących spraw pracowniczych pomiędzy inwestorami a związkami zawodowymi reprezentującymi pracowników prywatyzowanych spółek Skarbu Państwa. Sytuacje konfliktowe i protesty, rodzące się na tym tle obawy o zabezpieczenie warunków socjalnych pracowników i zagrożonych miejsc pracy, wymagały częstych negocjacji strony społecznej z rządem. W efekcie, na podstawie tzw. umowy społecznej, zawartej pomiędzy stroną społeczną i rządową (bez konkretnych podstaw prawnych – na mocy decyzji kolejnych ministrów pracy), usankcjonowano istnienie poszczególnych Zespołów Branżowych, które miały funkcjonować w układzie trójstronnym. Opracowanie, odpowiednich dla danych branż, pakietów socjalnych równoległe do tworzenia strategii restrukturyzacji było kwestią o zasadniczym znaczeniu. W zależności od okresu występujących problemów różne branże ubiegały się o powoływanie Zespołów Trójstronnych w różnych latach.

Obecnie działa 14 trójstronnych zespołów branżowych (w tym 3 podzespoły). Nową jakością w tym dialogu są zespoły konsultacyjne (problemowe) powoływane doraźnie przez Ministerstwa (Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Infrastruktury

i Rozwoju) do wypracowania np. konkretnych propozycji organizacyjnych, strukturalnych, uregulowań prawnych wprowadzanych do wieloletnich rządowych strategii lub programów, uzgodnień pracowniczych w ramach programów prywatyzacyjnych czy konsolidacyjnych.

Niniejszy informator jest próbą uporządkowania danych dotyczących tego, co zdarzyło się w 2013 roku w obszarze dialogu społecznego odbywającego się w poszczególnych sektorach gospodarki, które są nadal podmiotem działań restrukturyzacyjnych i konsolidacyjnych.

Intencją autorów jest usystematyzowanie wiedzy o dialogu branżowym dotyczące wszystkich tych elementów istotnych dla sposobu aktualnie rozwiązywanych problemów branż i powstających kwestii spornych, a także zawieranych porozumień, ustaleń, czy uzgodnień – bowiem formuła dialogu społecznego to jedyna forma pokojowego rozwiązywania trudnych problemów branż, forum wymiany wiedzy, uwag i wniosków w realizowanych procesach gospodarczych.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. BRANŻY ENERGETYCZNEJ**

Zespół Trójstronny ds. Branży Energetycznej

Zespół Trójstronny ds. Branży Energetycznej powstał w marcu 1998 roku w wyniku decyzji stron: rządowej i reprezentantów związków zawodowych i organizacji pracodawców branży energetycznej.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Środowiska oraz Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.
- Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 6 przedstawicieli wyznaczonych przez: Federację Związków Pracodawców Energetyki Polskiej w likwidacji, po 2 przedstawicieli wyznaczonych przez: Związek Pracodawców Energetyki w likwidacji, Związek Pracodawców Elektrowni, Związek Pracodawców Elektrociepłowni w likwidacji oraz Związek Pracodawców Zaplecza Energetyki.
- Stronę związkową reprezentuje po 3 przedstawicieli wyznaczonych przez: Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków, Sekcję Krajową Elektrowni i Elektrociepłowni NSZZ „Solidarność”, Sekcję Krajową Energetyki NSZZ „Solidarność”, Sekcję Krajową Energetyki Związku Zawodowego Inżynierów i Techników, Ogólnokrajowe Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Krajowy System Elektroenergetyczny (KSE) należy do największych w Europie. Na koniec 2013 r. moc elektryczna systemu wynosiła około 38 GW. Około 94% tej mocy jest zainstalowane w elektrowniach i elektrociepłowniach zawodowych. Dominującą rolę w strukturze mocy

odgrywają elektrownie zawodowe opalane węglem kamiennym i brunatnym (29,8 GW), których udział wynosi łącznie ponad 78% całkowitej mocy zainstalowanej w KSE. Roczna produkcja energii elektrycznej w kraju to ponad 160 tys. GW

Łączna długość linii elektroenergetycznych w Polsce wynosi 787 tys. km, z czego 13,5 tys. to linie najwyższych napięć.

Blisko 45% urządzeń wytwarzających energię elektryczną ma ponad 30 lat, zaś około 77% – ponad 20 lat. Ponieważ przewidywany okres eksploatacji bloków węglowych wynosi 40–45 lat, samo odnowienie istniejącego potencjału wymaga wybudowania w ciągu najbliższych lat źródeł o łącznej mocy od 13 do 18 GW.

Odczuwalne są problemy z utrzymaniem parametrów energii elektrycznej na terenach wiejskich (długie ciągi sieci niskiego napięcia). Problem stanowią również straty sieciowe energii – 8,2% (przy średniej dla UE-15 – 5,7%). Za zbyt niski w stosunku do potrzeb i możliwości należy uznać poziom mocy połączeń transgranicznych.

W zakresie wprowadzania rynku energii zgodnie z przepisami prawa UE nastąpiło wydzielenie operatorów systemów, odpowiednio operatora systemu przesyłowego oraz operatorów systemów dystrybucyjnych. Zlikwidowano kontrakty długoterminowe ograniczające zakres rynku, zniesiono obowiązek przedkładania do zatwierdzenia przez Prezesa URE taryf na energię elektryczną dla odbiorców nie będących gospodarstwami domowymi i rolnymi.

W okresie do 2020 r. planowane są wycofania mocy w krajowym sektorze wytwórczym na poziomie około 6400 MW. W najbliższym czasie (do 2017 r.) planowane jest zrealizowanie inwestycji na około 4 GW oraz na około 6,5 GW mocy do 2019 r.

W związku z koniecznością realizacji zobowiązań przyjętych na forum UE, celem strategicznym polityki państwa jest zwiększanie wykorzystania zasobów energii odnawialnej, tak aby udział tej energii w finalnym zużyciu energii brutto osiągnął w 2020 r. 15%. Udział energii z OZE w końcowym zużyciu energii brutto systematycznie wzrasta i osiągnął w 2012 r. poziom 11,4%, co stanowi podwojenie tego parametru od 2006 r.

W ostatnich latach dominującą pozycję bilansu energii odnawialnej stanowiła energia biomasy stałej choć jej udział ma tendencję malejącą (z wyłączeniem biomasy na potrzeby wytwarzania energii elektrycznej, której zużycie rośnie). Udział pozostałych nośników energii odnawialnej

corocznie zmienia się z wyraźną tendencją wzrostową energii wiatru, biogazu i promieniowania słonecznego oraz oscylującą tendencją spadku dla energii wody, wynikającą ze zmiennego reżimu hydrologicznego. W zakresie promocji rozwoju mikrogeneracji OZE istotne zmiany zostały wprowadzone w ramach nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne, która m.in. zniósła szereg barier o charakterze administracyjnym.

Rentowność brutto sektora elektrowni w 2012 r. wyniosła około 11%, przedsiębiorstw obrotu około 5% a spółek dystrybucyjnych 14%. Przeciętne miesięczne koszty pracy w tych sektorach na jednego zatrudnionego to odpowiednio 10,8 tys. zł, 10,9 tys. zł i 8,4 tys. zł.

Ciepłownictwo systemowe należy w Polsce do najważniejszych form zaspokajania zapotrzebowania na ciepło. Łączna długość sieci ciepłowniczych wynosi około 19,5 tys. km. Liczba koncesjonowanych przedsiębiorstw ciepłowniczych przekracza 450. Moc zainstalowana ciepła w tych przedsiębiorstwach wynosi 58 tys. MW, a moc zamówiona to 34 tys. MW. Roczne wielkości sprzedaży ciepła w ostatnich latach kształtowały się na poziomie około 400 tys. TJ z widoczną tendencją malejącą. Głównym paliwem pierwotnym do wytwarzania ciepła jest węgiel kamienny (74%). Jego pozycja wydaje się niezagrażona przez następne lata.

Z ciepła sieciowego korzysta około 40% wszystkich gospodarstw domowych. Wśród odbiorców ciepła z sieci zdecydowanie przeważają mieszkańcy bloków, a jego stosowanie w domach jednorodzinnych jest niewielkie. Spośród konsumentów ciepła sieciowego, 60% używało go również do ogrzewania wody.

Niestety od 2009 r. branża ciepłownicza odnotowuje ujemny wynik finansowy brutto, a jej rentowność spadła poniżej -1,5%. Niemniej jednak roczne nakłady związane z działalnością ciepłowniczą to około 2,5 mld zł.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę prowadziło w 2012 r. 2 765 podmiotów, w których zatrudnionych było 143,4 tys. osób (o 9,4 tys. mniej niż w roku 2011).

Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA (PSE) są operatorem systemu przesyłowego energii elektrycznej w Polsce. Przedmiotem podstawowej działalności spółki jest świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej siecią najwyższych napięć (400 i 220 kV) do wszystkich regionów kraju.

PSE realizują powierzone zadania w oparciu o majątek sieciowy, w którego skład wchodzi ponad 13 tys. km linii przesyłowych oraz ponad 100 stacji elektroenergetycznych. Ze względu na wagę realizowanych zadań Spółka należy do grupy przedsiębiorstw strategicznych dla gospodarki państwa i bezpieczeństwa kraju.

PSE realizują swoje cele poprzez posiadaną infrastrukturę sieciową. Według stanu na 31 grudnia 2012 r. majątek sieciowy spółki stanowiło 245 linii o łącznej długości 13 445 km, w tym:

- 1 linia o napięciu 750 kV o długości 114 km,
- 77 linii o napięciu 400 kV o łącznej długości 5 383 km,
- 167 linii o napięciu 220 kV o łącznej długości 7 948 km,
- podmorskie połączenie 450 kV DC Polska – Szwecja o całkowitej długości 254 km (z czego 127 km jest własnością PSE),
- 101 stacji najwyższych napięć.

Na koniec 2012 roku w Grupie Kapitałowej PSE zatrudnione były 2 034 osoby, w spółce PSE – 695 osób. Zatrudnienie w spółkach Grupy Kapitałowej PSE na dzień 31 grudnia 2012 roku kształtowało się następująco:

- PSE-Wschód – 240 osób,
- PSE-Zachód – 239 osób,
- PSE-Południe – 239 osób,
- PSE-Północ – 171 osób,
- PSE-Centrum – 244 osoby,
- PSE Inwestycje – 158 osób,
- PSE Innowacje – 37 osób,
- Zarządca Rozliczeń – 11 osób.

Polityka kadrowa PSE koncentruje się na zapewnieniu spółce wysokiej klasy specjalistów, których wiedza, kompetencje oraz profesjonalizm będą gwarancją realizacji jej celów strategicznych.

Przychody spółki w 2012 r. wyniosły 6 795 mln zł a zysk netto prawie 710 mln zł i był dwukrotnie wyższy niż w roku poprzednim. Łączna kwota planowanych zamierzeń inwestycyjnych PSE na lata 2013–2017 wynosi 9,9 mld zł.

Spółka prowadzi działalność w sektorze regulowanym, a uzasadnione koszty tej działalności pokrywane są z przychodów wynikających ze stawek opłat zatwierdzanych w taryfie przesyłowej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Nie przewiduje się zagrożenia działalności spółki w kolejnych latach.

Szczegółowe informacje w zakresie sytuacji koncernów energetycznych w Polsce posiada Minister Skarbu Państwa wykonujący w odniesieniu do tych podmiotów uprawnienia właścicielskie.

1. Grupa Kapitałowa PGE Polska Grupa Energetyczna

Grupa Kapitałowa PGE jest największą w Polsce spółką sektora elektroenergetycznego pod względem przychodów i generowanego zysku, a także zainstalowanych mocy wytwórczych i wielkości produkcji energii. Zainstalowana moc elektryczna wynosi 13,1 GW, co stanowi 34,4% udział w rynku. Produkcja energii elektrycznej (brutto) wynosi 57,1 TWh, a dystrybucja energii elektrycznej 31,3 TWh. Węgiel brunatny wydobywany z kopalń Grupy PGE stanowi 78,5% udziału w rynku. Działalność Grupy PGE koncentruje się na obszarach wydobywania, energetyki konwencjonalnej, odnawialnej, jądrowej, obrocie hurtowym i detalicznym oraz dystrybucji. W Grupie zatrudnionych jest ponad 41 tys. osób.

W 2013 r. w Grupie Kapitałowej PGE zrealizowano takie działania jak:

- łączenie spółek Grupy o podobnym przedmiocie działalności i alokacja spółek do właściwych linii biznesowych,
- zbywanie akcji i udziałów lub likwidacja spółek o podobnym profilu działalności, niezwiązanym z podstawową działalnością,
- zbycie aktywów pozaenergetycznych, które pozostawały bezpośrednio w majątkach spółek Grupy Kapitałowej PGE nieprzeznaczonych do prowadzenia działalności podstawowej (mieszkania zakładowe, obiekt hotelarski, nieruchomości gruntowe).

2. Grupa Kapitałowa TAURON POLSKA ENERGIA

Grupa Kapitałowa TAURON zajmuje istotną pozycję w dziedzinie wytwarzania, dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej w Polsce. Jest największym dystrybutorem i sprzedawcą energii elektrycznej w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej. Zainstalowana moc elektryczna wynosi 5,5 GW, co stanowi ponad 13% udziału w rynku. Produkcja energii elektrycznej (brutto) 21,4 TWh, a dystrybucja energii elektrycznej 47,85 TWh. Węgiel kamienny wydobywany z kopalń Grupy stanowi 5% udziału w rynku.

Grupa została utworzona 2006 r. i prowadzi działalność w kluczowych segmentach rynku energetycznego tj. w obszarze wydobywania węgla kamiennego,

wytwarzania, dystrybucji oraz obrotu energią elektryczną i ciepłem. W Grupie zatrudnionych jest ponad 27 tys. osób.

3. Grupa Kapitałowa ENEA

Grupa Kapitałowa ENEA posiada silną pozycję rynkową w Polsce we wszystkich segmentach rynku elektroenergetycznego, w których prowadzi działalność. Zainstalowana moc wynosi ok. 3,1 GW, co stanowi ponad 13% udziału w rynku. Produkcja energii elektrycznej (brutto) wynosi 12,3 TWh, a dystrybucja energii elektrycznej 14,9 TWh.

Grupa Kapitałowa Enea powstała w 2001 r. w wyniku połączenia czterech zakładów energetycznych z Energetyką Poznańską SA. Działalność Grupy koncentruje się na produkcji energii elektrycznej i ciepłej, obrocie oraz dystrybucji. W Grupie Enea zatrudnionych jest ok. 10 tys. osób.

4. Grupa Kapitałowa ENERGA

Grupa Energa jest jedną z czterech największych w Polsce grup energetycznych. Grupa posiada aktywa dystrybucyjne w północnej i środkowej Polsce. Dostarcza energię elektryczną dla ponad 2,9 mln klientów. Zainstalowana moc wytwórcza Grupy osiągnęła poziom 1,3 GW, co stanowi 3,4% udziału w rynku. Produkcja brutto energii elektrycznej na poziomie 3,8 TWh, a dystrybucja 20,1 TWh. Pod względem wolumenu Grupa ENERGA jest trzecim największym dystrybutorem energii elektrycznej w Polsce z udziałem w rynku na poziomie ok. 17% oraz trzecim największym sprzedawcą energii elektrycznej z udziałem w rynku na poziomie ok. 15%. Produkcja brutto energii elektrycznej na poziomie 3,8 TWh daje Grupie ENERGA ok. 3% udział w rynku.

Grupa w obecnym kształcie powstała w 2007 r. w wyniku związania przez Skarb Państwa, Energa – Operator SA oraz Energa Elektrownie Ostrołęka SA spółki holdingowej. W Grupie jest zatrudnionych ok. 11 tys. osób.

W dniu 11 grudnia 2013 r. akcje spółki zostały wprowadzone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA. Skarb Państwa dokonał zbycia 32,66% akcji w spółce, a kwota przychodów z prywatyzacji wyniosła 2,3 mld zł (z uwzględnieniem rozliczenia opcji stabilizacyjnej).

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 odbyły się 3 posiedzenia Zespołu. Kolejne posiedzenie zaplanowane na 19 listopada 2013 r. zostało odwołane w związku z zawieszeniem w dniu 26 czerwca 2013 r. przez stronę związkową uczestnictwa reprezentatywnych organizacji związkowych w pracach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego oraz Trójstronnych Zespołów Branżowych. Przedstawiciele powyższych organizacji nie biorą udziału w spotkaniach wymienionych gremiów.

Podczas posiedzeń Zespołu w 2013 roku poruszano m.in. następujące kwestie:

- Informacja Ministerstwa Skarbu Państwa dotycząca polityki państwa w odniesieniu do najbliższej przyszłości sektora elektroenergetycznego oraz skutków społecznych jej wdrażania – prezentacja strategii dla sektora elektroenergetycznego;
- Założenia polityki inwestycyjnej do programu „Inwestycje Polskie” (MSP);
- Plany dotyczące zakresu przeprowadzenia przeglądu działalności spółek energetycznych – z uwzględnieniem ewentualnych skutków redukcji zatrudnienia w kontekście poszanowania dotychczas nabytych uprawnień i gwarancji pracowniczych (MSP);
- Omówienie – komentarz do odpowiedzi i wyjaśnień strony rządowej na pytania związków zawodowych poruszające problemy branży;
- Dyskusja w sprawie przyczyn narastających niepokoi społecznych w sektorze elektroenergetycznym.

Efekty prac Zespołu

- Ministerstwo Skarbu Państwa zadeklarowało przygotowanie na kolejne posiedzenie Zespołu Trójstronnego prezentacji strategii dla sektora energetycznego uwzględniającej aspekty zabezpieczenia spraw społecznych. MSP przedstawi także założenia polityki inwestycyjnej do Programu Inwestycje Polskie.
- Odnośnie kwestii wypłaty dywidend MSP poinformowało, że każdy przypadek rozpatrywany i analizowany jest indywidualnie z uwzględnieniem możliwości finansowych i inwestycyjnych danej spółki.
- Strona związkowa poprosiła, aby plany MSP dotyczące zakresu przeprowadzenia przeglądu działalności spółek energetycznych zostały

przeważające na kolejnym posiedzeniu Zespołu, że szczególnym uwzględnieniem skutków ewentualnego ograniczenia zatrudnienia.

- Związki zawodowe postulowały, aby Programy Dobrowolnych Odejść zostały ujęte przez rząd w ramy prawne.

Strona rządowa zaproponowała, przygotowanie odpowiedniego wniosku odzwierciedlającego wolę związków zawodowych prawnego uregulowania kwestii Programów Dobrowolnych Odejść, który zostanie skierowany pod obrady Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych.

- Strona związkowa poprosiła, aby Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej udzieliło odpowiedzi na pytanie, czy przy przejściu zorganizowanej części przedsiębiorstwa do nowego pracodawcy możliwe jest pominięcie art. 23 Kodeksu Pracy?

Stosowne wyjaśnienia z zakresu prawa pracy zostały zainteresowanym przekazane przez odpowiednie Departamenty i wiceministra Pracy i Polityki Społecznej.

- Przedstawiciel Grupy TAURON Polska Energia potwierdził informację o zamiarze redukcji zatrudnienia ponad 3 tysięcy pracowników;
- Zarząd GK PGE SA poinformował o konieczności ograniczenia wzrostu wynagrodzeń oraz podjęciu działań oszczędnościowych w spółce?

Przedstawiciele związków zawodowych prosili m.in. o wyjaśnienie:

- Czy w dalszym ciągu kontynuowana będzie niezwykle kosztotwórcza działalność spółek jądrowych?
- Czy Zarząd PGE SA i Zarząd PGE Systemy podejmą dialog ze stroną związkową?

Wiceminister Skarbu Państwa zaproponował udzielenie przez resort pisemnych odpowiedzi na przygotowane przez przedstawicieli związków zawodowych pytania.

REGULAMIN **Trójstronnego Zespołu** **ds. Branży Energetycznej**

§ 1

Celem powołania Zespołu do Spraw Branży Energetycznej, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron przy wypracowywaniu stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa wobec branży energetycznej, oraz interesów pracowników i pracodawców.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa oraz Prezesa Regulacji Energetyki.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 3 przedstawicieli wyznaczonych przez:

1. Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków.
2. Sekcję Krajową Elektrowni i Elektrociepłowni NSZZ „Solidarność”.
3. Sekcję Krajową Energetyki NSZZ „Solidarność”.
4. Sekcję Krajową Energetyki Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.
5. Ogólnokrajowe Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje: 6 przedstawicieli wyznaczonych przez Federację Związków Pracodawców Energetyki Polskiej, po 2 przedstawicieli z wyznaczonych przez: Związek Pracodawców Energetyki, Związek Pracodawców Elektrowni, Związek Pracodawców

Elektrociepłowni, Związek Pracodawców Zaplecza Energetyki (zapis zgodny z aneksem do regulaminu).

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

1. strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych działających w sektorze;
2. strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców działających w sektorze;
3. strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

- 1) Zespół obraduje na posiedzeniach.
- 2) Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, co najmniej po jednym przedstawicielu z co najmniej 4 organizacji pracodawców wymienionych w § 5 oraz po jednym przedstawicielu, z co najmniej 4 organizacji związkowych wymienionych w § 4.
- 3) Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
- 4) Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
- 5) W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

- 1) Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
- 2) Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich biorących udział w posiedzeniu.

- 3) Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.
- 4) W razie braku zgody, to jest braku stanowiska Zespołu, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.

§ 10

- 1) Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
- 2) Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
- 3) Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 1. przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 2. przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 3. przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 4.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.

2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Zespół może korzystać z pomocy ekspertów.
2. Zespół w drodze uzgodnienia podejmuje decyzję co do sposobu i trybu pokrycia kosztów pracy ekspertów.
3. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Tryb i sposób pokrycia kosztów obsługi prac, o których mowa w § 10, Zespół rozstrzygnie w trybie uzgodnienia.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 4,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.

3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i przekazuje w terminie 14 dni współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§ 20

Strony tworzące Zespół zobowiązane są do prezentowania uzgodnień Zespołu na forum Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, jeżeli będą one tematem obrad tej Komisji.

Aneks nr 1
Do Regulaminu
Trójstronnego Zespołu ds. Branży Energetycznej

1. Zmienia się brzmienie § 5 i nadaje mu się treść następującą:

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje: 6 przedstawicieli wyznaczonych przez Federację Związków Pracodawców Energetyki Polskiej, po 2 przedstawicieli wyznaczonych przez: Związek Pracodawców Energetyki, Związek Pracodawców Elektrowni, Związek Pracodawców Elektrociepłowni, Związek Pracodawców Zaplecza Energetyki."

§20

2. W miejsce „Związek Pracodawców Zakładów Energetycznych” wpisuje się „Związek Pracodawców Energetyki”.
3. Aneks wchodzi w życie z dniem podpisania.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO GÓRNIKÓW**

Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników

Najstarszy z Zespołów branżowych, który został powołany w wyniku ustaleń strony rządowej ze związkową w grudniu 1992 roku i reaktywowany porozumieniem po górniczych strajkach w maju 1994 roku.

Działa na podstawie Regulaminu przyjętego w 2002 r.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Skarbu Państwa, Wyższego Urzędu Górniczego, Głównego Instytutu Górnictwa, Agencji Rozwoju Przemysłu SA Oddział w Katowicach
- Stronę pracodawców reprezentują przedstawiciele: Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego, Kompanii Węglowej SA, Katowickiego Holdingu Węglowego SA, Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA, Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej, Węglokoks” SA, Konsorcjum Przedsiębiorstw Robót Górniczych i Budowy Szybów SA, „Węglokoks” SA, Lubelski Węgiel „Bogdanka” SA.
- Stronę związkową reprezentują następujące organizacje: Związek Zawodowy Pracowników Dołowych, Porozumienie Związków Zawodowych Górnictwa, ZZPZPMW „Przeróbka”, WZZ „Sierpień ‘80”, Konfederacja Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce, Związek Zawodowy Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce, Związek zawodowy Górników w Polsce, PZZ „Kadra”, NSZZ „Solidarność”, NSZZ „Solidarność – 80”, ZZ „Kontra” w Gliwicach, Związek Zawodowy Ratowników Górniczych w Polsce, ZZ Jedności Górniczej.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według Ministerstwa Gospodarki pomimo postępującego rozwoju nowych źródeł energii, węgiel stanowi podstawowe paliwo energetyczne w Polsce. Pochodzi z niego ponad 48% energii pierwotnej oraz 88% energii elektrycznej. Wykorzystanie węgla jako surowca do produkcji energii elektrycznej powoduje, że wskaźnik bezpieczeństwa energetycznego – rozumiany jako stosunek energii produkowanej z krajowych zasobów do energii z importowanego paliwa – jest w Polsce znacznie wyższy niż w innych krajach UE.

Polska posiada około 16 mld ton zasobów bilansowych węgla kamiennego w obszarach zagospodarowanych, a więc zasobów, które potencjalnie mogą być eksploatowane, z czego 6 mld ton to zasoby przemysłowe, które mogą być przedmiotem uzasadnionej technicznie i ekonomicznie eksploatacji. Szacuje się, że zasoby węgla kamiennego mogą zaspokoić potrzeby gospodarki polskiej przez najbliższe 45 lat. Zasoby bilansowe węgla brunatnego wynoszą odpowiednio 22,7 mld ton i 1,3 mld ton.

Jesteśmy także czołowym światowym producentem nowoczesnych maszyn i urządzeń górniczych, które znajdują zastosowanie w polskich kopalniach oraz są eksportowane na cały świat.

Na dzień 1 stycznia 2014 r. w Polsce funkcjonowało 29 czynnych kopalń węgla kamiennego, przy czym 24 z nich zgrupowanych było w trzech spółkach węglowych. Struktura własnościowa górnictwa węgla kamiennego przedstawiała się następująco:

❖ Przedsiębiorstwa produkcyjne

Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa

Kompania Węglowa SA – 15 kopalń,

Katowicka Grupa Kapitałowa – 4 kopalnie w Katowickim Holdingu Węglowym SA oraz kopalnia Sp. z o.o.,

Spółki prywatne

Jastrzębska Spółka Węglowa SA – 5 kopalń,

Południowy Koncern Węglowy SA,

Lubelski Węgiel „Bogdanka” SA,

Siltech Sp. z o.o.,

„Eko-Plus” Sp. z o.o.

PG „Silesia” Sp z o.o.

❖ **Przedsiębiorstwa pozostałe**

Spółki restrukturyzacyjne

Spółka Restrukturyzacji Kopalń SA,

❖ **Spółki handlowe:**

„Węglkokoks” SA

Ponadto, funkcjonuje spółka NWR Karbonia Sp. z o.o. posiadająca koncesje, a która nie rozpoczęła dotychczas wydobywania węgla.

W Polsce w 2013 r. wydobyto 74,9 mln Mg węgla kamiennego. Najwięksi producenci to: Kompania Węglowa SA – 34,9 mln Mg, Katowicka Grupa Kapitałowa – 12,2 mln Mg, Jastrzębska Spółka Węglowa SA – 13,5 mln Mg.

Wszystkie kopalnie węgla kamiennego w Polsce to kopalnie podziemne.

Wyniki ekonomiczno-finansowe górnictwa węgla kamiennego w 2013 r. przedstawiają się następująco:

1. Wydobywanie węgla kamiennego w 2013 r. wyniosło 74 884,4 tys. ton i w porównaniu do 2012 r. było mniejsze o 3 257,0 tys. ton, co oznacza zmniejszenie wydobywania o 4,2%.
2. Wydobywanie obniżyło się w Kompanii Węglowej SA o 4 089,5 tys. ton (z 39 288,0 do 35 198,5 tys. ton). Wydobywanie wzrosło w Katowickiej Grupie Kapitałowej o 226,1 tys. ton (z 12 034,8 do 12 260,9 tys. ton), w Jastrzębskiej SW SA o 164,4 tys. ton (z 13 462,4 do 13 626,8 tys. ton) oraz w kopalniach-spółkach – o 442,0 tys. ton (z 13 356,2 do 13 798,2 tys. ton).
3. Sprzedaż węgla kamiennego ogółem w 2013 r. wyniosła 75 722,9 tys. ton i w porównaniu do sprzedaży w 2012 r. była wyższa o 4 558,8 tys. ton (o 6,4%). Sprzedaż była wyższa w Kompanii Węglowej SA o 2 446,3 tys. ton (o 7,3%) i wyniosła 36 179,2 tys. ton, w Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA o 1 682,8 tys. ton (o 13,3%) i wyniosła 14 355,7 tys. ton, oraz w kopalniach-spółkach o 445,0 tys. ton (o 3,4%) gdzie wyniosła 13 626,3 tys. ton. Natomiast w Katowickiej Grupie Kapitałowej sprzedaż była niższa o 15,4 tys. ton (o 0,1%) i wyniosła 11 561,7 tys. ton.
4. Sprzedaż węgla kamiennego na rynek krajowy w 2013 r. wyniosła 65 266,2 tys. ton i stanowiła 86,2% sprzedaży węgla ogółem. Była wyższa od sprzedaży krajowej w 2012 r. – o 1 481,0 tys. ton (o 2,3%).

- Sprzedaż wzrosła w Jastrzębskiej SW SA o 1 106,7 tys. ton (o 10,0%) – do 12 121,6 tys. ton, w Katowickiej Grupie Kapitałowej o 35,0 tys. ton (o 0,3%) – do 10 978,9 tys. ton oraz w kopalniach-spółkach o 449,9 tys. ton (o 3,4%) – do 13 620,2 tys. ton. Obniżenie sprzedaży nastąpiło natomiast w Kompanii Węglowej SA o 110,5 tys. ton (o 0,4%) – do 28 545,4 tys. ton.
5. Sprzedaż węgla z przeznaczeniem na wywóz do krajów Unii Europejskiej oraz na eksport w 2013 r. ukształtowała się na poziomie 10 456,7 tys. ton i stanowiła 13,8% sprzedaży węgla ogółem. Poziom eksportu był wyższy o 41,7% w porównaniu do roku poprzedniego, kiedy wyniósł 7 378,9 tys. ton. Sprzedaż wzrosła w Kompanii Węglowej SA o 2 556,8 tys. ton, do poziomu 7 633,8 tys. ton, oraz w Jastrzębskiej Spółce Węglowej o 576,1 tys. ton, do poziomu 2 234,1 tys. ton. Pozostałe spółki odnotowały obniżenie poziomu eksportu.
 6. Stan zapasów węgla na zwałach przykopalnianych na koniec 2013 r. wyniósł 6 453,5 tys. ton. Był on niższy w porównaniu do stanu na koniec 2012 r. o 1 652,9 tys. ton (o 20,4%). W stosunku do stanu na koniec 2012 r. zapasy wzrosły w Katowickiej Grupie Kapitałowej – o 581,7 tys. ton (o 78,6%), a zmniejszyły się w Kompanii Węglowej SA – o 1 606,6 tys. ton (o 27,6%) oraz w Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA – o 747,3 tys. ton (o 54,9%).
 7. Stan zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego na koniec 2013 r. wyniósł 106 693 osób, co oznacza zmniejszenie w porównaniu do stanu z końca 2012 r. o 6 563 osoby. Z pracy w tym okresie odeszło 9 219 osób, w tym 7 298 na emerytury. W 2013 r. przyjęto do pracy w górnictwie węgla kamiennego 2 656 osób.
 8. W 2013 r. podmioty w górnictwie węgla kamiennego wpłaciły kwotę 7 125 694,7 tys. zł z tytułu należnych zobowiązań publicznoprawnych.

Problemy w sektorze górnictwa węgla kamiennego

1. Uwarunkowania na europejskim i światowym rynku węgla, wyrażające się nadpodażą węgla kamiennego oraz wahaniami cen zbytu, stworzyły sytuację sprzyjającą wzrostowi importu węgla kamiennego do Polski zarówno z Rosji, jak i z RPA, Australii, Kolumbii i USA. W roku 2013 nastąpił napływ węgla do Polski w ilości około 10,8 mln ton.
2. Kłopoty ze sprzedażą węgla kamiennego przez krajowych producentów wystąpiły już w 2012 r., w wyniku spowolnienia gospodarczego

- i spadku konkurencyjności związanej z pogarszającymi się warunkami eksploatacji, powodującymi wzrost kosztów, pomimo zwiększenia eksportu, w tym głównie do Niemiec, który w 2013 r. wyniósł 10,4 mln ton i był wyższy niż w roku 2012 o ok. 3,0 mln t.
3. W konsekwencji obniżenia sprzedaży węgla ogółem, przy równoczesnym obniżeniu średniej ceny zbytu ogółem, nastąpiło zmniejszenie przychodów ze sprzedaży węgla o ok. 2,0 mld zł.
 4. Aby maksymalnie ograniczyć skutki spowolnienia gospodarczego oraz kryzysu w skali globalnej, wyrażające się m.in. w spadku popytu na stal oraz energię elektryczną, spółki węglowe podejmują działania w celu utrzymania konkurencyjności polskiego węgla na rynku krajowym i w eksporcie oraz minimalizowania skutków społecznych poprzez niedopuszczenie do grupowych zwolnień pracowników.
 5. W Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA, produkującej głównie węgiel do koksowania, oznaki kryzysu na rynku stali spowodowały podjęcie działań łagodzących skutki tego kryzysu polegające m. in. na:
 - aktywizacji służb handlowych, m.in. poszukiwaniu najkorzystniejszych cenowo odbiorców produktów ubocznych produkcji koksu,
 - zwiększeniu sprzedaży przetworzonego na koks węgla koksowego i obniżeniu kosztu konwersji koksu,
 - weryfikacji zadań inwestycyjnych (koncentracja na zadaniach strategicznych),
 - zmniejszaniu zatrudnienia poprzez ograniczenie przyjęć na stanowiska zwolnione w wyniku odejść na emerytury tylko do rozmiarów niezbędnych dla zapewnienia prowadzenia ruchu,
 - przygotowaniu programu pozwalającego na elastyczne i szybkie przemieszczanie załóg między kopalniami,
 - optymalizowaniu wielkości zapasów materiałów.
 6. W Kompanii Węglowej SA problemy skumulowały się, dlatego też opracowano „Program restrukturyzacji Kompanii Węglowej SA na lata 2014–2020”, w którym zaplanowano szereg działań naprawczych w obszarach:
 - zmian organizacyjnych,
 - sprzedaży węgla,
 - restrukturyzacji technicznej,
 - restrukturyzacji zatrudnienia.

7. W Katowickim Holdingu Węglowym SA opracowany został „Program dostosowawczy KHW SA”, który zakłada w szczególności:
- zwiększenie ilości asortymentów węgla dla zwiększenia przychodów ze sprzedaży,
 - pozyskiwanie innych źródeł dochodów (np. wynajem nieruchomości),
 - zmniejszenie kosztów osobowych poprzez dostosowanie stanu załogi do zmniejszonego wydobycia,
 - zmianę Holdingowej Umowy Zbiorowej obejmującą m.in. zmiany w organizacji pracy, ograniczenie deputatów, weryfikację uprawnień,
 - racjonalizację zużycia materiałów,
 - weryfikację wszystkich składników kosztów energii,
 - optymalizację nakładów inwestycyjnych.

Działalność w 2013 roku

W 2013 r. odbyło się 1 posiedzenie (4 czerwca 2013 r.), na którym zostały podjęte następujące sprawy:

- Dokonano analizy sytuacji sektora górnictwa węgla kamiennego, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji ekonomiczno-finansowej, rynkowej oraz społecznej spółek – z uwzględnieniem dialogu społecznego, a także działania zarządów spółek w kontekście kryzysu gospodarczego na świecie i w Polsce oraz wahaniach koniunktury rynkowej na węgiel.
- Dokonano analizy importu węgla do Polski. Powyższe analizy sytuacji w sektorze górnictwa węgla kamiennego – opracowane przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA – Oddziału w Katowicach – przekazywano w formie prezentacji Członkom Zespołu.
- Omówiono działania antykryzysowe podejmowane przez spółki węglowe, w których zwrócono uwagę na następujące problemy: kwestie dostosowania do warunków rynku swoich kosztów i cen produkcji węgla, programów inwestycyjnych, zobowiązań publiczno-prawych, kredytowych i płynności finansowych oraz zamierzeń emisji obligacji oraz analizy stanu organizacji pracy i poszukiwaniu oszczędności sferze zarządzania w spółkach węglowych, wstrzymaniu niektórych inwestycji, przy jednoczesnym maksymalnym wydobycia węgla, w celu optymalizacji kosztów i utrzymania konkurencyjności cen, podejmowaniu działań na rzecz profilaktyki metanowej, w szczególności rozwoju instalacji na terenie kopalń oraz uruchamianiu agregatorów, a także konieczności wsparcia ze strony związkowej działań na rzecz odejść osób w wieku emerytalnym na rzecz zatrudniania osób młodych.

- Omówiono stan prac Ministerstwa Finansów nad zmianą przepisów prawnych związanych z akcyzą na węgiel i koks oraz udziałem Ministerstwa Gospodarki w tych działaniach, a także nad wypracowanymi rozwiązaniami ustawowymi w tym zakresie. Przedstawiciel Ministerstwa Finansów poinformował o pozytywnym zakończeniu prac nad powyższymi zmianami zgodnie z propozycjami przedstawicieli podmiotów węglowych (przedsiębiorstw branży węglowej). Dalsze prace będą przebiegać zgodnie z procedurami przewidzianymi dla tego typu dokumentów.

Prezesi Spółek Węglowych zaznaczyli, że wszystkie działania związane z trudnościami ekonomicznymi przedsiębiorstw będą uwzględniały w maksymalnym stopniu sprawy pracownicze, w tym płacowe lub inne zobowiązania społeczne oraz stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie – w kopalniach i zakładach górniczych.

Prezes Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA zgłosił propozycję dokonania analizy organizacji pracy w Spółkach Węglowych pod kątem rozważenia ewentualnego wprowadzania pracy w tzw. ruchu ciągłym – wzorem takich branż jak energetyka przemysłowa, chemia przemysłowa, sektor paliwowy i petrochemiczny.

Przedstawiciele związków zawodowych – w kontekście aktualnej sytuacji zgromadzonego na zwalach węgla przez Spółki Węgłowe – zaproponowali potrzebę zapewnienia gwarancji zbytu węgla oraz wypracowanie i przyjęcie odpowiednich dokumentów w tej sprawie pod koniec 2013 r.

Ponadto zgłosili propozycję informacji dotyczącej wykorzystania nowych technologii w wydobyciu węgla, w tym problematyki gazyfikowania węgla.

Efekty prac Zespołu

Przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki:

- Poinformowali o systematycznym wspieraniu sektora górniczego poprzez i zablokowaniu prób zmiany ustawy dot. CO₂ oraz tworzeniu strategii „Polityki energetycznej kraju do 2050 r.”, zgodnie z którą węgiel kamienny oraz brunatny będzie stanowił podstawę bezpieczeństwa energetycznego kraju.
- Przedstawili realizację zaplanowanych inwestycji Elektrowni Dolna Odra w Opolu, wzmacniającą konkurencyjność Polski na rynku

energetycznym oraz wsparcie rozwoju branż firm energochłonnych. Odniesiono się do problematyka „certyfikacji” polskiego węgla i zapowiedziano poparcie promocji polskich maszyn górniczych, w tym propozycji cyklicznej wymiany tych maszyn na nowy sprzęt w okresie co 15 lat. Ministerstwo Gospodarki rozważy włączenie „zielonych certyfikatów” do cen energii. Będzie promowało i wspierało profilaktykę metanową w polskim górnictwie.

Ponadto:

- Przedstawiciele wszystkich górniczych związków zawodowych zgłosili swój stanowczy protest przeciwko planom poprowadzenia Drogi S-1 przez tereny wydobywcze i koncesjonowane kopalni „Brzeszcze” i „Silesia”, argumentując to katastrofą dla miejscowego rynku pracy oraz aglomeracji śląskiej oraz olbrzymimi stratami dla Kompanii Węglowej i nowego właściciela kopalni „Silesia”. Zaproponowali aby Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników sformułował swój protest i żeby został on przekazany Wojewodzie Śląskiemu.
- Przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki poinformowali, że w kwestii drogi „S1” ze względu na kwestie ochrony zabytków – do tej sprawy włączyło się także UNESCO.
- Strony pracodawców i związków zawodowych wypracowały stanowisko Zespołu Trójstronnego w zgłoszonej sprawie planowania przebiegu Drogi S-1. Strony zaakceptowały i przyjęły tekst *Stanowiska Zespołu Trójstronnego ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników w sprawie planowania przebiegu Drogi S-1.*

Powyższe *Stanowisko* zostało przekazane Wojewodzie Śląskiemu.

Ponadto poza Trójstronnym Zespołem ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników:

- ❖ **30 stycznia 2013 r. w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach** – w wyniku przeprowadzonego przez związki zawodowe protestu w Aglomeracji Śląskiej – odbyło się spotkanie Pana Janusza Piechocińskiego – Wicepremiera i Ministra Gospodarki, przedstawiciele strony rządowej oraz Wojewody Śląskiego z Międzyzwiązkowym Komitetem Protestacyjno-Strajkowym. W czasie tego spotkania zostało powołanych pięć zespołów roboczych, których pracę koordynował Wojewoda – w tym Zespół roboczy ds. emerytur. Podczas rozmów

Wicepremier w kwestii ewentualnych zmian w górnictwie systemie emerytalnym stwierdził, że wspólnie z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej uznają, że jeśli zmiany na konkretnych stanowiskach pracy są potrzebne, to trzeba je zrobić przy maksymalnej aprobacie społecznej, a nie przeciwko ludziom. W dniach 18 lutego i 5 marca 2013 r. problematyka ta była przedmiotem posiedzeń Zespołu roboczego ds. emerytur i dotyczyła wniosku strony związkowej odnośnie zmiany ustawy o emeryturach pomostowych oraz ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W trakcie ostatniego posiedzenia strony nie uzgodniły wspólnego stanowiska. Strona związkowa podtrzymała swoje stanowisko w odniesieniu do zaproponowanych zmian, uznając je za konieczne. Przede wszystkim zdaniem strony związkowej trzeba zmienić charakter ustawy z wygasającego na niewygasający.

Strona rządowa zaś nie widzi możliwości, aby rząd podjął działania zmierzające do podjęcia prac legislacyjnych we wskazanym przez MKPS zakresie. Dotyczy to omawianego górnictwa systemu emerytalnego.

❖ **14 marca 2013 r. w Ramach Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach** odbyło się spotkanie Wicepremiera Janusza Piechocińskiego wraz z przedstawicielami strony rządowej i Wojewody Śląskiego z Międzyzwiązkowym Komitetem Protestacyjno-Strajkowym, podczas którego podsumowano pracę pięciu zespołów roboczych powołanych w styczniu 2013 r.

Podczas tego spotkania Wicepremier stwierdził, że nie było możliwości porozumienia ze związkowcami w kwestii powrotu do starego systemu emerytur pomostowych i podtrzymano stanowisko rządowe z pracy zespołu roboczego ds. emerytur.

Trwał dialog dwustronny w Spółkach Węglowych, podczas którego wypracowywane są programy techniczno-ekonomiczne oraz działania restrukturyzacyjne związane z pracami antykrzysowymi i perspektywicznymi tych spółek:

❖ **W listopadzie i grudniu 2013 r. Zarząd Kompanii Węglowej SA** przedstawił Radzie Pracowniczej i związkom zawodowym projekt programu restrukturyzacji spółki do 2020 r. Zakłada on, m.in. łączenie ze sobą kopalń (ma pozostać 7 z 15) i sprzedaż jednej z nich – „Knurów-Szczygłowice”, ograniczenie liczby ścian wydobywczych o około jedną trzecią, zawieszenie niektórych świadczeń finansowych dla załogi,

zamrożenie płac, a także redukcję zatrudnienia – m.in. zwolnienie ponad tysiąca osób w administracji lub obniżkę ich wynagrodzeń.

Związkowcy domagali się gwarancji realizacji zgłoszonych postulatów. Działające w Kompanii związki postulują m.in. utrzymania obecnego stanu zatrudnienia, a także poziomu wynagrodzeń skorygowanego o wskaźnik inflacji. Wśród zgłoszonych postulatów znalazło się też żądanie dotyczące gwarancji funkcjonowania wszystkich zakładów specjalistycznych KW w dotychczasowej strukturze oraz wszystkich kopalń należących do spółki, aż do wyczerpania złóż. Związki chcą odstąpienia od planowanych zwolnień pracowników administracji. Sprzeciwiają się sprzedaży jednej z kopalń – „Knurów-Szczygłowice”.

Dalsze konsultacje nad projektem programu restrukturyzacji spółki do 2020 r. Zarządu Kompanii Węglowej SA z przedstawicielami związków zawodowych oraz Radą Pracowniczą będą kontynuowane w 2014 roku.

Związki zawodowe w Kompanii wszczęły procedurę sporu zbiorowego, która jest odpowiedzią związkowców na przedstawiony przez Zarząd KW SA projekt programu restrukturyzacji Kompanii Węglowej w do 2020 r. Zarząd Kompanii Węglowej SA nie widzi podstaw do sporu zbiorowego dotyczącego planu restrukturyzacji spółki, Zarząd jednak liczy na konstruktywne rozmowy prowadzące do porozumienia ze związkowcami oraz deklaruje konstruktywny dialog ze stroną pracowniczą, służący wypracowaniu porozumienia w spornych kwestiach. Dotyczy to sporu zbiorowego, jak również konsultacji programu restrukturyzacji Kompanii Węglowej SA do 2020 r.

W przypadku podpisania w 2014 roku przez Zarząd KW SA porozumienia ze związkami zawodowymi w sprawie programu restrukturyzacji Spółki, zakończy się także procedura wszczętego sporu zbiorowego w Kompanii.

- ❖ **W Katowickim Holdingu Węglowym SA** prowadzone były programy naprawcze, dostosowujące spółkę do sytuacji rynkowej sprzedaży węgla ze zgromadzonych nadpodażowych zapasów oraz współpracy z energetyką przemysłową. Trwały także konsultacje Zarządu ze stroną pracowniczą w sprawach sytuacji ekonomiczno-finansowo-kosztowej Spółki oraz spraw płacowych i społecznych.
- ❖ **W Jastrzębskiej Spółce Węglowej SA** konsultowano ze stroną pracowniczą program techniczno-ekonomiczny spółki, w tym problemy

płacowe, zatrudnieniowe, a także analizy oraz rozwiązania strukturalne organizacji pracy w Spółce.

Zarządy Spółek Węglowych podkreślały, że działania związane z trudnościami ekonomicznymi przedsiębiorstw oraz zmianami restrukturyzacyjnymi, planami techniczno-ekonomicznymi będą uwzględniały sprawy pracownicze, w tym płacowe lub inne zobowiązania społeczne oraz stan bezpieczeństwa pracy w górnictwie – w kopalniach i zakładach górniczych.

REGULAMIN
Trójstronnego Zespołu
ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników

Preambuła

Celem działania Zespołu Trójstronnego do Spraw Bezpieczeństwa Socjalnego Górników powołanego w 1992 roku, zwanego dalej Zespołem, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron i zachowania pokoju społecznego.

§ 1

Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z rozwiązywaniem problemów sektora górnictwa.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 4 przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po dwóch przedstawiciele spośród 3 wyznaczonych przez górnicze centrale związkowe:

1. Związek Zawodowy Pracowników Dołowych
2. Związek Zawodowy „Przeróbka”
3. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”
4. Związek Zawodowy Górników w Polsce
5. Porozumienie Związków Zawodowych „Kadra”
6. Związek Zawodowy Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce
7. Sekretariat Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność 80”
8. Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność”

9. Związek Zawodowy Ratowników Górniczych w Polsce
10. Związek Zawodowy Jedności Górniczej
11. Związek Zawodowy „Kontra” z siedzibą w Gliwicach
12. Związek Zawodowy „Kontra” Region Śląski.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje, co najmniej 3 przedstawicieli wyznaczonych przez Zarząd Związku Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego w Polsce.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

1. Strona pracowników – przedstawicieli własnych i innych organizacji związkowych działających w sektorze.
2. Strona pracodawców – przedstawicieli innych Zarządów i Dyrekcji działających w sektorze.
3. Strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej 50% przedstawicieli strony pracowników, co najmniej jeden przedstawiciel strony pracodawców oraz co najmniej dwóch właściwych dla tematyki posiedzenia przedstawicieli strony rządowej.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych rozstrzygnięcia podejmują współprzewodniczący.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko w każdej sprawie jeżeli na posiedzeniu strona pracowników jest reprezentowana przez co najmniej 50% przedstawicieli, przez co najmniej jednego przedstawiciela strony pracodawców oraz przez co najmniej dwóch, właściwych dla tematyki posiedzenia, przedstawicieli strony rządowej.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody stron biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu rozbieżności.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko wiążące dla stron ogłaszane jest w dniu posiedzenia Zespołu.

§ 10

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) wspólne ustalanie:
 - harmonogramu prac Zespołu,
 - terminu i miejsca oraz porządku posiedzenia Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący prowadzący posiedzenie ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadkach gdy ich wypowiedzi i zachowanie naruszają zasady określone w § 8.

§ 11

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczy współprzewodniczący strony rządowej, chyba że współprzewodniczący ustalą inaczej.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących.

§ 12

1. Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty do każdego tematu.
2. Na wniosek członka Zespołu wskazane wypowiedzi uczestników posiedzenia winny być szczegółowo zapisane w protokole z posiedzenia Zespołu, o którym mowa w § 15 ust. 1 pkt 3.

§ 13

1. Każda ze stron może korzystać z pomocy ekspertów.
2. Eksperti biorący udział w pracach Zespołu nie mogą udostępniać informacji z posiedzeń Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.
4. Ekspertyzy zlecane przez Zespół, na zasadach określonych w § 9, finansowane są przez stronę rządową, po uzgodnieniu z nią celu i przedmiotu ekspertyzy.

§ 14

Obsługę organizacyjną i techniczną prac i posiedzeń Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem”.

§ 15

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) protokół zawierający stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia, z zaznaczeniem spraw niezgodnionych.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
3. Protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Sekretarz przesyła niezwłocznie po sporządzeniu współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz Zespołu.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:

- 1) określenie daty i porządku posiedzenia, imienną listę uczestników posiedzenia,
- 2) treść wystąpień członków Zespołu, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
- 3) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2, określenie terminu, godziny i miejsca następnego posiedzenia.
- 4) Po przyjęciu i zatwierdzeniu protokołu niezwłocznie dostarczany jest członkom Zespołu
- 5) Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu. Archiwizacji dokumentów dokonuje się na podstawie odrębnych przepisów.
- 6) Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt. 1–3, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 16

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 5 dni roboczych przed posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres, o ile posiedzenie nie jest zwołane w trybie nagłym.

§ 17

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez współprzewodniczących.

§ 18

1. Wszystkie wątpliwości wynikłe na tle właściwego stosowania niniejszego Regulaminu rozstrzygają na bieżąco współprzewodniczący Zespołu, a w zakresie spraw w nim nieuregulowanych rozstrzygają każdorazowo strony Zespołu w trybie i na zasadach § 9.
2. Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian, uprawnione są tylko jego strony.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. GÓRNICICTWA I PRZETWÓRSTWA SIARKI**

Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki

Zespół został powołany w 1998 r. w wyniku uzgodnień strony rządowej ze stroną pracodawców i związków zawodowych sektora górnictwa i przetwórstwa siarki. Działał pod nazwą *Zespołu Trójstronnego ds. Restrukturyzacji Górnictwa i Przetwórstwa Siarki* do marca 2002 roku na podstawie ustaleń z partnerami społecznymi.

Na podstawie Regulaminu rozpoczął prace od 2002 roku pod nazwą *Zespół Trójstronny ds. Społeczno-Gospodarczych, Restrukturyzacji Górnictwa i Przetwórstwa Siarki*.

W 2011 r. partnerzy społeczni – przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców, ze względu na przeprowadzone działania strukturalne, konsolidacyjne oraz organizacyjne, a także zmiany zakresu działania przedsiębiorstw tego sektora, zaproponowali wprowadzenie koniecznych zmian do Regulaminu Zespołu Trójstronnego oraz zmianę nazwy na: *Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki*.

W 2012 r. Członkowie Zespołu Trójstronnego wprowadzili i zaakceptowali zmiany do Regulaminu Zespołu oraz przyjęli nowy tekst Regulaminu.

Członkowie Zespołu przyjęli nową nazwę zespołu: *Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki*.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- Stronę pracodawców reprezentują przedstawiciele: Kopalni Siarki „Machów” SA, Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „Siarkopol” w Staszowie, Kopalni i Zakładów Przetwórczych Siarki „Siarkopol” w likwidacji w Tarnobrzegu, „Siarkopol” Gdańsk SA.
- Stronę związków zawodowych reprezentują przedstawiciele: NSZZ „Solidarność”, Związku Zawodowego Górników w Polsce, NSZZ Pracowników Górnictwa i Przetwórstwa Siarki, NSZZ „Solidarność – 80”,

Ogólnokrajowego Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciąglego.

Koordynację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Sektor Siarkowy reprezentują trzy podmioty:

1. Kopalnia Siarki „Machów” SA w likwidacji /likwidacja podmiotu ma nastąpić do końca 2015 roku/. Stan zatrudnienia obecnie /marzec 2014 r. – 50 osób/. Prowadzenie prac rekultywacyjnych i likwidacyjnych nieczynnych zakładów górnictwa siarki, w tym zagospodarowanie wyrobiska posiarkowego „Piaseczno”, jest podstawowym przedmiotem działalności spółki Kopalnia Siarki „Machów” SA. Działania te spółka wykonuje na podstawie „Programu likwidacji zakładów górniczych Kopalni Siarki Machów SA (na lata 2008–2013)” zaakceptowanego przez Ministra Gospodarki w lutym 2008 r. i aneksowanego w sierpniu 2010 r. Źródłem finansowania prac objętych programem są wspomniane dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Minister Gospodarki pismem z dnia 24.05.2013 r., znak: DGA-II-4117-9/3 w celu zapewnienia warunków realizacji zadań wynikających z zaakceptowanego „Programu likwidacji zakładów górniczych Kopalni Siarki „Machów” SA, oraz na podstawie ustawy z dnia 14 lipca 2000 r. o restrukturyzacji finansowej górnictwa siarki (Dz.U. Nr 74, poz. 856 z późn. zm.) zaakceptował Aneks nr 2 do w/w „Programu...”. W przedmiotowym Aneksie nr 2 do „Programu likwidacji wydłużono okres realizacji niektórych zadań do końca 2015 r. ze względu na:

- opóźnienia rozpoczęcia likwidacji i rekultywacji Klarownika Nr 2 ze względu na wydłużony okres eksploatacji i procedury przetargowe,
- katastrofę na skarpie zachodniej wyrobiska „Piaseczno”, która wymusza podjęcie działań zmierzających do opracowania niezbędnej dokumentacji mającej na celu poprawę stateczności skarp i zabezpieczenie wyrobiska,

- brak odpowiedniej dokumentacji oraz źródeł finansowania do wykonania systemu melioracyjno drenażowego na terenach przyległych do wyrobiska „Piaseczno”, które zostało wydzielone ze źródeł finansowania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Środki na realizację zadań ujętych w Aneksie nr 2 do „Programu likwidacji....” na lata 2008–2015 pochodzić będą również dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Kopalnia Siarki „Machów” SA podjęła działania dla pozyskania środków niezbędnych na pokrycie pompowania wody ze zbiornika Piaseczno przy rzędnej +138 mnpm. poza NFOŚiGW. W związku z powyższym pokierowała wnioski do posłów z regionu o włączenie tego pompowania do projektu poselskiego ustawy o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów. Szacunkowe koszty przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom związanym z likwidowanym zakładem górniczym wyrobiska „Piaseczno” (pompowania wód) i bieżącego utrzymania systemu melioracyjno drenażowego przedstawia się następująco: ok. 4,6 mln zł rocznie pompowanie do czasu wykonania systemu melioracyjnego lub ok. 4,39 mln zł rocznie utrzymanie systemu melioracji bez kosztów jej wykonania tj. kwoty ok. 70 mln zł.

Pismem z dnia 7 marca 2013 r. znak GOS-015-36-2013, Zarząd Kopalni Siarki „Machów” SA, zwrócił się do Ministerstwa Gospodarki z wnioskiem o ujęcie w projekcie ustawy o dotacji dla niektórych podmiotów (druk 917), zabezpieczenia finansowego przeznaczonego na prace zabezpieczające oraz przedsięwzięcia zapobiegające zagrożeniom związanym z likwidowanym zakładem górniczym wyrobiska „Piaseczno”, przedkładam poniższe stanowisko.

W opinii Ministra Gospodarki stan prawny, cel i zakres wykorzystania dotacji, pozwalają na ujęcie wnioskowanego zabezpieczenia finansowego dla Kopalni Siarki „Machów” SA w procedowanym projekcie ustawy. Wniosek ten uzyskał negatywne stanowisko Rządu.

W lipcu 2012 roku, Minister Skarbu Państwa nieodpłatnie zbył na rzecz gminy Tarnobrzeg wszystkie (100%) należące do Skarbu Państwa akcje spółki Kopalnia Siarki „Machów” SA z siedzibą w Tarnobrzegu. Należy zatem zwrócić uwagę, że środki z dotacji podmiotowej, o której mowa w projekcie ustawy, posłużą w tym przypadku do finansowania z budżetu państwa działalności bieżącej podmiotu będącego w całości

własnością samorządu gminnego. Bardziej właściwą formą finansowania w ocenie Ministra Gospodarki, w tym przypadku, wydaje się dotacja celowa.

Należy zaznaczyć, że potrzeba finansowania zadań, o których jest mowa we wniosku Zarządu Kopalni Siarki „Machów” SA, nastąpi w momencie zakończenia prac likwidacyjnych i rekultywacyjnych finansowanych przez NFOŚiGW – najpóźniej od stycznia 2016 r. Ustawa prawo ochrony środowiska nie przewiduje przeznaczania środków na wykonywanie prac melioracyjnych oraz pokrywania kosztów odwadniania terenów zagrożonych podtopieniami, dlatego też niezbędne jest zaangażowanie na te zadania środków innych niż z NFOŚiGW.

W lipcu 2012 roku Minister Skarbu Państwa nieodpłatnie zbył na rzecz gminy Tarnobrzeg wszystkie 100% należących do Skarbu Państwa akcji spółki Kopalnia Siarki „Machów” SA z siedzibą w Tarnobrzegu. W związku z tą zmianą właścicielską Narodowy Fundusz Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej wyraził opinię, że komunalizacja spółki nie wpłynie na realizację umowy dotacji na dofinansowanie rekultywacji terenów pogórnich. To oznacza, że nie ma przeszkód w utrzymaniu dotychczasowego systemu finansowania zadań w sektorze górnictwa siarki.

- 2. Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji** /likwidacja Zakładu górniczego do końca 2015 roku, Przedsiębiorstwa do końca 2016/. Średnioroczne zatrudnienie 120 osób.
- 3. KiZChS „Siarkopol” SA w Grzybowie** – jedyna kopalnia, która prowadzi wydobywanie siarki. Wydobywanie siarki wynosi 600 tys. ton rocznie. Zatrudnienie 800 osób.

Pod nadzorem Ministerstwa Skarbu Państwa zakończono proces przekazania jedyne przedsiębiorstwa wydobywającego siarkę – Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „Siarkopol” w Staszowie – do GRUPY AZOTY SA.

Działalność w 2013 roku

W 2013 roku nie było posiedzeń Zespołu. Pracodawcy oraz strona związków zawodowych prowadziła prace pod nadzorem Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Skarbu Państwa, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z władzami lokalnymi powiatu tarnobrzeckiego oraz staszowskiego.

- Dotyczyło to w szczególności współdziałania przedsiębiorstw siarkowych z Ministerstwem Gospodarki i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w zakresie finansowania prac w dawnym zagłębiu siarkowym w latach 2004–2009 oraz 2010–2012.

Pozwoliło to przedsiębiorstwom na opracowanie całościowych rocznych programów obejmujących m.in. pozyskiwanie środków własnych i politykę zatrudnienia. To współdziałanie miało także znaczenie dla programów konsolidacyjnych Kopalni Siarki „Machów”.

- Do 2016 roku przebiegać będzie proces programu likwidacji Kopalni i Zakładów Przetwórstwa Siarki „Siarkopol” w Tarnobrzegu, nad którym to przekształconym przedsiębiorstwem nadzór nadal sprawuje Ministerstwo Skarbu Państwa.
- W 2012 roku Minister Skarbu Państwa nieodpłatnie zbył na rzecz gminy Tarnobrzeg wszystkie 100% należących do Skarbu Państwa akcji spółki Kopalnia Siarki „Machów” S.A. z siedzibą w Tarnobrzegu. W związku z tą zmianą właścicielską Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyraził opinię, że komunalizacja spółki nie wpłynie na realizację umowy dotacji na dofinansowanie rekultywacji terenów pogórnich. To oznacza, że nie ma przeszkód w utrzymaniu dotychczasowego systemu finansowania zadań w sektorze górnictwa siarki.
- Pod nadzorem Ministerstwa Skarbu Państwa zakończono proces przekazania jedyne przedsiębiorstwa wydobywającego siarkę – Kopalni i Zakładów Chemicznych Siarki „Siarkopol” w Staszowie do inwestora strategicznego – GRUPY AZOTY SA.
- Strony Zespołu Trójstronnego – ze względu na konieczność dostosowania wymagań regulaminowych do aktualnych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw siarkowych – zaakceptowały i wprowadziły zmiany do Regulaminu Zespołu Trójstronnego i przyjęły nazwę: *Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki*.

Efekty prac Zespołu

Do najważniejszych osiągnięć Zespołu należy restrukturyzacja sektora i systematyczna likwidacja kopalni zagłębia siarkowego oraz prac pogórnich i rekultywacyjnych, w tym zgodnych z działaniami ekologicznymi i ochroną środowiska. Do sukcesów należy również współpraca przedsiębiorstw siarkowych z lokalnymi władzami w zakresie

restrukturyzacji zatrudnienia oraz pozyskiwania środków pomocowych z Unii Europejskiej.

Niezwykle istotnym w tych wieloletnich działaniach jest współpraca z Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Skarbu Państwa, Ministerstwem Środowiska oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na uwagę zasługuje również bardzo dobra współpraca organizacji związków zawodowych przedsiębiorstw górnictwa i przetwórstwa siarki w czasie wieloletniego programu restrukturyzacji tej branży, szczególnie w zakresie redukcji zatrudnienia, odpraw pracowniczych i współpracy z lokalnymi władzami.

Regulamin Zespołu Trójstronnego ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki

§ 1

1. Celem powołania Zespołu do Spraw Społeczno-Gospodarczych, Restrukturyzacji Górnictwa i Przetwórstwa Siarki, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron przy realizacji programu górnictwa i przetwórstwa siarki dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stroną rządową w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa, Ministra Środowiska oraz przedstawiciela Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 5 przedstawicieli wyznaczonych przez:

1. Sekcję Krajową Górnictwa i Przetwórstwa Siarki NSZZ „Solidarność”.
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, w tym trzech z Związku Zawodowego Górników w Polsce i dwóch z NSZZ Pracowników Górnictwa i Przetwórstwa Siarki.
3. Forum Związków Zawodowych, w tym po jednym przedstawicielu NSZZ „Solidarność 80” i Ogólnokrajowego Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje po 1 przedstawicielu Zarządu lub Dyrekcji z Kopalni Siarki „Machów” SA, Kopalni i Zakładów

Chemicznych Siarki „Siarkopol” SA w Staszowie, Kopalni i Zakładów Przetwórczych Siarki „Siarkopol” w likwidacji w Tarnobrzegu, „Siarkopol” Gdańsk SA.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

1. Strona pracowników – przedstawiciele własnych i innych organizacji związkowych działających w sektorze.
2. Strona pracodawców – przedstawiciele innych Zarządów i Dyrekcji działających w sektorze.
3. Strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z 3 organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej oraz nie mniej niż połowa przedstawicieli stron, o których mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich stron, o których mowa w § 4 i 5, biorących udział w posiedzeniu.

3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują Współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań Współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący prowadzący posiedzenie ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie Współprzewodniczący Zespołu.

2. Posiedzenia Zespołu zwołuje lub odwołuje Współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, pracodawcy, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) Protokół z przebiegu posiedzenia.
 - 2) Protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez Współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.

3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i niezwłocznie przesyła Współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany przez Członków Zespołu na kolejnym posiedzeniu Zespołu.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) Określenie porządku dziennego.
 - 2) Listę imienną uczestników.
 - 3) Odnotowanie przyjęcia Protokołu z poprzedniego posiedzenia Zespołu.
 - 4) Syntetyczny przebieg posiedzenia z zaznaczeniem zgłoszonych przez strony wnioskami, stanowiskami, propozycjami oraz przyjętymi ustaleniami (w ust. 1 pkt. 1).
 - 5) Treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2.
 - 6) Określenie terminu oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 5 dni roboczych przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. BRANŻY CHEMICZNEJ**

Zespół Trójstronny ds. Branży Chemicznej

Zespół został powołany na wniosek, z którym w lutym 2003 r. wystąpiły do rządu organizacje związkowe sektora chemicznego. Podstawą dla ich wniosku były punkty „Porozumienia Ramowego – Dialog Autonomiczny w Sektorze Chemicznym”, w którym jego sygnatariusze wspólnie postanowili podjąć działania zmierzające do opracowania programów restrukturyzacji przemysłu chemicznego i wdrożenia ich tak, aby stał się on konkurencyjny wobec przedsiębiorstw z krajów UE oraz do wystąpienia do Rządu o powołanie zespołu trójstronnego dla sektora chemicznego – w celu wdrożenia programu «Strategia dla przemysłu chemicznego do roku 2010» przyjętego w dniu 4 czerwca 2002 roku przez Radę Ministrów. Działa na podstawie Regulaminu przyjętego w 2003 i wprowadzonymi zmianami w 2008 r.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Nafty Polskiej SA, Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA.
- Stronę pracodawców reprezentują przedstawiciele: Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego (Pracodawcy RP), Konfederacji Lewiatan, Business Centre Club Związek Pracodawców, Zakładów Azotowych Puławy SA, Zakładów Azotowych Kędzierzyn SA, Zakładów Azotowych w Tarnowie-Mościcach SA, Zakładów Chemicznych „Police” SA, Zakładów Chemicznych ZACHEM SA, CIECH SA, ANWIL SA.
- Stronę związkową reprezentują przedstawiciele: Federacji Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego w Polsce (OPZZ), Sekretariatu Przemysłu Chemicznego NSZZ „Solidarność”, Sekcji Krajowej Przemysłu Chemicznego NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych.

Koordynację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie

i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według Ministerstwa Gospodarki – zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) – działalność spółek chemicznych wchodzących w skład Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej sklasyfikowany jest w dziale:

20. CHEMIKALIA I WYROBY CHEMICZNE

20.1 Chemikalia podstawowe.

20.15 Nawozy i związki azotowe.

20.2 Pestycydy i pozostałe środki agrochemiczne.

20.3 Farby, lakiery, masy uszczelniające.

20.4 Mydło, detergenty, środki piorące.

20.5 Pozostałe wyroby chemiczne.

20.6 Włókna chemiczne.

Przemysł chemiczny jest bazą surowcową wszystkich sektorów gospodarki, największymi odbiorcami przemysłu chemicznego są sektory maszynowy i metalowy, motoryzacyjny, tekstylny i odzieżowy, elektrotechniczny i elektroniczny, budowlany, papierniczy i poligraficzny, rolniczy.

W okresie od 2009 r. do 2012 r. wzrosła liczba przedsiębiorstw przemysłu chemicznego (dane dotyczą podmiotów gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób) z 447 (w tym 344 rentowne) do 469 (w tym 372 rentowne), zwiększyło się również zatrudnienie z 63.438 osób w 2009 r. do 67.022 osób w 2012 r. Przemysł chemiczny jest jedną ze stabilnie rozwijających się branż jest również znaczącym pracodawcą wysoko wykwalifikowanej kadry.

W przemyśle chemicznym przychody z całokształtu działalności sprzedaży dynamicznie rosły z 41.074 mln zł w 2009 r. do 61.808 mln zł w 2012 r.

Nakłady inwestycyjne ogółem w przemyśle chemicznym zmniejszyły się z 2,47 mld zł w 2009 r. do poziomu 2,34 mld zł w 2012 r. Wskaźnik rentowności obrotu netto w produkcji chemikaliów w 2009 r. wyniósł (+3,75)%, w 2011 r. wzrósł do (+ 6,47)%, natomiast w 2012 r. spadł do (+4,80)%.

W 2009 r. nakłady wyniosły 2,47 mld zł, niestety w 2010 r. zmniejszyły się do 2,17 mld zł, następnie systematycznie rosły do 2,34 mld zł w 2012 r. Udział przychodów ze sprzedaży eksportowej w przychodach ogółem systematycznie rośnie z 34% w 2009 r. do 37% w 2012 roku. Przemysł chemiczny bardzo szybko i dynamicznie rozwija się, jednak produkcja krajowa nie pokrywa aktualnego zapotrzebowania na chemikalia. Powoduje to wzrost wysokiego deficytu w handlu zagranicznym.

W 2011 r. saldo w przemyśle chemicznym wyniosło ponad -5,67 mld euro, natomiast w 2012 r. było -4,83 mld euro. Eksport przemysłu chemicznego w 2011 r. wyniósł 9,26 mld euro, a import 14,93 mld euro; natomiast w 2012 r. eksport wyniósł 9,95 mld euro, a import 14,78 mld euro.

Dla przemysłu chemicznego bardzo ważny jest dostęp do surowców naturalnych, w tym energetycznych. Bez szybkiego uregulowania kwestii, takich jak stosowanie m. in. podwójnych cen, subsydiów, podatków eksportowych sytuacja przemysłu chemicznego może się systematycznie pogarszać. Stosowanie nielejalnych praktyk skutecznie niszczy europejski przemysł. W konsekwencji może to prowadzić, również do przenoszenia produkcji chemikaliów bazowych do Chin i Indii, co będzie miało negatywne skutki długookresowe. W związku z powyższym, UE z czasem może stracić przewagę konkurencyjną nie tylko w produkcji chemikaliów bazowych, ale i wysoko przetworzonych, służących do produkcji towarów zaawansowanych.

Przemysł chemiczny jest przemysłem energochłonnym i ograniczenie emisji CO₂ wpłynie negatywnie na konkurencyjność polskiego przemysłu chemicznego.

Przemysł chemiczny poniósł duże nakłady finansowe na obniżenie emisyjności samych technologii, stosując się do BAT. Całkowita emisyjność przemysłu chemicznego zależy od tzw. *energy-mix* (pierwotnych źródeł energii). W Polsce te źródła to głównie węgiel kamienny i brunatny, czyli surowce, charakteryzujące się najwyższymi współczynnikami emisji CO₂ na jednostkę wyprodukowanej energii.

Według Ministerstwa Skarbu Państwa od najważniejszych w branży chemicznej należą:

1. Grupa Azoty

Najważniejsze obszary działalności Grupy Azoty to produkcja nawozów mineralnych, kaprolaktamu, tworzyw konstrukcyjnych oraz innych

wysoko przetworzonych chemikaliów, takich jak OXO, plastyfikatory, biel tytanowa, AdBlue®. Grupa jest również największym w Polsce dostawcą amoniaku i kwasu fosforowego.

Grupa Azoty jest największym w Polsce oraz jednym z największych producentów nawozów wieloskładnikowych i azotowych w Europie. Zajmuje piąte miejsce w gronie europejskich producentów poliamidów, a w Polsce jest jedynym producentem poliacetalu (POM), alkoholi OXO oraz bieli tytanowej. Produkty Grupy Azoty znajdowały nabywców w ponad siedemdziesięciu krajach świata. Głównym kierunkiem eksportowym były kraje Unii Europejskiej, gdzie trafiały głównie poliamidy 6, alkohole OXO i nawozy wieloskładnikowe. Ważnym regionem była również Azja, gdzie sprzedawane są przede wszystkim alkohole OXO, poliamidy 6, kaprolaktam i mocznik, a także Ameryka Południowa, gdzie trafiały nawozy mineralne oraz produkty OXO.

2. Grupa Kapitałowa CIECH

Grupa Kapitałowa CIECH jest drugim co do wielkości producentem sody kalcynowanej w Europie i jedynym jej producentem w Polsce. Łączne zdolności produkcyjne sody kalcynowanej wynoszą 2,2 mln ton, co stanowi około 16% udziału w europejskich mocach wytwórczych. Soda kalcynowana jest środkiem chemicznym stosowanym głównie do produkcji szkła i detergentów, a także w przemyśle chemicznym. Grupa Kapitałowa CIECH jest także wiodącym producentem sody oczyszczonej oraz soli warzonej. Główne segmenty odbiorców obejmują producentów szkła, detergentów, przemysł chemiczny, farbiarski, motoryzacyjny, metalurgiczny, spożywczy, paszowy i farmaceutyczny, rolnictwo, sektor uzdatniania wody oraz gospodarstwa domowe.

W ostatnich dwóch latach Grupa Kapitałowa CIECH przeżywała trudności finansowe spowodowane narosłym zadłużeniem, pogorszeniem warunków rynkowych oraz presji konkurencyjnej, w szczególności dotyczącej Zakładów Chemicznych ZACHEM SA. W wyniku podjęcia działań restrukturyzacyjnych, wyniki finansowe Grupy Kapitałowej CIECH poprawiły się. Zatrudnienie w Grupie na koniec 2013 r. wynosiło 3 864 osoby.

Wpływ na działalność branży chemicznej ma wiele czynników. Są to kursy walut, krajowe stopy procentowe, kształtowanie się cen surowców i produktów oraz sezonowość, szczególnie w sprzedaży nawozów i pigmentów. Sytuacja jest również uzależniona od koniunktury

w innych branżach, tj. w motoryzacji, budownictwie, przemyśle rolno-spożywczym.

Działalność w 2013 roku

W 2013 r. odbyło się 1 posiedzenie (10 maja 2013 r.), na którym zostały podjęte następujące sprawy:

- Informacja o przewidywanych przez Rząd RP działaniach odnośnie wdrażania polityki Unii Europejskiej dotyczącej reindustrializacji gospodarki.
- Plany działań Ministerstwa Skarbu Państwa w celu zabezpieczenia Grupy Azoty SA przed wrogim przejęciem.
- Ministerstwo Skarbu Państwa oraz akcjonariusze Grupy Azoty SA zapewniły bezpieczeństwo i stabilność właścicielską zabezpieczającą przed wrogim przejęciem.
- Stanowisko Ministerstwa Skarbu Państwa i Zarządu Grupy Azoty SA w sprawie zawarcia umowy gwarancyjnej dla pracowników Grupy.
- Utworzona Grupa Azoty SA w ramach swoich spółek prowadziła konsultacje społeczne związane z umowami gwarancyjnymi dla pracowników poszczególnych spółek i całej Grupy kapitałowej. Osiągnięto porozumienia w tym zakresie.

W ramach nadzoru Ministerstwa Skarbu Państwa cyklicznie pracowały w 2013 roku:

- *Zespół Konsultacyjny ds. Grupy CIECH S.A.*, zadaniem którego jest wyprowadzenie z kryzysu ekonomicznego niektóre spółki tej Grupy jak np. ZACHEM SA w Bydgoszczy, SODA POLSKA SA, Zakłady Chemiczne Organika – Sarzyna SA oraz odnośnie restrukturyzacji w Spółce Soda Polska CIECH SA i związanej z tym procesem kolejnego etapu zwolnień.
- Ministerstwo Skarbu Państwa razem z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim podjęło działania likwidacyjne Zakładów Chemicznych ZACHEM SA w Bydgoszczy, działania restrukturyzacyjne związane funkcjonowaniem nowego zakładu oraz ze zwolnieniami pracowników. W programach osłon pracowniczych oraz programach szkoleniowych dla zwalnianych pracowników konsultacji udzieliło Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.
- Ministerstwo Skarbu Państwa zalecało systematyczne obserwowanie koniunktury i stabilności rynków sektora chemicznego oraz przygotowanie

przez Spółki Chemiczne planów na ewentualne osłabienie tego sektora. Uwzględniane to było w planach biznesowych, zwłaszcza w Spółkach Giełdowych. MSP apelowało również o wykorzystanie koniunktury do realizacji celów inwestycyjnych i rozwiązań przyszłościowych.

Efekty prac Zespołu

Przedstawiciele spółek Wielkiej Syntezy Chemicznej apelowali do Ministerstwa Finansów oraz Ministerstwa Środowiska aby zmiany uregulowań prawnych prowadzone były w takim kierunku, by stwarzały one korzystne warunki dla branży Wielkiej Syntezy Chemicznej i jej konkurencyjności wobec przedsiębiorstw Unii Europejskiej. Ważnym bowiem było opracowanie krajowych uregulowań związanych z podatkiem akcyzowym tak, aby zwolnić z akcyzy gaz jako surowiec i energię elektryczną dla przemysłu energochłonnego. Zarówno rozwiązania dotyczące legislacji Unijnej oraz podatku akcyzowego są niezwykle istotne dla przyszłości polskich przedsiębiorstw chemicznych – utrzymania przez nie rynków, stabilizacji produkcyjnej, ekonomiczno-finansowej oraz innowacyjnej. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywała Polska Izba Przemysłu Chemicznego prowadząc prace konsultacyjne na szczeblu krajowym i instytucji Unii Europejskiej.

REGULAMIN
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej

§ 1

1. Celem powołania Zespołu ds. Branży Chemicznej, zwanego dalej „Zespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego dla godzenia interesów stron przy realizacji rządowych programów restrukturyzacji zakładów branży chemicznej, dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. W skład Zespołu po stronie pracowników i pracodawców mają prawo wchodzić przedstawiciele organizacji związkowych oraz organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, pod warunkiem, że organizacje te mają swoją reprezentację w branży.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 4 przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Skarbu Państwa, Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Finansów.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 3 przedstawiciele wyznaczonych przez:

- 1) OPZZ: Federacja Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego w Polsce;
- 2) NSZZ „Solidarność”: Sekretariat Przemysłu Chemicznego (Sekcja Krajowa Przemysłu Chemicznego);

- 3) Forum Związków Zawodowych: Ogólnokrajowe Zrzeszenie Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego, Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność '80”, Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje po 3 przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) KPP: Polska Izba Przemysłu Chemicznego – Związek Pracodawców;
- 2) PKPP;
- 3) BCC Związek Pracodawców.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych i społecznych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców, zawodowych działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody przedstawicieli strony rządowej i pracodawców oraz organizacji wymienionych w § 4, biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może dla zapewnienia sprawnej i kompleksowej realizacji celów i zadań, o których mowa w § 1 Regulaminu, powoływać w drodze uchwały Podzespoły tematyczne, lub delegować członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o powołaniu Podzespołu tematycznego lub delegowaniu członka Zespołu określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, wymaga zatwierdzenia przez Zespół w drodze uchwały.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,

- 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, po uzgodnieniu z pozostałymi stronami Zespołu.

§ 14

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Ekspertyzy zlecane przez Zespół na zasadach określonych w § 9 finansowane są przez stronę rządową po uzgodnieniu z nią celu i przedmiotu ekspertyzy.
2. Eksperti stron mogą brać udział w posiedzeniach Zespołu.
3. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 15

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu / biura właściwego dla spraw dialogu społecznego, w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy, zwany dalej „Sekretarzem”, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 16

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) projekt notatki zawierającej ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,

- 2) projekt notatki zawierającej stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) projekt protokołu rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron lub – w razie nieobecności – przez upoważnionych przedstawicieli stron.
2. Projekty dokumentów, o których mowa w ust. 1, w części merytorycznej sporządza pracownik wskazanego departamentu w urzędzie ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa.
 3. Projekty dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
 4. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i w ciągu siedmiu dni przesyła współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
 5. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) protokół rozbieżności,
 - 6) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
 - 7) Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
 - 8) Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 17

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników

informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem, na wskazany do korespondencji adres.

§ 18

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23, lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§ 19

Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian uprawnione są tylko jego strony na specjalnie zwołanym w tym celu posiedzeniu Zespołu.

**PODZESPÓŁ
DS. PRZEMYSŁU SZKLARSKIEGO
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej**

Podzespół ds. Przemysłu Szklarskiego Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej

Podzespół ds. Przemysłu Szklarskiego został powołany Uchwałą Nr 2 Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej z dnia 24 października 2008 r. Pierwsze posiedzenie Podzespołu odbyło się w dniu 1 lipca 2009 r. Regulamin Podzespołu przyjęty został ostatecznie w dniu 21 czerwca 2010 r.

Skład Podzespołu

- Stronę rządową w Podzespole reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów.
- Stronę pracodawców w Podzespole reprezentuje 2 przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Pracodawców „Polskie Szkło”.
- Stronę pracowników w Podzespole reprezentuje po 2 przedstawicieli wyznaczonych przez: Federację Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego, Sekretariat Przemysłu Chemicznego NSZZ „Solidarność” i Forum Związków Zawodowych.

Koordynację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według danych z Ministerstwa Gospodarki w przemyśle szklarskim, sklasyfikowanym zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności, w roku 2012 funkcjonowały 144 podmioty gospodarcze zatrudniające ok. 29,5 tys. osób. Ilość działających podmiotów w sektorze systematycznie, z roku na rok, spada. Jeszcze w roku 2009 istniało 159 podmiotów gospodarczych. Liczba zatrudnionych od roku 2009 utrzymuje się mniej więcej na tym poziomie, warto jednak zauważyć że jeszcze w roku 2007 w przemyśle szklarskim zatrudnionych było ponad 35 tys. osób. Spadek w zakresie zatrudnienia

wywołało między innymi udoskonalenie linii produkcyjnych (zautomatyzowanie), spadek poziomu produkcji ręcznej, konsolidacja branży oraz konieczność redukcji kosztów spowodowanych między innymi wysokimi cenami gazu i konkurencja wyrobów ręcznych spoza Europy. Znacznym czynnikiem było również spowolnienie gospodarcze, które wzmocniło tendencje koncernów globalnych do obniżania kosztów działalności poprzez obniżenie zatrudnienia.

Można stwierdzić, że w ostatnich latach sytuacja w przemyśle szklarskim uległa poprawie. Dane za rok 2012 pokazują, że nieco ponad 20% przedsiębiorstw było nierentownych, co oznacza poprawę w stosunku do lat poprzednich (2011 – 25%; 2010 – 21%; 2009 – 32%).

Wydajność pracy na jednego zatrudnionego w branży stale rośnie i w 2012 roku wynosiła 360 tys. zł. Dla porównania, w roku 2009 kształtowała się na poziomie 288 tys. zł. W roku 2012 wynik finansowy brutto i netto przedsiębiorstw działających w sektorze był najwyższy od 6 lat i wyniósł odpowiednio 775 i 754 mln zł. Od roku 2009 zadłużenie ogółem branży utrzymuje się na zbliżonym poziomie tj. ok. 4,5 mld zł.

Eksport polskiego szkła i wyrobów ze szkła od roku 2008 nieprzerwanie rósł aż w roku 2013 osiągnął rekordową wartość 5,4 mld zł. Natomiast wartość importu od roku 2007 utrzymuje się na stałym poziomie wynoszącym ok. 3,5 mld zł.

Produkcja szkła w Polsce wynosi około 2,8 mln ton rocznie, a Polska jest aktualnie piątym producentem w Europie.

Działalność w 2013 roku

W 2013 roku nie odbyło się żadne posiedzenia Podzespołu na skutek zawieszenia przez centrale związków zawodowych współpracy pomiędzy związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców oraz strony rządowej w pracach Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, wojewódzkich komisjach dialogu społecznego oraz zespołach branżowych.

Efekty prac Podzespołu

Do osiągnięć Podzespołu w dotychczasowej pracy należy zaliczyć:

- Omówienie spraw mających zasadnicze znaczenie dla możliwości funkcjonowania i restrukturyzacji przemysłu szklarskiego. W toku rzeczowej wymiany poglądów nastąpiło sprecyzowanie stanowisk stron w odniesieniu do poszczególnych kwestii, jak również

poszukiwano możliwości znalezienia rozwiązania konkretnych problemów, z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań prawnych i ekonomiczno-finansowych. Duża fachowość uczestników dialogu stanowi specyfikę Podzespołu ds. Przemysłu Szklarskiego, a zarazem decyduje o randze tego forum w wymiarze społeczno-politycznym.

- Strona społeczna Podzespołu ds. Przemysłu Szklarskiego monitorowała wpływ zmian w prawodawstwie krajowym i unijnym w odniesieniu do przemysłu szklarskiego. Prace prowadzone były w sposób ciągły i z pełnym zaangażowaniem zarówno ze strony pracodawców, jak i związkowej.

REGULAMIN
Podzespołu ds. Przemysłu Szklarskiego
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej

§ 1

1. Celem powołania Podzespołu ds. Przemysłu Szklarskiego, zwanego dalej „Podzespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego dla godzenia interesów stron przy realizacji rządowych programów restrukturyzacji zakładów branży farmaceutycznej, dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Podzespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Podzespołu.

§ 2

W skład Podzespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. W skład Zespołu po stronie pracowników i pracodawców mają prawo wchodzić przedstawiciele organizacji związkowych oraz organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, pod warunkiem, że organizacje te mają swoją reprezentację w branży.

§ 3

Stronę rządową w Podzespołe reprezentuje trzech przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

W razie zgłoszonego braku możliwości udziału w posiedzeniu Podzespołu przedstawicieli resortów w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, stronę rządową może reprezentować inna wskazana osoba – dyrektor departamentu zaopatrzonej w pełnomocnictwo.

§ 4

Stronę pracowników w Podzespołe reprezentuje po dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez:

1. OPZZ: Federacja Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego w Polsce;
2. NSZZ „Solidarność”: Sekretariat Przemysłu Chemicznego;
3. Forum Związków Zawodowych.

§ 5

Stronę pracodawców w Podzespołe reprezentuje dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Pracodawców „Polskie Szkło”.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Podzespołe, jako obserwatorów:

1. strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych i społecznych działających w sektorze,
2. strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców, zawodowych działających w sektorze,
3. strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Podzespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Podzespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Podzespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Podzespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Podzespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Podzespół, członkowie Podzespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Podzespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Podzespół wymaga zgody przedstawicieli strony rządowej i pracodawców oraz organizacji wymienionych w § 4, biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Podzespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu.
4. Zajęte przez Podzespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Podzespołu.

§ 10

Podzespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Podzespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 11

1. Pracami Podzespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Podzespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Podzespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Podzespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Podzespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Podzespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 12

1. Posiedzeniom Podzespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Podzespołu.
2. Posiedzenia Podzespołu zwołuje współprzewodniczący Podzespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub

każdorzazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, po uzgodnieniu z pozostałymi stronami Podzespołu.

§ 13

1. Każda ze stron Podzespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Ekspertyzy zlecane przez Podzespół na zasadach określonych w § 9 finansowane są przez stronę rządową po uzgodnieniu z nią celu i przedmiotu ekspertyzy.
2. Ekspertcy stron mogą brać udział w posiedzeniach Podzespołu.
3. Ekspertcy biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Podzespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Podzespołu.

§ 14

1. Obsługę organizacyjną prac Podzespołu zapewnia Sekretarz Podzespołu – pracownik departamentu / biura właściwego dla spraw dialogu społecznego, w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy, zwany dalej „Sekretarzem”.

§ 15

1. Z posiedzenia Podzespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) projekt notatki zawierającej ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Podzespołu,
 - 2) projekt notatki zawierającej stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) projekt protokołu rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron lub – w razie nieobecności – przez upoważnionych przedstawicieli stron.
2. Projekty dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Podzespołu sporządza Sekretarz i w ciągu siedmiu dni przesyła współprzewodniczącym Podzespołu.

Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Podzespołu. Przyjęty przez Podzespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.

4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) protokół rozbieżności,
 - 6) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
 - 7) Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Podzespołu.
 - 8) Informowanie społeczeństwa o pracach Podzespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 16

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Podzespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Podzespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem, na wskazany do korespondencji adres.

§ 17

Posiedzenia Podzespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23, lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§ 18

Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian uprawnione są tylko jego strony na specjalnie zwołanym w tym celu posiedzeniu Podzespołu.

**PODZESPÓŁ
DS. PRZEMYSŁU FARMACEUTYCZNEGO
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej**

Podzespół ds. Przemysłu Farmaceutycznego Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej

Podzespół działa od 2004 r. Podstawą działania Podzespołu jest Regulamin przyjęty w 2004 r.

Skład Podzespołu

- Stronę rządową reprezentują: Ministerstwo Skarbu Państwa, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Zdrowia, Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.
- Stronę pracodawców reprezentuje 4 przedstawicieli wyznaczonych przez: Konfederację Lewiatan – Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego, Polską Izbę Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych POLFARMED.
- Stronę związków zawodowych reprezentuje po 6 przedstawicieli wyznaczonych przez:
OGÓLNOPOLSKIE POROZUMIENIE ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH – Federacja Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego w Polsce, Federacja Związków Zawodowych Przemysłu i Handlu „FARMACJA”,
NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” – Sekretariat Przemysłu Chemicznego (Sekcja Krajowa Pracowników Przemysłu Farmaceutycznego),
FORUM ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH – Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Inżynierów Techników.

Koordynację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według danych Ministerstwa Gospodarki w Polsce na koniec 2012 r. w przemyśle farmaceutycznym działało łącznie 101 przedsiębiorstw a zatrudnienie znajdowało 20 884 osoby. Przedsiębiorstwa te stanowiły 0,7% ogólnej liczby przedsiębiorstw sklasyfikowanych w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe (14 332 przedsiębiorstw). Natomiast zatrudnienie w przemyśle farmaceutycznym znalazło 20 884 osób, co stanowiło 1,17% ogółu zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym (1 772 905 osób).

W latach 2009–2012 liczba przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób spadła z poziomu 103 do 101 jednostek. W tym samym okresie zatrudnienie w przemyśle farmaceutycznym spadło 23 833 osób do 20 884 osób. W badanym okresie zachodziły niekorzystne zmiany w przemyśle farmaceutycznym pod względem poziomu zatrudnienia.

Zatrudnienie w grupie przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 249 osób wynosiło w 2009 roku 17 476 osób i spadło do 14 905 osób w 2012 roku.

Wartości przychodów z całokształtu działalności w przemyśle farmaceutycznym w latach 2009–2012 kształtowała się na stosunkowo wysokim poziomie. Najwyższą wartość na poziomie 16,31 mld zł odnotowano w 2010 roku. W 2011 przychody z całokształtu działalności w przemyśle farmaceutycznym wynosiły 13,91 mld zł i były najniższe w badanym okresie.

Od roku 2009 dynamika przychodów z całokształtu działalności kształtuje się na poziomie 112,72% w 2010/2009, 85,28% w 2010/2011 i 102,09% w 2011/2012.

Przemysł farmaceutyczny w Polsce jak i na świecie charakteryzuje się wysokim poziomem zysku i rentowności. Jednakże podmioty gospodarcze przemysłu farmaceutycznego odnotowały pogorszenie wyników w latach 2010-2012 m.in. ze sprzedaży, wyniku finansowego brutto oraz nakładów inwestycyjnych. Wynik finansowy brutto w 2010 r. wyniósł ponad 1,79 mld zł i małał osiągając w 2012 r. wartość 1,03 mld zł. Zmniejszyły się również nakłady inwestycyjne ogółem z 666 mln zł w 2010 r. do 456 mln zł w 2012 r.

Wskaźniki rentowności obrotu z całokształtu działalności polskiego przemysłu farmaceutycznego do roku 2010 kształtowały się bardzo korzystnie natomiast od 2010 roku do 2012 roku obserwujemy trend malejący. W 2010 roku wskaźnik rentowności obrotu brutto działających

w kraju przedsiębiorstw sektora wyniósł 9,22%, w 2011 r. zmalał do 7,69%, w 2012 r. wyniósł 5,99% natomiast w 2009 roku kształtował się na poziomie 6,27%.

Spadek wskaźników rentowności może być skutkiem przygotowań przedsiębiorstw na wejście do porządku prawnego tzw. Ustawy refundacyjnej.

Negatywne skutki zmian mają bezpośredni wpływ na możliwości inwestycyjne przedsiębiorstw w inwestycje i rozwój nowych leków oraz ich potencjał produkcyjny.

W latach 2009–2012 inwestycje krajowego przemysłu farmaceutycznego wyniosły ponad 2,2 mld złotych. Inwestycje te w dużej mierze związane były z koniecznością sprostania rosnącym wymaganiom unijnym w zakresie unowocześniania działalności produkcyjnej. W 2012 roku nakłady inwestycyjne w stosunku do 2010 roku spadły z 666 mln zł do 456 mln zł.

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 Zespół obradował na 1 posiedzeniu. Podczas tego posiedzenia Zespołu Trójstronnego była omawiana następująca problematyka:

- Skutki implementacji dyrektywy 2011/62/UE dot. zapobiegania fałszowaniu leków dla krajowego przemysłu i rynku leków.
- Ocena efektów oddziaływania ustawy refundacyjnej na krajowy przemysł farmaceutyczny, powstanie tzw. Klifu Refundacyjnego – wygasanie wszystkich decyzji refundacyjnych z dniem 31.12.2014, wprowadzenie cen sztywnych oraz ogólny sposób naliczania cen w obrocie szpitalnym.
- Strategia rozwoju krajowego przemysłu farmaceutycznego.

REGULAMIN
Podzespołu ds. Przemysłu Farmaceutycznego
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej

§ 1

1. Celem powołania Podzespołu ds. Przemysłu Farmaceutycznego, zwanego dalej „Podzespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego dla godzenia interesów stron przy realizacji rządowych programów restrukturyzacji zakładów branży farmaceutycznej, dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Podzespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Podzespołu.

§ 2

W skład Podzespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. W skład Zespołu po stronie pracowników i pracodawców mają prawo wchodzić przedstawiciele organizacji związkowych oraz organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, pod warunkiem, że organizacje te mają swoją reprezentację w branży.

§ 3

Stronę rządową w Podzespołe reprezentuje 5 przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Skarbu Państwa, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Zdrowia, Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

§ 4

Stronę pracowników w Podzespołe reprezentuje po 6 przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) OPZZ: Federacja Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego, Szklarskiego i Ceramicznego w Polsce; Federacja Związków Zawodowych Przemysłu i Handlu „FARMACJA”;

- 2) NSZZ „Solidarność”: Sekretariat Przemysłu Chemicznego (Seksja Krajowa Pracowników Przemysłu Farmaceutycznego);
- 3) Forum Związków Zawodowych: Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.

§ 5

Stronę pracodawców w Podzespole reprezentuje czterech przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) PKPP Lewiatan: Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego);
- 2) Polską Izbę Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych POLFARMED.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Podzespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych i społecznych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawicieli innych organizacji pracodawców, zawodowych działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Podzespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Podzespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Podzespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Podzespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Podzespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Podzespół, członkowie Podzespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Podzespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Podzespół wymaga zgody przedstawicieli strony rządowej i pracodawców oraz organizacji wymienionych w § 4, biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Podzespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu.
4. Zajęte przez Podzespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Podzespołu.

§ 10

Podzespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Podzespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 11

1. Pracami Podzespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Podzespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Podzespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Podzespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Podzespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Podzespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 12

1. Posiedzeniom Podzespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Podzespołu.
2. Posiedzenia Podzespołu zwołuje współprzewodniczący Podzespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, po uzgodnieniu z pozostałymi stronami Podzespołu.

§ 13

1. Każda ze stron Podzespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Ekspertyzy zlecane przez Podzespół na zasadach określonych w § 9 finansowane są przez stronę rządową po uzgodnieniu z nią celu i przedmiotu ekspertyzy.
2. Ekspertci stron mogą brać udział w posiedzeniach Podzespołu.
3. Ekspertci biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Podzespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Podzespołu.

§ 14

1. Obsługę organizacyjną prac Podzespołu zapewnia Sekretarz Podzespołu – pracownik departamentu / biura właściwego dla spraw dialogu społecznego, w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy, zwany dalej „Sekretarzem”.

§ 15

1. Z posiedzenia Podzespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) projekt notatki zawierającej ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Podzespołu,
 - 2) projekt notatki zawierającej stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) projekt protokołu rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron lub – w razie nieobecności – przez upoważnionych przedstawicieli stron.

2. Projekty dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Podzespołu sporządza Sekretarz i w ciągu siedmiu dni przesyła współprzewodniczącym Podzespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Podzespołu. Przyjęty przez Podzespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) protokół rozbieżności,
 - 6) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
 - 7) Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Podzespołu.
 - 8) Informowanie społeczeństwa o pracach Podzespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw gospodarki i pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 16

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Podzespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Podzespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem, na wskazany do korespondencji adres.

§ 17

Posiedzenia Podzespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego, mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23, lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§ 18

Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian uprawnione są tylko jego strony na specjalnie zwołanym w tym celu posiedzeniu Podzespołu.

**PODZESPÓŁ
DS. SEKTORA PALIWOWEGO
I PETROCHEMICZNEGO
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Chemicznej**

Podzespół **ds. Sektora Paliwowego i Petrochemicznego** **Zespołu Trójstronnego** **ds. Branży Chemicznej**

Podzespół został powołany w dniu 21 czerwca 2011 r. decyzją Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej. Pozostaje nadal w trakcie prac organizacyjnych.

Strony przyjęły, że Podzespół pracuje zgodnie z Regulaminem Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej.

Skład

W związku z powołaniem 21 czerwca 2011 r. Podzespołu ds. Sektora Paliwowego i Petrochemicznego – przedstawiciele pracodawców i związków zawodowych oraz strona rządowa zgłosili do Sekretariatu Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej w 2013 roku – we wstępnym etapie organizacyjnym – po trzech reprezentantów do pracy w tym Podzespole. Nadal trwają prace organizacyjne.

Tło działania i sytuacja w branży

Działalność Podzespołu obejmuje przedsiębiorstwa podległe Skarbowi Państwa w zakresie produkcji, przetwórstwa oraz obrotu i magazynowania oraz przesyłania paliw. Dotyczy to również prowadzonych w tych przedsiębiorstwach programów restrukturyzacyjnych, w tym także przejęć właścicielskich w tym sektorze.

Działalność w 2013 roku

W 2013 r. odbyło się pierwsze organizacyjne posiedzenie, na którym zostały podjęte następujące sprawy:

- Podzespół wybrał swoich Współprzewodniczących reprezentujących stronę rządową, pracodawców i związków zawodowych. Przyjął dokumenty organizacyjne potrzebne do sformalizowania swojej działalności oraz podjął decyzję o dalszej pracy według Regulaminu Zespołu Trójstronnego ds. Branży Chemicznej.
- Omówiono politykę Rządu dla przemysłu naftowego w Polsce przygotowana przez Ministerstwo Gospodarki z 6 lutego 2007 r. m.in. w zakresie magazynowanie i logistyki paliwowej.

- Oceniono prace związane z obecnie przekształcanym przedsiębiorstwem – *Operator Logistyczny Paliw Płynnych Sp. z o.o.* – uznano, że dzięki kontroli właścicielskiej nad logistyką paliwową państwo może skutecznie kontrolować realizację polityki bezpieczeństwa. Omawiano działania dotyczące projektu przejęcia przez *Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych „Przyjaźń” SA* całego przedsiębiorstwa OLPP Sp. z o.o., w tym realizowanie zapisów o zabezpieczeniu energetycznym Państwa zawarte w aktualnej Polityce Rządu RP dla przemysłu naftowego z 2006 roku. Poruszano także skutki prawne oraz społeczne mające wpływ na OLPP po przejęciu przez PERN „Przyjaźń” SA.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. SPOŁECZNYCH WARUNKÓW
RESTRUKTURYZACJI HUTNICTWA**

Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa

Zespół działa od 15 lipca 1995 roku, w latach 1995–1997 pod nazwą Zespołu Trójstronnego ds. Polityki Zatrudnienia i Ośłon Socjalnych w Okresie Restrukturyzacji Przemysłu Żelaza i Stali, obecnie jako Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa. Powstał w wyniku negocjacji ponadzakładowego układu zbiorowego pracy dla pracowników przemysłu hutniczego.

Skład Zespołu:

- Strona rządowa reprezentowana jest przez 4 przedstawicieli w randze sekretarzy lub podsekretarzy stanu: po jednym z ministerstw: gospodarki, pracy i polityki społecznej, finansów oraz skarbu państwa.
- Strona związków zawodowych reprezentowana jest przez po 3 przedstawicieli wskazanych przez: Sekcję Krajową Hutnictwa NSZZ „Solidarność”, Federację Hutniczych ZZ w Polsce, Sekcję Hutnictwa PZZ „Kadra”, Krajową Sekcję Hutniczą OZZZ Pracowników Ruchu Ciągłego, Krajową Sekcję Hutniczą ZZ Inżynierów i Techników.
- Strona pracodawców reprezentowana jest przez 3 przedstawicieli Związku Pracodawców Przemysłu Hutniczego w Polsce.

Koordynację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

W sektorze hutnictwa żelaza i stali działa ok. 100 podmiotów zatrudniających ponad 22,3 tys. osób. Dominującą pozycję w sektorze zajmuje kilkanaście typowo hutniczych największych przedsiębiorstw.

Według wstępnych danych GUS, w 2013 roku wyprodukowano w Polsce 8,2 mln ton stali surowej (spadek o 4,8% w stosunku do 2012 roku). Po 11 miesiącach 2013 roku eksport z Polski wyrobów sektora hutnictwa stali wyniósł 4,612 mln ton (spadek o 12% w stosunku do

analogicznego okresu 2012 roku), a import wyniósł 7,237 mln ton (spadek o 4%). W imporcie wyrobów hutnictwa stali tradycyjnie przeważają tzw. wyroby płaskie, a w eksporcie – tzw. długie. Według Hutniczej Izby Przemysłowo-Handlowej [HIPH], w 2013 roku zużycie hutniczych wyrobów stalowych wyniosło ok. 10,1 mln ton, z czego ok. 2/3 z importu.

W przeciwieństwie do UE, która utrzymuje nadwyżkę eksportu nad importem wyrobów stalowych, Polska notuje tu trwały deficyt handlu zagranicznego, a import wyrobów stalowych do Polski sięga 60% krajowego zużycia. Nadal importujemy większość tzw. wyrobów płaskich, przy niskim ogólnym wykorzystaniu krajowych mocy produkcyjnych (ok. 63%). Łączne zdolności produkcyjne stali w Polsce odpowiadają wielkości krajowego zużycia, ale struktura produkcji nie jest dopasowana do potrzeb krajowych.

W sektorze stalowym w Polsce w minionych 20 latach zlikwidowano przestarzałe technologie i zainwestowano w nowe, oparte na najnowocześniejszych rozwiązaniach, zmniejszając negatywny jego wpływ na środowisko. Przeprowadzono konsolidację i prywatyzację hut stali.

Obecnie hutnictwo stali w Polsce jest nowoczesne, instalacje pod względem technologicznym spełniają wymagania BAT [najlepsze dostępne technologie] i środowiskowe, ale z upływem czasu konieczne będą kolejne modernizacje lub inwestycje w nowsze technologie, wymagające mechanizmów systemowego wsparcia. Sektor ten odzyskuje obecnie równowagę i widzimy dla niego przyszłość bez konieczności dalszej jego gruntownej restrukturyzacji.

Stal jest i pozostanie ważnym surowcem do produkcji wyrobów dla wielu sektorów wykorzystujących te wyroby (budownictwo, motoryzacja, AGD). Także złom jest cennym surowcem, który może być wielokrotnie poddawany procesowi recyklingu, co przynosi nie tylko korzyści ekonomiczne, ale także środowiskowe.

W lipcu 2012 roku Komisja Europejska podjęła inicjatywę dla sektora stalowego UE, do której początkowo zaproszono przedstawicieli europejskiej federacji związków zawodowych IndustriAll, europejskiej federacji branżowych izb stalowych Eurofer oraz największych firm (spośród działających w Polsce – ArcelorMittal i hiszpańska CELSA). Na wniosek Polski i niektórych innych państw członkowskich, na początku 2013 roku do prac dołączono przedstawicieli państw mających co najmniej 2% udziału w produkcji stali UE (Polska ma 5%). W ramach tej inicjatywy, w dniu 11 czerwca 2013 roku Komisja Europejska przedstawiła komunikat „Plan

działania na rzecz konkurencyjnego i zrównoważonego przemysłu stalowego w Europie”, COM(2013) 407. We wrześniu 2013 roku Parlament RP zaakceptował Stanowisko Rządu RP wobec tego Komunikatu.

Ostatni kryzys gospodarczy pokazał, jak ważny dla stabilności nowoczesnej gospodarki jest przemysł, w tym tzw. tradycyjny, jak np. hutnictwo stali. Ministerstwo Gospodarki śledzi na bieżąco sytuację gospodarki w Polsce i podejmuje działania mające na celu rozwiązywanie bieżących problemów m.in. sektora stalowego, utrzymując intensywne kontakty z HIPH.

Wielokrotnie w ciągu roku, Minister Gospodarki i inni członkowie kierownictwa MG, spotykają się z Prezesem HIPH i Prezesami najważniejszych firm sektora hutniczego.

Z uwagi na znaczenie sektora stali, Prezes HIPH został członkiem powołanego przez Ministra Gospodarki w końcu 2013 roku Zespołu ds. Polityki Przemysłowej, do którego zadań należy podejmowanie inicjatyw mających na celu wzrost konkurencyjności przemysłu oraz monitorowanie wdrażania projektów UE i krajowych dotyczących polityki przemysłowej.

Od 2011 roku największym i narastającym problemem hutnictwa stali był nielegalny obrót wewnątrzspółnotowy niektórymi wyrobami stalowymi (głównie pręty zbrojeniowe dla budownictwa), którego uczestnicy zorganizowani często w łańcuchy licznych firm handlowych oferowali wyroby stalowe z innych państw UE bez zgłoszeń celnych, zgłaszali polskim hutom deklaracje fikcyjnego wywozu poza Polskę w celu unikania naliczania VAT oraz wyłudzali zwrot VAT z urzędów skarbowych. Od początku Minister Gospodarki wspierał HIPH w staraniach o ograniczenie ww. proceduru i przyjęcie rozwiązań prawnych znacznie go utrudniających. Główne zmiany (m.in. mechanizm tzw. odwrotnego obciążenia VAT) weszły w życie z dniem 1 października 2013 roku.

Zagadnieniem nie do pominięcia w debacie o konkurencyjności przemysłu, zwłaszcza sektorów energochłonnych, jest problem wysokich cen energii.

Minister Gospodarki, jako Przewodniczący Międzyresortowego *Zespołu do spraw Realizacji Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku*, pod koniec 2011 roku powołał *Grupę Roboczą ds. redukcji obciążeń przedsiębiorstw energochłonnych*, której głównym zadaniem jest opracowanie projektu systemowego rozwiązania prawnego dla sektorów energochłonnych

w celu zmniejszenia wynikających ze zużycia energii elektrycznej nadmiernych kosztów, związanych z czynnikami kształtującymi poziom cen tej energii w Polsce. W ustawie z dnia 26 lipca 2013 r. *o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw* wprowadzono redukcję obciążeń dla przedsiębiorstw energochłonnych polegającą na redukcji dla odbiorców energochłonnych obowiązku przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz z odnawialnych źródeł energii. Wejdzie ona w życie w momencie pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej podczas procesu notyfikacji tego rozwiązania jako pomocy publicznej. Polska notyfikowała KE system zmniejszenia obciążeń dla energochłonnych gałęzi przemysłu. Oczekuje się zgody KE na to rozwiązanie. Już obecnie jednak, na mocy ww. ustawy, odbiorca energochłonny może uzyskać samodzielność w rozliczaniu się z obowiązków przedstawiania do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji oraz z odnawialnych źródeł energii, co polepsza jego pozycję negocjacyjną względem spółek obrotu.

Wyżej wspomniana grupa robocza rozważała też m.in. dozwoloną prawem UE ulgę w akcyzie od energii elektrycznej dla przedsiębiorstw energochłonnych, ale ulga taka nie może być wprowadzona, ponieważ Polska jest objęta przez KE procedurą nadmiernego deficytu budżetowego.

Sektor stalowy w Polsce będzie mógł ubiegać się o wsparcie najważniejszych prac B+R, np. poprzez prowadzone przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju programy sektorowe, a także lepsze wykorzystanie Programu Badawczego Fundusz Badawczego Węgla i Stali UE.

Działalność w 2013 r.

W 2013 roku spotkał się raz, a kolejne planowane posiedzenia nie doszły do skutku w wyniku zawieszenia z dniem 26 czerwca 2013 r. przez stronę związkową udziału reprezentatywnych organizacji związkowych w pracach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, wojewódzkich komisji dialogu społecznego oraz Trójstronnych Zespołów Branżowych.

W 2013 roku podczas obrad Zespołu Trójstronnego omawiano:

1. Sytuację w branży hutniczej i koksowniczej w 2012 roku i prognozy na rok 2013.
2. Wyłudzenia związane z podatkiem VAT na rynku stalowych prętów żebrowanych.

3. Polityka klimatyczna/energetyczna UE.
4. Akcyza na gaz.
5. Mechanizmy wsparcia kogeneracji w projekcie Prawa energetycznego i gazowego.
6. Utrzymanie gwarancji Pakietu Socjalnego dla pracowników KK „Zabrze S.A. po przekształceniu Spółki i utracie KRS z chwilą powstania Grupy JSW „KOKS” oraz gwarancji dla pracowników KK „Zabrze” S.A. przekazywanych na podstawie art. 23” KP do Spółek będących w strukturach JSW SA.
7. Wprowadzenie zapisu do Statutu JSW SA „KOKS” prawa wyboru z ramienia załogi członka Zarządu i członka Rady Nadzorczej.
8. Informacja na temat sprzedaży Zakładu Elektroenergetycznego „ELSEN” SA.
9. Zmiany w Regulaminie Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa wynikające z ustalenia dołączenia do Zespołu przedstawicieli Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA.

Efekty prac Zespołu

W związku z decyzją struktur właścicielskich o przynależności branży koksowniczej do Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa potrzebą stało się dołączenie do Zespołu przedstawicieli pracodawców z Jastrzębskiej Spółki Węglowej SA, Związek Pracodawców Przemysłu Hutniczego zaproponował zmianę zapisu paragrafu 6 Regulaminu Zespołu:

„Strony mogą zapraszać do prac w Zespole:

1. Strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych działających w sektorze.
2. Strona pracodawców – przedstawicieli innych pracodawców lub organizacji pracodawców działających w sektorze.
3. Strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.”

Zespół przyjął zmiany paragrafu 6 Regulaminu zaproponowaną przez przedstawicieli pracodawców.

Strona społeczna uznała zobowiązać Ministra Finansów do zintensyfikowania działań legislacyjnych dotyczących zmiany przepisów podatkowych tak, aby zastosowany mechanizm odwróconego VAT-u na produkty stalowe lub przyjęcie innych rozwiązań okazały się skuteczne

wobec procederu jaki ma miejsce w przypadku handlu złomem. Pogarszająca się sytuacja finansowa i społeczna hut, które tracą swoją pozycję na rynku, jest zagrożeniem dla ich bytu i wymaga intensywnych działań legislacyjnych i kontrolnych.

Z niezadowoleniem przyjęto kwestię nie uznania we wdrażanych przepisach gazu koksowniczego jako paliwa gazowego. Brak wsparcia dla kogeneracji na gazie koksowniczym stanowi dyskryminację tego paliwa. Należałoby pilnie podjąć dyskusję na temat wsparcia CO₂ dla energetyki przemysłowej opartej na gazach technologicznych.

Strona związkowa reprezentująca branżę koksowniczą wnioskuje o odniesienie się do kwestii zakresu stosowania pakietu gwarancji pracowniczych i wskazania podmiotu właściwego do przejęcia zobowiązań gdyby pracownicy Zakładu Koksochemicznego Zabrze byli przekazywani do innych podmiotów na zasadzie artykułu 23'' KP. Uzyskała obszerne wyjaśnienia z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

REGULAMIN
Zespołu Trójstronnego ds. Społecznych Warunków
Restrukturyzacji Hutnictwa

§ 1

1. Celem powołania Zespołu do Spraw Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron przy realizacji Rządowego Programu Restrukturyzacji Hutnictwa Żelaza i Stali oraz Programu Restrukturyzacji Koksownictwa dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 4 Przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 3 przedstawiciele wyznaczonych przez:

- 1) Sekcję Krajową Hutnictwa NSZZ „Solidarność”,
- 2) Federację Hutniczych Związków Zawodowych w Polsce,
- 3) Sekcję Hutnictwa Porozumienia Związków Zawodowych „Kadra”,
- 4) Krajową Sekcję Hutniczą Ogólnokrajowego Zrzeszenia Związków Zawodowych Pracowników Ruchu Ciągłego,
- 5) Krajową Sekcję Hutniczą Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 3 przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Pracodawców Przemysłu Hutniczego w Polsce.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawicieli innych organizacji pracodawców działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z co najmniej 3 organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.

2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.

2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i niezwłocznie przesyła współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. BRANŻY WĘGLA BRUNATNEGO**

Zespół Trójstronny ds. Branży Węgla Brunatnego

Zespół Trójstronny ds. Branży Węgla Brunatnego został powołany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w dniu 22 września 2006 roku.

Skład Zespołu

- Strona rządowa reprezentowana jest przez przedstawicieli: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
- Strona pracodawców reprezentowana jest przez 5 przedstawicieli Związku Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego.
- Strona związkowa reprezentowana jest po 3 przedstawicieli wskazanych przez: Sekcję Węgla Brunatnego Sekretariat Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność”, Federację ZZ Górnictwa Węgla Brunatnego, Porozumienie ZZ KADRA Sekcję Węgla Brunatnego, Ogólnokrajowe ZZZ Pracowników Ruchu Ciągłego Sekcję Górnictwa, oraz 2 przedstawicieli z Sekcji Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ „Solidarność ‘80”.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Na dzień 31.12.2013 r. w Polsce funkcjonowało 5 czynnych kopalń węgla brunatnego, w tym: w strukturach podmiotów notowanych na Gieldzie Papierów Wartościowych 4 oraz 1 kopalnia prywatna. Zatrudnionych w górnictwie węgla brunatnego było ok. 15 tys. osób.

Aktualnie udokumentowanych jest ponad 150 rozpoznanych złóż i obszarów węglonośnych węgla brunatnego. Geologiczne zasoby bilansowe węgla brunatnego w Polsce wg stanu na dzień 31.12.2011 roku wynoszą ponad 22 mld Mg. Jest to więc potężna baza zasobowa, stawiająca Polskę w pierwszej dziesiątce światowej. Z istniejącej bazy zasobowej węgla brunatnego wykorzystujemy w trzech zagłębiach górniczych około

2,5 mld ton. Stanowią one źródło paliwa dla 30% zainstalowanej mocy polskich elektrowni zawodowych. W wyniku powyższego w rozeznaczonych, dostępnych i oszacowanych kosztowo złożach mamy węgla brunatnego na 200 do 300 lat. W zestawieniu z krajowymi niewielkimi zasobami ropy i gazu, każde to rozpatrywać branżę węgla brunatnego jako stabilizator bezpieczeństwa energetycznego państwa. Istotnym walorem węgla brunatnego, jest jego atrakcyjne rozmieszczenie dot. dostępnych oraz perspektywicznych zasobów w kraju.

Wydobycie węgla brunatnego w roku 2013 wyniosło ok. 65,8 mln ton i było wyższe niż w roku 2012 o ok. 1,5 mln ton.

W strukturze produkcji energii elektrownie węgla brunatnego mają udział na poziomie ok. 33%, wobec elektrowni pracujących na węglu kamiennym 43,6%, przy udziale węgla brunatnego w strukturze paliw na poziomie 33,5%, a węgla kamiennego prawie 60%.

Spośród wyzwań stojących przed sektorem energetycznym w kraju, do najważniejszych dla branży węgla brunatnego należą:

- racjonalne wykorzystywanie złóż surowców energetycznych – w trosce o wystarczalność bazy zasobowej węgla,
- podjęcie działań mających na celu przeciwdziałanie uzależniania krajowej energetyki od zewnętrznych dostaw gazu, ropy, a także węgla – poprzez eksploatację i wykorzystywanie do produkcji energii rodzimych zasobów energetycznych,
- dalsze rozwijanie istniejącej struktury produkcyjnej wydobywania węgla brunatnego i wytwórczej sektora energetycznego,
- rozwój i wdrażanie technologii czystego węgla, czyniących węgiel paliwem bardziej przyjaznym dla środowiska,
- podtrzymanie i zintensyfikowanie prac nad niekonwencjonalnymi możliwościami wykorzystania węgla brunatnego,
- produkcja pyłu węglowego,
- przetwarzanie na paliwa płynne i gazowe w tym: gaz syntezowy i wodór.

Inne – zapewniające funkcjonowanie górnictwa to jest:

- wysoki poziom bezpieczeństwa pracy,
- rozwój efektywnych technologii eksploatacji pozwalających na obniżanie kosztów produkcji,
- minimalizacja oddziaływań działalności górniczej na środowisko naturalne, poprzez poszukiwanie technologii ograniczających emisję CO₂ i innych gazów cieplarnianych.

Do roku 2030 wyłączane z eksploatacji elektrownie powinny być sukcesywnie zastępowane nowymi, co w wyniku rozpoczęcia wydobycia węgla brunatnego z nowych odkrywek, oraz udostępnienia technologii CCS (Technologia Wychwytywania i Składowania CO₂) pozwoli na utrzymanie się na stabilnym i bezpiecznym poziomie mocy osiągalnych elektrowni pracujących na węglu brunatnym.

Wielkość wydobycia węgla brunatnego w najbliższych kilku dziesięcioleciach (na eksploatowanych i nowo oddanych do eksploatacji odkrywkach) w pełni pokrywająca zapotrzebowanie na paliwo we współpracujących elektrowniach powinna utrzymać się do 2030 roku przynajmniej na obecnym poziomie tj. 60 mln/t.

Produkcja energii elektrycznej netto (na węglu brunatnym) w krajowym systemie energetycznym powinna osiągnąć poziom: w 2020 roku – min. 50 TWh, a w roku 2030 – min. 64 TWh.

Moc osiągalna netto zainstalowana w krajowej energetyce (na węglu brunatnym) do 2030 roku powinna przedstawiać się następująco:

- do 2030 roku wypadną stare bloki – 3,4 GW,
- do 2030 roku należy zainstalować nowych mocy i zmodernizować – 5 – 5,5 GW,
- w 2030 roku moc zainstalowana powinna wynieść -12 GW.

Większość eksploatowanych dzisiaj złóż węgla brunatnego zacznie się wyczerpywać po 2022 roku. Dla krajowego bilansu energetycznego konieczne jest więc co najmniej utrzymanie obecnego procentowego udziału produkcji energii elektrycznej z tego paliwa. Uwzględniając długi cykl inwestycji górniczych związany z budową kopalni odkrywkowej węgla brunatnego (10 i więcej lat), w celu zapewnienia dostaw węgla brunatnego do elektrowni po roku 2020, należy już dzisiaj podjąć niezbędne prace nad przygotowaniem do zagospodarowania kolejnych złóż i budową nowych zagłębi górniczo-energetycznych, poza rejonami, gdzie obecnie prowadzone jest wydobycie (Złoże Złoczew, Złóża Legnica, Złóża lubuskie).

Działalność w 2013 roku

W 2013 roku Zespół obradował na jednym posiedzeniu. Kolejne zaplanowane spotkania nie doszły do skutku ze względu na zawieszenie z dniem 26 czerwca 2013 r. przez stronę związkową udziału reprezentatywnych organizacji związkowych w pracach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, wojewódzkich komisji dialogu społecznego oraz Trójstronnych Zespołów Branżowych, przedstawiciele powyższych organizacji, które nie biorą udziału w spotkaniach wymienionych gremiów.

Na posiedzeniu w 2013 roku omawiano:

- Spory zbiorowe w KWB Bełchatów i KWB Turów w kontekście podpisanych Porozumień,
- Politykę kadrową w PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA w perspektywie lat 2013–2020,
- Stan realizacji zapisów umowy prywatyzacyjnej dotyczącej sprzedaży KWB Adamów i KWB Konin w aspekcie spraw pracowniczych,
- Prace nad projektem Nowej Polityki Energetycznej Polski (NEP),
- Aspekty spotkania dotyczącego polityki inwestycyjnej PGE Polska Grupa Energetyczna SA w sprawie m.in. budowy nowego bloku energetycznego w Elektrowni Turów.

Efekty prac Zespołu

Strony Zespołu ustaliły, że niezbędne jest przedyskutowanie przy udziale Wiceministra Skarbu Państwa oraz Głównego Geologa Kraju – przedstawiciela Ministerstwa Środowiska na kolejnym posiedzeniu Zespołu Trójstronnego projektu nowej Polityki Energetycznej Polski do 2050 roku oraz ogólnej problematyki polityki klimatyczno-energetycznej w kontekście węgla brunatnego i kamiennego.

Związki zawodowe postulowały o przedstawienie przez pracodawców w wersji pisemnej aktualnej polityki zatrudnienia.

Prezes Polskiej Grupy Energetycznej – Górnictwo i Energetyka potwierdził gotowość przygotowania takiego materiału.

Wiceminister Gospodarki podzieliła opinię o prowadzonym procesie legislacyjnym zmierzającym do zmiany zapisów ustawy o zamówieniach publicznych. Zapowiedziała przedstawienie na najbliższym posiedzeniu Zespołu informacji na temat planowanych w niej zmian.

Strony ustaliły, że najbliższe posiedzenie Zespołu poświęcone zostanie dyskusji na temat projektu nowej Polityki Energetycznej Polski do 2050 roku. Strony ponowiły apel o udział w posiedzeniu przedstawicieli Ministerstwa Środowiska.

Zaplanowane posiedzenie Zespołu zostało odwołane na wniosek strony związkowej Zespołu w związku z zawieszeniem – z dniem 26 czerwca 2013 roku udziału reprezentatywnych organizacji związkowych w pracach Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego oraz Trójstronnych Zespołów Branżowych – przedstawiciele ww. organizacji nie biorą udziału w spotkaniach wymienionych gremiów.

REGULAMIN
Zespołu Trójstronnego
ds. Branży Węgla Brunatnego

§ 1

Celem powołania Zespołu do Spraw Branży Węgla Brunatnego, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron przy wypracowaniu stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa wobec branży Węgla Brunatnego, oraz interesów pracowników i pracodawców.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 4 przedstawiciele w randze Sekretarza lub Podsekretarza Stanu, po jednym wskazanym przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 3 przedstawiciele wyznaczonych przez:

- 1) SGiE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” Sekcja Węgla Brunatnego
- 2) Federacja ZZ Górnictwa Węgla Brunatnego
- 3) Porozumienie ZZ KADRA Sekcja Węgla Brunatnego
- 4) Ogólnokrajowe ZZZ Pracowników Ruchu Ciągłego Sekcja Górnictwa 2 przedstawiciele wyznaczonych przez: Sekcję Górnictwa Węgla Brunatnego NSZZ SOLIDARNOŚĆ 80

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 5 przedstawiciele wyznaczonych przez Związek Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego.

§ 6

Strony mogą zapraszać do pracy w Zespole jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych działających w sektorze
- 2) strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców działających w sektorze
- 3) strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim, co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej, co najmniej jeden przedstawiciel organizacji pracodawców oraz po jednym przedstawicielu, z co najmniej czterech organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwały stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy, co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich biorących udział w posiedzeniu.
3. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli strony Zespołu.
4. W razie braku zgody, tj. braku stanowiska Zespołu, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - a. przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - b. przedstawienie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - c. przedstawienie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 4.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu, co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Zespół może korzystać z pomocy ekspertów.
2. Zespół w drodze uzgodnienia podejmuje decyzję co do sposobu i trybu pokrycia kosztów pracy ekspertów.
3. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego ds. pracy zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Tryb i sposób pokrycia kosztów obsługi prac, o których mowa w § 10, Zespół rozstrzygnie w trybie uzgodnienia.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 4,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.
2. Dokumenty, o których mowa ust. 1 pkt. 1 i 2, sporządzone są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nie osoby.
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i przekazuje w terminie 14 dni współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
4. Protokół, o którym mowa ust. 3, zawiera w szczególności:

- 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek Zespołu.
 6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§ 20

Strony tworzące Zespół zobowiązane są do prezentowania uzgodnień Zespołu na forum Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, jeżeli będą one tematem obrad tej Komisji.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH
WARUNKÓW RESTRUKTURYZACJI ZAKŁADÓW
PRZEMYSŁOWEGO POTENCJAŁU OBRONNEGO**

Zespół Trójstronny

ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego

Pierwsze spotkania strony rządowej z przedstawicielami związków zawodowych przemysłu zbrojeniowego i lotniczego, na temat zgłoszonych przez nich postulatów, prowadzone były od 1991 roku.

W dniu 26 lutego 1998 r., na wniosek strony związkowej, ukonstytuował się Zespół Trójstronny ds. Restrukturyzacji Przemysłu Obronnego i Lotniczego. Jego powstanie poprzedziły akcje strajkowe w sektorze. Zespół działał na podstawie własnego regulaminu, harmonogramów prac oraz terminarzy spotkań. Akcje strajkowe, w formie manifestacji, wieców protestacyjnych i pogotowia strajkowego w sektorze, prowadzone były również w następnych latach.

Na przełomie lat 2001–2002 odbyła się seria spotkań i konsultacji Ministra Pracy i Polityki Społecznej z przedstawicielami partnerów społecznych zasiadającymi w Zespole w wyniku których w marcu 2002 r. – powołany został Zespół Trójstronny ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego. Działa na podstawie Regulaminu przyjętego w 2002 r. Regulamin został uzupełniony w dniu 28.05.2008 r. w związku z przyjęciem do prac Zespołu 2 przedstawicieli związków zrzeszonych w Forum Związków Zawodowych.

Skład Zespołu

- Strona rządowa reprezentowana jest przez przedstawicieli: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej
- Strona pracodawców jest reprezentowana przez 3 przedstawicieli: Związku Pracodawców Przedsiębiorstw Przemysłu Obronnego i Lotniczego, z których jeden jest również Współprzewodniczącym Zespołu.
- Stronę związkową reprezentują po 5 przedstawicieli: Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego Związku Zawodowego Przemysłu Elektromaszynowego i Sekcji Krajowej Przemysłu Zbrojeniowego NSZZ „Solidarność”. Według przyjętych ustaleń strona ta wybiera dwóch współprzewodniczących Zespołu, po jednym z każdej z organizacji

związkowych. Ponadto w 2008 r. do prac w Zespole ze strony związkowej dokooptowanych zostało 2 przedstawicieli organizacji skonfederowanych w Forum Związków Zawodowych: po 1 przedstawicielu NSZZ „Solidarność 80” i Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według informacji Ministerstwa Gospodarki polski przemysł obronny (Przemysłowego Potencjału Obronnego – dalej: PPO) to grupa kilkudziesięciu spółek i jednostek badawczo-rozwojowych wytwarzających różnego rodzaju systemy uzbrojenia i sprzęt wojskowy zatrudniająca ponad 20 tys. pracowników. Z grupą tą współdziała kilkuset ważnych kooperantów. Główną część PPO stanowią podmioty pozostające nadal w bezpośrednim lub pośrednim nadzorze Skarbu Państwa. Dynamicznie rozwija się także grupa podmiotów prywatnych.

Do ważniejszych podmiotów grupy spółek prywatnych należały: WB Electronics, TELDAT, Lubawa SA, a także spółki z udziałem kapitału zagranicznego PZL Mielec sp. z o.o. i WSK PZL-Świdnik SA.

W polskim przemyśle obronnym zaszły zasadnicze zmiany struktury własnościowej, w tym także w dziedzinie majątku, technologii, produkcji i zatrudnienia. Mimo to, konkurencyjność części podmiotów sektora obronnego dotychczas uległa poprawie w stopniu mniejszym od oczekiwanego. W rezultacie zdolność tych podmiotów do działania na coraz bardziej konkurencyjnym rynku wyrobów obronnych mogła okazać się niewystarczająca do zapewnienia im trwałego miejsca w procesie modernizacji technicznej Sił Zbrojnych RP, a także zwiększonej obecności na światowym rynku broni. W niesprzyjających uwarunkowaniach makroekonomicznych polskiej gospodarki oraz przy głębokim spadku zamówień rządowych na uzbrojenie i sprzęt wojskowy, jaki miał miejsce w 2009 r., zarządy niektórych spółek przemysłu obronnego kontrolowanych przez Skarb Państwa koncentrowały się na rozwiązywaniu bieżących problemów ekonomiczno-finansowych, poświęcając zbyt mało uwagi poszukiwaniu możliwości uatrakcyjnienia

oferty rynkowej, w tym skierowanej do odbiorców krajowych. W tej sytuacji istnieje ryzyko, iż brak postępów w zakresie konkurencyjności może spowodować pogorszenie się, w przypadku podmiotów, ich dotychczasowej pozycji rynkowej. Powyższe stanowi tylko jeden z przykładów słabości, jakimi charakteryzuje się sektor obronny.

Do mankamentów dla niektórych spółek sektora obronnego można zaliczyć m.in.:

- Silne uzależnienie od zamówień rządowych,
- Słabą pozycję na rynkach międzynarodowych, co potwierdzają trudności z uzyskaniem znaczących kontraktów eksportowych na dostawy wyrobów obronnych. W rezultacie eksport w minionych kilku latach nie stanowił realnej alternatywy dla zamówień krajowych,
- Zbyt małą aktywność w poszukiwaniu możliwości współpracy – szczególnie z partnerami zagranicznymi – w dziedzinie kapitału, technologii, produktów, kooperacji przemysłowej oraz rynków zbytu, także w ramach międzynarodowych programów badawczo-rozwojowych i produkcyjnych realizowanych pod auspicjami Unii Europejskiej i NATO oraz z inicjatywy samego przemysłu.

Ministerstwo Skarbu Państwa poinformowało, że w 2013 r. powstała nowa spółka działająca pod nazwą Polska Grupa Zbrojeniowa SA. Zgodnie z założeniami konsolidacji przemysłu obronnego utworzona spółka stanie się podmiotem dominującym (holderem) przyszłej grupy kapitałowej, w której zostaną skoncentrowane spółki sektora obronnego z bezpośrednim i pośrednim udziałem Skarbu Państwa. W pierwszym etapie koncentracji podlegało będzie 11 spółek z grupy Wojskowych Przedsiębiorstw Remontowo-Produkcyjnych oraz Huta Stalowa Wola SA. W dalszej kolejności w grupie kapitałowej zostaną skonsolidowane: Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej SA, spółki obronne z portfela Agencji Rozwoju Przemysłu SA oraz podmioty produkcyjne i handlowe skupione obecnie w Grupie Polskiego Holdingu Obronnego.

Działalność w 2013 roku

W 2013 roku nie odbyło się żadne posiedzenie Zespołu w związku z zawieszeniem przez centrale związków zawodowych udziału w pracach Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, a także w trójstronnych zespołach branżowych.

Efekty prac Zespołu

Kilkuletnie obserwacje prowadzonego na forum Zespołu dialogu branżowego dają możliwość podsumowania form pracy i metod postępowania poszczególnych jego stron.

Podstawową płaszczyznę dialogu z Partnerami Społecznymi reprezentującymi związki zawodowe działające w przemyśle obronnym oraz Związek Pracodawców Przedsiębiorstw Przemysłu Obronnego i Lotniczego (ZPPPOiL) – zgodnie z długą już praktyką – stanowiły posiedzenia *Zespołu Trójstronnego ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego*. Ponadto, w miarę potrzeb zgłaszanych przez Stronę Społeczną, ministrowie Gospodarki, Skarbu Państwa i Obrony Narodowej organizowali, w formule dwu lub wielostronnej, spotkania konsultacyjne z przedstawicielami związków zawodowych oraz ZPPPOiL, poświęcone przedyskutowaniu konkretnych problemów, z którymi borykają się podmioty przemysłu obronnego oraz proponowanych w tym zakresie działań.

Związki zawodowe – reprezentowane przez przedstawicieli dwóch central: OPZZ i NSZZ „Solidarność”, a od 2008 r. również Forum Związków Zawodowych, chociaż w różnych okresach działalności Zespołu w sposób bardziej indywidualny prowadziły rozmowy z rządem (zwłaszcza na tematy wymagające pilnej interwencji pod groźbą akcji protestacyjnych), są partnerami w dialogu, co niejednokrotnie wykazały we wspólnych, zdecydowanych działaniach na rzecz poprawy sytuacji branży. Związkowcy wypracowują stanowiska, które przedstawiają jako jednolite uzgodnienie strony pracobiorców. Zdarza się że formułują żądania o charakterze roszczeniowym do strony rządowej, a nie do pracodawców.

Strona pracodawców – reprezentująca jeden związek, obecnie nieskonfederowany – w zależności od sytuacji, wykazuje wolę czynnej współpracy przy formułowaniu wspólnych stanowisk, zarówno ze związkami zawodowymi, jak i stroną rządową.

Strona rządowa w dialogu prowadzonym na forum Zespołu wypełnia zadania związane z konsultacją z partnerami społecznymi opracowanych przez rząd projektów programów restrukturyzacji i aktów prawnych.

REGULAMIN
Zespołu Trójstronnego
ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów
Przemysłowego Potencjału Obronnego

§ 1

1. Celem powołania Zespołu do Spraw Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron przy realizacji rządowych programów restrukturyzacji zakładów przemysłowego potencjału obronnego dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 5 przedstawicieli wyznaczonych przez:

- Sekcję Krajową Przemysłu Zbrojeniowego i Lotniczego NSZZ „Solidarność”,
- Sekcję Krajową Przemysłu Zbrojeniowego Związku Zawodowego Przemysłu Elektromaszynowego,
- oraz po 1 przedstawicielu organizacji zrzeszonych w Forum Związków Zawodowych z: NSZZ „Solidarność 80” i Związku Zawodowego Inżynierów i Techników.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 3 przedstawiciele wyznaczonych przez Związek Pracodawców Przedsiębiorstw Przemysłu Obronnego i Lotniczego.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych i społecznych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców, zawodowych działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.

2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody przedstawicieli strony rządowej i pracodawców oraz organizacji wymienionych w § 4 biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) dwóch przedstawicieli wskazanych po jednym przez organizacje pracowników, o których mowa w § 4.
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, po uzgodnieniu z pozostałymi stronami Zespołu.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. Eksperti stron mogą brać udział w posiedzeniach Zespołu.
3. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
4. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia,

- sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
 3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i w ciągu siedmiu_dni przesyła współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
 4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) protokół rozbieżności,
 - 6) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
 5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
 6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

§20

Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian, uprawnione są, tylko jego strony na specjalnie zwołanym w tym celu posiedzeniu Zespołu.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. PRZEMYSŁU LEKKIEGO**

Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Lekkiego

Zespół działa od stycznia 1999 roku na podstawie umowy z partnerami społecznymi. Wcześniej odbywały się liczne spotkania ze związkami zawodowymi branży w związku z nasilonymi procesami transformacji przemysłu lekkiego. Od listopada 2000 roku, po zaakceptowaniu „Strategii dla przemysłu lekkiego na lata 2000–2005”, Prezydium Zespołu prowadziło prace w formule Zespołu Monitorującego Realizację Zadań Zawartych w „Strategii...”. Od 10 kwietnia 2002 roku ponownie działa Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Lekkiego w pełnym składzie. Działa na podstawie przyjętego w tym dniu Regulaminu. Regulamin został uzupełniony w dniu 25 września 2009 r. w związku z przyjęciem do prac w Zespole przedstawiciela Polskiego Związku Producentów Odzieży i Tkanin Lewiatan.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów. Ponadto, w zależności od poruszanej tematyki dopraszani są przedstawiciele Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Zdrowia, Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej, Generalnego Inspektoratu Celnego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urzędu Zamówień Publicznych.
- Stronę pracodawców w Zespole reprezentują przedstawiciele związku Pracodawcy Przemysłu Lekkiego, Związku Pracodawców Przemysłu Tekstylnego, Polskiego Związku Producentów Odzieży i Tkanin Lewiatan oraz od 2011 r. Związku Pracodawców Przemysłu Odzieżowego i Tekstylnego (POIT). Stałymi ekspertami Zespołu jako kompetentni reprezentanci tych środowisk w sprawach rozwiązań merytorycznych są przedstawiciele branżowych izb gospodarczych.
- Stronę pracowników w Zespole reprezentują przedstawiciele wyznaczeni przez: Federację Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu Lekkiego i Krajowej Sekcji Pracowników Przemysłu Lekkiego NSZZ „Solidarność”.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według informacji Ministerstwa Gospodarki w Polsce na koniec 2012 r. w sektorach przemysłu tekstylno-odzieżowego funkcjonowały 882 przedsiębiorstwa (ponad 2% mniej niż w 2011 r.), w których pracowało blisko 76,4 tys. osób (spadek w stosunku do końca 2011 r. o 2627 osób, co stanowiło ponad 3% zatrudnionych). Zarówno w sektorze tekstylnym jak i odzieżowym obserwowany był spadek liczby przedsiębiorstw i zatrudnienia, przy czym większy dotyczył przemysłu odzieżowego, gdzie liczba przedsiębiorstw zmniejszyła się o 13 firm (blisko 3%).

W 2012 r. w przemyśle tekstylno-odzieżowym spadła liczba rentownych przedsiębiorstw z poziomu 582 do 566 w 2011 r., co stanowiło 64% wszystkich jednostek funkcjonujących w tym przemyśle, przy czym sektor produkcji wyrobów tekstylnych zanotował lekki wzrost z 240 do poziomu 244 przedsiębiorstw.

W 2012 r. wydajność pracy na jednego zatrudnionego w sektorze tekstylnym wyniosła 258,21 tys. zł, natomiast w sektorze odzieżowym odpowiednio 105,66 tys. zł. W stosunku do 2011 r. największy wzrost wydajności zanotowano w przemyśle tekstylnym (o 11,7 %).

W 2012 r. sytuacja przemysłu tekstylno-odzieżowego poprawiła się nieznacznie. Przychody z całokształtu działalności wzrosły z 12 492 mln zł w 2011 r. do 12 834 mln zł (dynamika 2012/2011 – 102,7%), przy czym sektor produkcji odzieży odnotował spadek z poziomu 4 572 mln zł do 4 490 mln zł. (blisko 2%).

W dalszym ciągu pozostają aktualne, w kontekście funkcjonowania przemysłu tekstylno-odzieżowego, aspekty wspólnotowej polityki handlowej, ze szczególnym uwzględnieniem liberalizacji handlu, barier handlowych oraz instrumentów promocji. Zasadniczym problemem jest utrudniony dostęp do rynków krajów trzecich na zasadzie wzajemności, gdzie napotykanne są bariery taryfowe i pozataryfowe. Od wielu lat szuka się

skutecznego sposobu monitorowania przepływu „wrażliwych” wyrobów, który pozwoli na antycypowanie dynamiki zjawisk i podejmowanie interwencji w odpowiednim czasie i obszarze. Innym istotnym zagadnieniem, które jest w dalszym ciągu przedmiotem dyskusji krajów unijnych są reguły pochodzenia i zasady etykietowania wyrobów.

Jednocześnie też nie można zapominać, że to europejski przemysł tekstylny-odzieżowy jest światowym liderem w zakresie wykorzystania technologii, mody i innowacji, szczególnie silnie rozwijających się w dziedzinie technicznych i przemysłowych wyrobów włókienniczych jak również wysokiej jakości odzieży. Także sytuacja polskiego przemysłu tekstylnego, na skutek restrukturyzacji i unowocześnienia, powoli stabilizuje się. Jednak utrzymanie konkurencyjnej pozycji na światowym rynku wymaga ustawicznego wprowadzania nowych technologii pozwalających na wytwarzanie wyrobów o szerokim spektrum zastosowań.

Na początku 2013 r. dokonano podsumowania realizacji zadań za okres 2008–2011 wynikających z *Harmonogramu działań na rzecz sektorów przemysłu lekkiego 2008–2013*. W dokumencie przedstawiono informacje na temat działań, które zostały podjęte w takich obszarach jak: badania i rozwój oraz innowacyjność, kapitał ludzki, uproszczenie i poprawa systemu regulacji prawnych, ochrona środowiska – zrównoważony rozwój, dostęp do kapitału, rynki zbytu i ochrona własności przemysłowej. Realizacja przyjętych zadań pozytywnie wpływa na poprawę wizerunku branży, który jest ważnym elementem strategii rozwoju tego przemysłu i jego postrzegania na zewnątrz.

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 odbyło się 1 posiedzenie Zespołu Trójstronnego.

Podczas posiedzenia zostały omówione następujące tematy:

- Omówiono stanowisko Ministerstwa Finansów – w kwestii możliwości uruchamiania procedur przetargowych w grudniu 2012 roku na dostawy planowane do zakupu w 2013 r. i finansowane z budżetów resortowych w 2013 r., w takiej części planowanych zakupów, która jest bezpieczna dla zamawiających w kontekście nieprzekroczenia wykonania budżetu roku 2013.
- Strona społeczna przyjęła do wiadomości informacje przedstawicielei: Ministerstwa Obrony Narodowej, służb podległych MSW: Policji, Straży

Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Straży Pożarnej oraz Służbę Celną (MF), Służbę Więzienną, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne w sprawie zamówień publicznych w 2013 roku adresowanych do sektora tekstylno-odzieżowego i skórzanego oraz wysłuchała informacji wyżej wymienionych gestorów o stopniu realizacji zamówień publicznych w 2012 roku.

- Strona społeczna wysłuchała prezentacji MON odnośnie do programu Tytan w kontekście zaangażowania w jego realizację przedsiębiorstw sektora tekstylnego, odzieżowego i obuwniczego oraz jednostek Badawczo-Rozwojowych.
- Omawiano plan prac Zespołu Roboczego ds. sektorowych zamówień publicznych na 2013 rok, w skład którego weszli przedstawiciele: Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Sprawiedliwości, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji oraz strony społecznej Zespołu Trójstronnego.
- Zespół wysłuchał informacji przedstawiciela Ministerstwa Skarbu Państwa na temat polityki tego resortu na rok 2013 w odniesieniu do przedsiębiorstw przemysłu lekkiego, w którym Skarb Państwa ma swoje udziały.
- Zespół przyjął wniosek Strony społecznej w sprawie powołania Grupy Roboczej ds. Edukacji Zawodowej, w skład której weszli przedstawiciele: Związku Przedsiębiorców Przemysłu Mody „Lewiatan”, Federacji NSZZ Przemysłu Lekkiego Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Prace podzespołów w ramach Zespołu Trójstronnego:

❖ Zespół Roboczy do spraw zamówień publicznych

W 2013 r. odbyły się dwa spotkania *Zespołu Roboczego do spraw zamówień publicznych*, podczas których omówiono sytuację dotyczącą rynku zamówień publicznych na wyroby przemysłu lekkiego w 2013 r. oraz prognozy na 2014 r. Dodatkowo przedstawiciel Związku Pracodawców Przemysłu Odzieżowego i Tekstylnego PIOT przedstawił projekt materiału pt. *„Przewodnik cech użytkowych tkanin przeznaczonych do produkcji odzieży, opracowany na potrzeby umów handlowych. Cechy, ich parametry techniczne, sposoby badań określone w normach*

jakościowych" wraz z rekomendacjami sektorowych jednostek naukowo – badawczych. Przygotowanie powyższego materiału wynikało z ustaleń podjętych na spotkaniu w dniu 1 października 2012 r., na którym strona pracodawców zobowiązała się do opracowania modelowego konspektu dotyczącego Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Wyżej wymieniony *Przewodnik* składa się z VII rozdziałów dotyczących m.in.:

- ogólnych cech użytkowych tkanin ze względu na rodzaj włókien,
- opisu tkanin pod względem cech jakościowych,
- opisu wymagań technicznych tkanin w ramach standardowych cech użytkowych wybranych, typowych asortymentów odzieżowych, sposobów badań tych cech wynikających z istniejących norm,
- spis norm,
- wykazu najniższych dopuszczalnych wartości substancji szkodliwych,
- charakterystyki Certyfikatu AQAP i OEKO-TEX,
- charakterystyki działalności branżowych jednostek nauko-badawczych.

❖ **Grupa robocza ds. edukacji zawodowej.**

W dniu 27 sierpnia 2013 r. odbyło się spotkanie inauguracyjne Grupy roboczej, w którym wzięli udział przedstawiciele Związku Zawodowego Przemysłu Mody Lewiatan, Federacji NSZZ Przemysłu Lekkiego, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Podczas spotkania omówiono zagadnienia związane z aktualnie funkcjonującym systemem szkolnictwa zawodowego, w szczególności dotyczące współpracy szkół z przedsiębiorstwami, a także potrzebę odbudowy zawodowego szkolnictwa odzieżowego.

W wyniku dyskusji strony zdecydowały o powołaniu dwóch zespołów eksperckich:

- ds. programu nauczania,
- ds. współpracy sektora edukacyjnego z sektorem mody.

Na skutek zawieszenia przez centrale związków zawodowych współpracy pomiędzy związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców oraz strony rządowej w pracach Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych oraz zespołach branżowych prace w Zespole Trójstronnym oraz w dwóch podzespołach zostały przerwane.

Efekty prac Zespołu

Do osiągnięć Zespołu Trójstronnego w 2013 roku należy zaliczyć:

- Strona społeczna Zespołu Trójstronnego ds. Przemysłu Lekkiego monitorowała wpływ zmian w prawodawstwie krajowym i unijnym w odniesieniu do przemysłu lekkiego. Prace prowadzone były w sposób ciągły i z pełnym zaangażowaniem zarówno strony związkowej, pracodawców, jak również izb branżowych.
- W ramach dialogu społecznego zarówno na szczeblu Zespołu Trójstronnego ds. Przemysłu Lekkiego jak i na poziomie Komisji Europejskiej, przedstawiciele związków zawodowych oraz pracodawców przemysłu lekkiego aktywnie uczestniczyli w tworzeniu, opiniowaniu, monitorowaniu polityki europejskiej mającej wpływ na konkurencyjność przemysłu lekkiego, w tym stosowaniu instrumentów ochrony rynku unijnego przed nieuczciwą konkurencją oraz przestrzeganiu standardów pracy ustalanych przez MOP.
- Zajmowano się omówieniem wszystkich spraw mających zasadnicze znaczenie dla możliwości funkcjonowania i restrukturyzacji przemysłu lekkiego. W toku rzeczowej wymiany poglądów następowało sprecyzowanie stanowisk stron w odniesieniu do poszczególnych kwestii, jak również poszukiwano możliwości znalezienia rozwiązania konkretnych problemów, z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań prawnych i ekonomiczno-finansowych. Duża fachowość uczestników dialogu stanowi specyfikę Zespołu Trójstronnego ds. Przemysłu Lekkiego, a zarazem decyduje o randze tego forum w wymiarze społeczno-politycznym.

REGULAMIN

Zespołu Trójstronnego

ds. Przemysłu Lekkiego

§ 1

1. Celem powołania Zespołu do Spraw Przemysłu Lekkiego, zwanego dalej „Zespołem”, jest kontynuowanie trójstronnego dialogu sektorowego prowadzonego dla godzenia interesów stron, dla zachowania pokoju społecznego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców. W skład Zespołu po stronie pracowników i pracodawców mają prawo wchodzić przedstawiciele organizacji związkowych oraz organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego, pod warunkiem, że organizacje te mają swoją reprezentację w branży.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 3 przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Pracy Polityki Społecznej, Ministra Gospodarki, Ministra Finansów.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po 3 przedstawiciele wyznaczonych przez:

- 1) Krajowy Sekretariat Przemysłu Lekkiego NSZZ „Solidarność”,
- 2) Federację Niezależnych Samorządnych Związków Zawodowych Przemysłu Lekkiego,

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 3 przedstawiciele wyznaczonych przez: Związek Pracodawców Przemysłu Lekkiego i Związek

Pracodawców Przemysłu Tekstylnego oraz 1 przedstawiciel Związku Producentów Odzieży i Tekstyliów Lewiatan.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawiciele innych organizacji związkowych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawiciele innych organizacji pracodawców działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawiciele organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o której mowa w § 4.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody przedstawicieli strony rządowej i pracodawców oraz organizacji wymienionych w § 4 biorących udział w posiedzeniu.

3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.

2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 15

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.

3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i niezwłocznie przesyła współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt. 2,
 - 5) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Posiedzenia Zespołu odbywać się będą w Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego mieszczącym się w Warszawie przy ul. Limanowskiego 23 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. ŻEGLUGI I RYBOŁÓWSTWA MORSKIEGO**

Zespół Trójstronny ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego

Zespół Trójstronny do Spraw Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego powstał w 2002 r. Podstawą funkcjonowania Zespołu jest Regulamin.

Obsługę organizacyjną Zespołu prowadzi Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi (do października 2013 r. w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, od listopada 2013 r. w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju).

Obserwatorem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- Stronę pracodawców reprezentuje 5 przedstawicieli Związku Armatorów Polskich.
- Stronę związkową reprezentuje po 3 przedstawicieli wyznaczonych przez: Krajową Sekcję Morską Marynarzy i Rybaków NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolski Związek Zawodowy Oficerów i Marynarzy, Federację Związków Zawodowych Marynarzy i Rybaków (OPZZ).

Tło działania i sytuacja w branży

Według informacji Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju szacuje się, że ok. 35.000 polskich marynarzy jest zatrudnionych na statkach podnoszących banderę państw członkowskich lub na statkach podnoszących banderę państw trzecich. Dane statystyczne w analizowanym okresie pokazują niewielki udział statków pływających pod polską banderą w ogólnej liczbie statków morskiej floty transportowej. Jest to związane ze zjawiskiem przeflagowania statków, polegającym na zmianie przez polskich armatorów bandery statków z polskiej na inną tzw. tanią banderę, dzięki czemu ponoszą mniejsze koszty eksploatacyjne. Obecnie polskie statki podnoszą najczęściej banderę Malty, Cypru, Wysp Marshalla, Wysp Bahama oraz Panamy.

Z posiadanych danych (dotyczą Polskiej Żeglugi Morskiej) wynika, że flota PŻM w 2013 r. liczyła 70 statków o łącznej nośności 70 mln DWT. W 2013 r. do eksploatacji weszły 4 nowe statki klasy panamax (czyli takie, które zmieszczą się w śluzach Kanału Panamskiego). Początkowo plan modernizacji floty miał być realizowany do 2015 r., ale udało się go zakończyć w 2013 r. W jego wyniku połowa floty PŻM to nowe statki, a średni wiek statków zmalał o ponad połowę z 17 lat do 8 lat. W 2013 r. PŻM przewiozła 18,2 mln ton ładunków. Najwięcej – 5,2 mln ton stanowiło zboże. Ponadto 8,7 mln ton ładunków przewiezionych zostało w ramach czarterów czasowych. Warunkiem powrotu statków pod polską banderę i zachętą dla obcych przedsiębiorców żeglugowych do rejestrowania swoich statków w Polsce, jest stworzenie systemu prawnego przyjaznego armatorom, który zrównałby warunki prowadzenia działalności żeglugowej w Polsce z warunkami, jakie mają armatorzy w państwach członkowskich UE, a także na świecie.

W ostatniej dekadzie gospodarka morska w Polsce uległa istotnemu przeobrażeniu. Zmieniło się znaczenie tradycyjnych sektorów gospodarki morskiej i intensywność ich rozwoju. Wyraźnie zaznacza się trend poszukiwania nowych możliwości inwestycji np. w portach morskich. Wśród szans na zdynamizowanie rozwoju największych polskich portów morskich w przyszłości należy wymienić przede wszystkim skuteczniejsze konkurowanie z transportem drogowym (przy wsparciu środków polityki strukturalnej UE oraz w większym niż dotychczas stopniu kapitału prywatnego) o ładunki przewożone w relacjach europejskich.

Najważniejszym wyzwaniem stojącym przed polskimi portami morskimi będzie dostosowanie parametrów infrastruktury portowej oraz infrastruktury dostępu do portów morskich od strony morza do obsługi większych, niż dotychczas obsługiwane, statków. Jest to związane ze zmianami jakie następują w strukturze wielkościowej statków, w tym statków pływających w relacjach z portami bałtyckimi.

Warto podkreślić, iż w 2013 r. w byłym Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej były kontynuowane rozpoczęte w 2012 r. prace nad *Programem rozwoju polskich portów morskich do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)*. Program jest dokumentem o charakterze operacyjno-wdrożeniowym realizujący cele zawarte w Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju oraz Strategii Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku) w odniesieniu do

problematyki rozwoju portów morskich. Celem głównym *Programu* jest poprawa konkurencyjności polskich portów morskich oraz wzrost ich udziału w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski i podniesienie rangi portów morskich w międzynarodowej sieci transportowej.

Ilość i rodzaj podmiotów wchodzących w skład branży:

Armatorzy zrzeszeni w Związku Armatorów Polskich w Zespole Trójstronnym reprezentują 16 swoich członków:

Akademia Morska w Gdyni, Akademia Morska w Szczecinie, Chipolbrok – Chińsko-Polskie Towarzystwo Okrętowe SA, Euroafrica Services Limited Sp. z o.o. (Oddział w Polsce), Polska Żegluga Bałtycka SA, POL-EURO Linie Żeglugowe SA, Polskie Linie Oceaniczne SA,

POL-LEVANT Linie Żeglugowe Sp. z o.o., Polska Żegluga Morska PP, Polskie Ratownictwo Okrętowe PP w Prywatyzacji, Fairplay Polska Sp. z o.o. & Co. Spółka Komandytowa, Przedsiębiorstwo Robót Czerpalnych i Podwodnych Sp. z o.o., STENA LINE Sp. z o.o., UNIBALTIC Sp. z o.o., Unity Line Limited Sp. z o.o. Oddział w Polsce, Żegluga Polska SA – Członek Grupy PŻM.

Marynarze reprezentowani są przez 3 centrale związkowe:

NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ), Forum Związków Zawodowych.

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 odbyły się 2 posiedzenia Zespołu Trójstronnego ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego na których omawiane były m.in. następujące tematy:

- przedstawienie projektu założeń do ustawy o pracy na statkach morskich;
- informacja na temat działań Rządu RP na rzecz przywrócenia unijnej reguły o równej konkurencji w stosowaniu przepisów dotyczących paliw o niskiej zawartości siarki w żegludze we wszystkich akwenach morskich UE;
- informacja na temat aktualnie projektowanych zmian w umowach bilateralnych dotyczących unikania podwójnego opodatkowania obywateli RP;
- informacja na temat rzeczywistego statusu emerytur marynarskich i rybackich (emerytury pomostowe);

- informacja w sprawie opodatkowania wynagrodzeń marynarzy zatrudnionych przez przedsiębiorstwa norweskie;
- informacja ZUS na temat przedłużenia porozumienia z Norwegią;
- informacja na temat ratyfikacji Konwencji MOP nr 188 o pracy w sektorze rybołówstwa.

Stanowisko strony pracowniczej o przerwaniu w czerwcu 2013 r. dialogu prowadzonego w ramach Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych spowodowało, że do końca 2013 r. nie odbyły się posiedzenia Zespołu Trójstronnego ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego.

Efekty prac Zespołu

Wypracowywanie stanowisk w sprawach związanych z gospodarką morską polegające m.in. na:

- rozwiązywaniu problemów związanych z dostosowaniem polskiego prawa pracy na morzu do standardów międzynarodowych – działania legislacyjne (projekt założeń do ustawy o pracy na statkach morskich);
- prowadzeniu działań na rzecz stworzenia racjonalnego systemu finansowania inwestycji tonażowych oraz zmierzających do obniżenia kosztów zatrudniania marynarzy, co powinno sprzyjać zwiększeniu ilości statków rejestrowanych pod polską banderą – (prace legislacyjne wynikające z Komunikatu Komisji C(2004)43 z 2004 r. – *Wytyczne Wspólnoty w sprawie pomocy publicznej dla transportu morskiego* – nowelizacja ustawy o podatku tonażowym);
- konsultacjach projektów dokumentów legislacyjnych w zakresie gospodarki morskiej (prawo pracy, przepisy celne, przepisy finansowe itp.);
- wspólnym uczestnictwie w krajowych i międzynarodowych wydarzeniach prezentujących gospodarkę morską.

REGULAMIN
Zespołu Trójstronnego
ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego
z dnia 8 marca 2007 r.

§ 1.

1. Celem powołania Zespołu Trójstronnego do Spraw Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego, zwanego dalej „Zespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego dla godzenia interesów stron podczas realizacji programu działań Rządu oraz rozwiązywanie problemów dotyczących funkcjonowania żeglugi i rybołówstwa morskiego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, związanego z realizacją celów Zespołu.

§ 2.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3.

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli w randze ministra, sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez:

- a) ministra właściwego ds. finansów publicznych,
- b) ministra właściwego ds. gospodarki morskiej,
- c) ministra właściwego ds. pracy oraz ds. zabezpieczenia społecznego,
- d) ministra właściwego ds. rybołówstwa,
- e) ministra właściwego ds. Skarbu Państwa.

§ 4.

1. Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po trzech przedstawicieli wyznaczonych przez:
 - a) Krajową Sekcję Morską Marynarzy i Rybaków NSZZ „Solidarność”,
 - b) Federację Związków Zawodowych Marynarzy i Rybaków,
 - c) Ogólnopolski Związek Zawodowy Oficerów i Marynarzy.

§ 5.

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 6 przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Armatorów Polskich.

§ 6.

1. Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:
 - 1) strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych działających w sektorze,
 - 2) strona pracodawców – przedstawicieli innych organizacji pracodawców działających w sektorze,
 - 3) strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.
2. W posiedzeniach Zespołu mogą uczestniczyć członkowie Parlamentu RP.

§ 7.

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz co najmniej po jednym przedstawicielu z organizacji związkowych wymienionych w § 4.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych rozstrzygnięcia podejmują współprzewodniczący.

§ 8.

Przy rozpatrywaniu spraw członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9.

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej i strony pracodawców oraz każdej z organizacji, o których mowa w § 4.

2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich stron biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu rozbieżności.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko, wiążące dla stron Zespołu, jest ogłaszane w dniu posiedzenia Zespołu.

§ 10.

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o delegowaniu osób określa ich zadania i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11.

Zespół, w drodze uchwały, ustala harmonogram prac z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12.

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) wspólne ustalanie:
 - propozycji harmonogramu prac Zespołu,
 - terminu i miejsca oraz porządku posiedzenia Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania,
 - 3) Przedstawienie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.
 - 4) Współprzewodniczącemu prowadzącemu posiedzenie przysługuje prawo pouczenia członka Zespołu, ewentualnie odebrania głosu w sytuacji, gdy jego wypowiedź i zachowanie naruszają zasady określone w § 8.

§ 13.

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących pod warunkiem, że pozostałe strony Zespołu nie zgłoszą sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14.

1. Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty do każdego tematu.
2. Na wniosek członka Zespołu wskazane wypowiedzi uczestników posiedzenia winny być szczegółowo zapisane w protokole z posiedzenia Zespołu, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 3.

§ 15.

1. Każda ze stron może korzystać z pomocy ekspertów na swój koszt.
2. Eksperti biorący udział w pracach Zespołu nie mogą udostępniać informacji z posiedzeń Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, obsługę organizacyjną i techniczną prac oraz posiedzeń Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego do spraw transportu morskiego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej, zwany dalej „Sekretarzem”.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17.

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) protokół zawierający stanowisko stron, o których mowa w § 9 ust. 3,

- 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpiło uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcie porozumienia.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
 3. Protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Sekretarz przesyła niezwłocznie po sporządzeniu współprzewodniczącym Zespołu, którym przysługuje prawo wnoszenia uwag w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania projektu protokołu. Protokół uwzględniający uwagi jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz Zespołu.
 4. Protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie daty i porządku posiedzenia,
 - 2) imienną listę uczestników posiedzenia,
 - 3) treść wystąpień członków Zespołu wraz z podaniem nazwisk oraz treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt 2.
 5. Po przyjęciu i zatwierdzeniu protokołu niezwłocznie dostarczany jest członkom Zespołu.
 6. Dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 sporządzony w trakcie posiedzenia podpisany jest przez współprzewodniczących Zespołu.
 7. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu. Archiwizacji dokumentów dokonuje się na podstawie odrębnych przepisów.
 8. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 18.

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 3 dni robocze przed posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres, o ile posiedzenie nie jest zwołane w trybie pilnym.

§ 19.

1. Do interpretacji postanowień Regulaminu upoważnieni są współprzewodniczący Zespołu, a w zakresie spraw w nim nieuregulowanych rozstrzygają każdorazowo strony Zespołu w trybie i na zasadach § 9.
2. Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian uprawnione są tylko strony Zespołu w trybie konsensusu.

§ 20.

Traci moc Regulamin z dnia 29 listopada 2002 r. ze zmianami z dnia 05 lipca 2004 r.

§ 21.

Regulamin wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. BUDOWNICTWA I GOSPODARKI
KOMUNALNEJ**

Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej

Zespół rozpoczął prace w 2005 r. Podstawą działania prac Zespołu jest Regulamin.

Obsługę organizacyjną i sekretariatu Zespołu prowadzi Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Obserwatorem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Środowiska.
- Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 7 przedstawicieli wyznaczonych przez: Polski Związek Pracodawców Budownictwa, Konfederację Budownictwa i Nieruchomości, Związek Rzemiosła Polskiego, Związek Pracodawców Producentów Materiałów dla Budownictwa, Polski Związek Firm Deweloperskich.
- Stronę związkową w Zespole reprezentuje 7 przedstawicieli wyznaczonych przez: Krajowy Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy Budowlani, Forum Związków Zawodowych, Federację Związków Zawodowych Pracowników Gospodarki Komunalnej i Terenowej, KK NSZZ „Solidarność”.

Tło działania i sytuacja w branży

Działalność Zespołu Trójstronnego ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej obejmuje szeroko rozumianą branżę budownictwa, gospodarki komunalnej, nieruchomości, producentów materiałów budowlanych oraz firm deweloperskich. Obszarem działań jest także rynek pracy, warunki działalności w sektorze budownictwa, bezpieczeństwo i higiena pracy robót budowlanych oraz edukacja w sektorze budownictwa.

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 Zespół obradował na 1 posiedzeniu, podczas którego przeprowadzono dialog sektorowy w zakresie następujących obszarów problemowych.

1. Niezbędne zmiany przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedstawiciele organizacji pracodawców i organizacji pracobiorców reprezentowani w Zespole, po przeprowadzeniu konsultacji w środowisku budowlanym i szeregu dyskusji, zwrócili się do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z wnioskiem o zainicjowanie prac prowadzących do przyjęcia nowej ustawy Prawo Zamówień Publicznych.

Strony pracodawców i pracobiorców nie podważyły znaczenia kryterium najniższej ceny, jako jednego z najważniejszych warunków przy wyłanianiu wykonawców w zamówieniach publicznych. Uznali jednak, iż wymóg ten, stosowany jest w bardzo wielu wypadkach, w sposób wykluczający inne istotne kryteria, co prowadzi do częstych nadużyć. Wyrazili zatem opinię, iż kryterium to musi być stosowane w szerszym kontekście, przy jednoczesnym uwzględnieniu innych kryteriów o charakterze jakościowym, efektywności ekonomicznej, sprawność technicznej itp.

2. Propozycje zmian przepisów ustawy Prawo budowlane, obejmujące przywrócenie osobom posiadającym kwalifikacje technika w specjalnościach budowlanych, uprawnień budowlanych w ograniczonym zakresie.

3. Proponowane przez Głównego Inspektora Pracy zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robot budowlanych (Dz.U. Nr 47, poz. 401), obejmujących uszczegółowienie Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót o następujące informacje:

- rodzaj robót, nazwa i adres inwestycji, nazwa i adres wykonawcy oraz generalnego wykonawcy, jeżeli został wyznaczony,
- imię i nazwisko oraz stanowisko osoby, opracowującej instrukcję oraz imię i nazwisko osoby zatwierdzającej, bezpośrednio nadzorującej wykonanie tych robót, posiadającej stosowne uprawnienia budowlane lub inne wymagane dla tego zakresu robót,
- planowany termin wykonania robót oraz dokładne miejsce wykonywania robót,

- określone szczególne warunki i czynniki zewnętrzne mające wpływ na bezpieczeństwo planowanych robót,
 - informacje na temat wpływu wykonywanych prac na otoczenie i sąsiednie stanowiska,
 - kolejność czynności wykonywanych w ramach robót,
 - wykaz osób wykonujących roboty, których dotyczy instrukcja wraz z informacją dotyczącą ich obowiązków i uprawnień, jeżeli takie są wymagane (np. uprawnienia budowlane, uprawnienia do obsługi sprzętu, itp.),
 - wykaz sprzętu niezbędnego do wykonania robót wraz z wymaganymi dokumentami (np. atestów lub decyzji dopuszczających do eksploatacji),
 - opis zidentyfikowanych i potencjalnych zagrożeń związanych z czynnościami wykonywanymi w ramach robót, których dotyczy instrukcja,
 - opis przyjętego sposobu zapobiegania zagrożeniom występującym przy wykonywaniu poszczególnych czynności,
 - wykaz środków ochrony zbiorowej i indywidualnej,
 - wykaz substancji i materiałów niebezpiecznych wykorzystywanych przy robotach wraz z załączonymi „Kartami charakterystyk substancji niebezpiecznych”,
 - lista pracowników, którzy podpisem potwierdzili zapoznanie się z instrukcją bezpiecznego wykonywania robót budowlanych oraz zapisami „Kart charakterystyk substancji niebezpiecznych”.
4. Bezpieczeństwo pracy w budownictwie w 2012 r., w świetle kontroli Państwowej Inspekcji Pracy (PIP).
 5. Bezpieczeństwo eksploatacji urządzeń technicznych w budownictwie, podlegających dozorowi technicznemu, w świetle analizy przeprowadzonej przez Urząd Dozoru Technicznego (UDT).

Reprezentanci pracowników i pracodawców działając na forum trójstronnego dialogu sektorowego, mieli okazję wypracować stanowiska problemowe z zakresu: rynku pracy i warunków prowadzenia działalności w sektorze budownictwa, bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych oraz kwestie edukacji w sektorze budownictwa.

REGULAMIN
Trójstronnego Zespołu
ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej

§ 1

1. Celem powołania Trójstronnego Zespołu do Spraw Budownictwa i Gospodarki Komunalnej zwanego dalej „Zespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego w celu godzenia interesów stron i rozwiązywania problemów rynku pracy w sektorze budownictwa, nieruchomości, w tym problemów gospodarki przestrzennej, materiałów budowlanych i wyrobów budowlanych oraz gospodarki komunalnej rynku pracy.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

Do udziału w pracach Zespołu, na prawach członka, są upoważnieni członkowie organizacji reprezentatywnych w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisji dialogu społecznego, pod warunkiem, że organizacje te mają swoją reprezentację w branży budowlanej i sektorze usług komunalnych.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 7 przedstawicieli w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministra Finansów i Ministra Środowiska.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje 7 przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) Krajowy Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność”,
- 2) Związek Zawodowy „Budowlani”,
- 3) Federację Związków Zawodowych Pracowników Gospodarki Komunalnej i Terenowej
- 4) KK NSZZ „Solidarność’80”

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje 7 przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) Polski Związek Pracodawców Budownictwa,
- 2) Konfederację Budownictwa i Nieruchomości,
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 4) Związek Pracodawców Producentów Materiałów dla Budownictwa,
- 5) Polski Związek Firm Deweloperskich.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawicieli innych organizacji pracodawców działających w sektorze,
- 3) strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej dwu przedstawicieli strony: rządowej, pracodawców oraz związkowej,
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy, co najmniej dwóch przedstawicieli strony: rządowej, pracodawców oraz związkowej
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich stron oraz członków Zespołu, w ramach stron, biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu, lub uczestnik Zespołu, może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują: Współprzewodniczący
 - reprezentujący stronę rządową – ministra właściwego ds. budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej,
 - przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań Współprzewodniczących należy:

- 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
- 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu, przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
- 3) Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie, zmieniający się Współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje Współprzewodniczący Zespołu, działający w danym okresie, z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu, co do miejsca i terminu posiedzenia.
3. Współprzewodniczący uzgadniają porządek kolejnego posiedzenia Zespołu na co najmniej 14 dni roboczych przed kolejnym posiedzeniem Zespołu

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać 5 minut, a repliki 1 minuty.

§ 15

Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.

Eksperci biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.

Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu; Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu właściwego dla spraw dialogu społecznego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do

- spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, zwany dalej „Sekretarzem” z zastrzeżeniem ust. 2
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców, lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,
 - 2) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - 4) protokół rozbieżności, w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron,
2. Dokument, o których mowa w ust. 1 pkt 1, sporządzany jest w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron,
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i niezwłocznie przesyła współprzewodniczącym członkom. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący.
4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego,
 - 2) listę imienną uczestników,
 - 3) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1,
 - 4) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt 2,
 - 5) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia o ile zostało ustalone,
5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
6. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt. 1-4, podpisanych przez Współprzewodniczących.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu wraz z tematyką projektowanych stanowisk oraz materiały dotyczące tych

posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu, za pomocą elektronicznych nośników informatycznych z potwierdzeniem, na co najmniej 10 dni roboczych przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Stanowiska wypracowane w trakcie spotkań Zespołu mogą być prezentowane w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych.

§ 20

Niniejszy Regulamin został przyjęty w dniu 15 września 2008 r. i podpisany przez upoważnionych przedstawicieli stron Zespołu Trójstronnego.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. KOLEJNICTWA**

Zespół Trójstronny ds. Kolejnictwa

Zespół działa od 2003 r. Podstawą działania Zespołu jest Regulamin.

Obsługę organizacyjną i sekretariatu Zespołu prowadzi Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Obserwatorem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
- Stronę Pracodawców w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Pracodawców Kolejowych.
- Stronę pracowników w Zespole reprezentuje:
 - po dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez: Federację Związków Zawodowych Pracowników PKP, Sekcję Krajową Kolejarzy NSZZ „Solidarność”, Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych w Polsce,
 - po jednym przedstawicielu wyznaczonym przez: Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu PKP, Związek Zawodowy Drużyn Konduktorskich w RP, Krajową Sekcję Kolejarzy NSZZ „Solidarność 80”, Związek Zawodowy Pracowników Warsztatowych, Ogólnopolski Międzyzakładowy Związek Zawodowy SOK, Związek Zawodowy Administracji PKP, Federację Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych, Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu, Międzyzakładowy Związek Zawodowy Rewidentów Taboru, Autonomiczne Związki Zawodowe Transportu Kolejowego, Federację Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP, Związek Zawodowy Dyspozytorów PKP (*w Zespole od 11 stycznia 2005 r.*).

Zgodnie z ustaleniem z września 2003 r. strona związkowa przyjęła, że współprzewodniczącym Zespołu ze strony pracowniczej będzie osoba co kwartał wyznaczana przez:

- Federację Związków Zawodowych Pracowników PKP,
- Sekcję Krajową Kolejarzy NSZZ „Solidarność”,
- Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych w Polsce.

Tło działania i sytuacja w branży

Utworzenie Grupy PKP jest efektem Rządowego Programu Restrukturyzacji PKP z dnia 7 września 1999 r. oraz Ustawy z dnia 8 września 2000 r. *o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”* (Dz.U. Nr 84 poz. 948, z późn. zm.).

Z dniem 01.01.2001 r., w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Polskie Koleje Państwowe utworzono spółkę PKP SA, z której wydzielono w tym samym roku 24 spółki zależne tworząc Grupę PKP. Od początku istnienia Grupy PKP prowadzone były procesy związane z reorganizacją zarządzania, restrukturyzacją zatrudnienia, majątkową i finansową oraz prywatyzacją.

W 2013 r. kontynuowane były działania w zakresie prywatyzacji podmiotów Grupy PKP. Sfinalizowana została, między innymi, sprzedaż całości akcji spółki PKP Polskie Koleje Linowe SA oraz mniejszościowego pakietu akcji PKP Cargo SA Ponadto, kontynuowany był proces wykupu akcji PKP PLK SA przez Skarb Państwa, na podstawie

Ustawy z dnia 20 maja 2010 r. *o zmianie ustawy o Funduszu Kolejowym oraz ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”* (Dz.U. Nr 108 poz. 686, z późn. zm.). Jednocześnie, prowadzone były działania restrukturyzacyjne spółek PKP Energetyka SA, PKP Informatyka sp. z o.o. i TK Telekom sp. z o.o., mające na celu przygotowanie tych podmiotów do planowanej prywatyzacji.

Grupa PKP jest rodzajem grupy kapitałowej, w której PKP SA, jako spółka dominująca posiada udziały w spółkach zależnych. Dziewięć największych spółek zostało wytypowanych do konsolidowania wyników finansowych. Grupa PKP jest jednym z największych polskich pracodawców zatrudniających, według stanu na dzień 31.12.2013 r., 81 609 osób.

W 2013 r. Grupę PKP tworzyło 12 spółek, których zakres prowadzonej działalności pokrywał najważniejsze obszary funkcjonowania kolei w Polsce. W skład Grupy wchodzi PKP SA (jako spółka dominująca), spółki operatorskie obsługujące:

1. Przewozy pasażerskie: PKP Intercity SA, PKP Szybka Kolej Miejska Sp. z o.o.
2. Przewozy towarowe: PKP Cargo SA, PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa sp. z o.o.

3. Infrastrukturę kolejową: PKP Polskie Linie Kolejowe SA, PKP Energetyka SA, TK Telekom Sp. z o.o., PKP Informatyka Sp. z o.o. oraz spółki świadczące inne usługi: Kolejowe Przedsiębiorstwo Turystyczno-Wypoczynkowe „Natura Tour” Sp. z o.o., Drukarnia Kolejowa Kraków Sp. z o. o. i Centrum Szkolenia – Szkolenie i Doradztwo Sp. z o.o.

PKP SA

Podstawowym przedmiotem działalności jest sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółkami zależnymi, zarządzanie nieruchomościami oraz działania zmierzające do promowania i rozwoju transportu kolejowego w Polsce.

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w 2013 r. wynosiło 2 750,47 etatów.

PKP Polskie Linie Kolejowe SA

Przedmiotem działalności Spółki jest transport kolejowy, w tym zarządzanie liniami kolejowymi polegające na prowadzeniu ruchu kolejowego i administrowaniu liniami kolejowymi oraz udostępnianiu linii kolejowych przewoźnikom z zastosowaniem obowiązującego trybu ustalania opłat i publikacji stawek jednostkowych.

Przeciętny stan zatrudnienia w 2013 r. wynosił 38 469,25 etatów

PKP Cargo SA

Przedmiotem działalności są towarowe przewozy kolejowe. Przeciętny stan zatrudnienia w Spółce w 2013 r. wynosił 22 710,75 etatów.

Po przeprowadzonym procesie restrukturyzacji Spółki w dniu 30 października 2013 r. miał miejsce debiut Spółki na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie SA – 20.926.171 akcji Spółki o wartości nominalnej 50 zł. za każdą akcję, zostało zaoferowane w ofercie publicznej.

PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o.

Przedmiotem działalności jest krajowy i międzynarodowy kolejowy przewóz towarowy po linii szerokotorowej.

Średnioroczne zatrudnienie w 2013 r. wynosiło 1 244,83 etatów.

Sytuacja Spółki jest stabilna, obserwuje się znaczny wzrost przewozów towarowych.

PKP Intercity SA

Przedmiotem działalności są kolejowe przewozy pasażerskie. Przeciętny stan zatrudnienia w 2013 r. wynosił 7 347,58 etatów.

Obecnie Spółka prowadzi szeroki program inwestycji taborowych, współfinansowanych ze środków unijnych w ramach POIiŚ, których celem jest zwiększenie konkurencyjności sektora kolejowego, rozszerzenie jego

zasięgu o nowe trasy oraz polepszenie jakości usług, co wpłynie na poprawę oferty przewozowej i wizerunku PKP Intercity S.A., przekładając się na zwiększenie przychodów Spółki.

Ponadto Zarząd Spółki zaplanował szereg inicjatyw i działań restrukturyzacyjnych nakierowanych na optymalizację wyników finansowych Spółki.

PKP Energetyka SA

Przedmiotem działalności jest dystrybucja i obrót energią elektryczną oraz świadczenie usług elektroenergetycznych.

Średni stan zatrudnienia w 2013 r. wynosił 7 285,58 etatów.

Sytuacja ekonomiczna PKP Energetyka SA jest stabilna. Spółka realizuje strategiczną inwestycję związaną z projektem modernizacji układów zasilania (MUZ-a), który ma na celu modernizację i dostosowanie układów zasilania do nowoczesnych standardów ruchu kolejowego, w tym związanych z uruchomieniem przez PKP Intercity S.A. składów Pendolino. Ponadto realizowane będą, między innymi, inwestycje związane z przyłączeniami nowych odbiorców energii elektrycznej.

TK Telekom Sp. z o.o.

Przedmiotem działalności jest świadczenie usług telekomunikacyjnych, utrzymanie kolejowej infrastruktury telekomunikacyjnej w pełnej sprawności.

Średnioroczne zatrudnienie w Spółce w 2013 r. wynosiło 1 491,17 etatów.

Brak jest potencjalnych zagrożeń dla dalszego funkcjonowania Spółki. Planowane jest rozpoczęcie w 2014 r. prywatyzacji Spółki po przeprowadzeniu działań restrukturyzacyjnych.

PKP Informatyka Sp. z o.o.

Spółka prowadzi działalność w zakresie oprogramowania i przetwarzania danych; doradztwa w zakresie sprzętu komputerowego i oprogramowania.

Średnioroczne zatrudnienie w 2013 r. wynosiło 441,50 etatów.

Sytuacja ekonomiczna PKP Informatyka sp. z o.o. jest stabilna. Mając na uwadze planowaną prywatyzację Spółki, podjęte zostały działania restrukturyzacyjne w wielu obszarach jej funkcjonowania, w tym również w zakresie zmiany struktury majątku i kapitałów własnych.

PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o.

Przedmiotem działalności Spółki są kolejowe przewozy pasażerskie. Przeciętny stan zatrudnienia w 2013 r. wynosił 793,08 etatów.

Sytuacja ekonomiczna Spółki jest stabilna. PKP SKM w Trójmieście sp. z o.o. realizuje inwestycje związane, między innymi, z modernizacją taboru w ramach programu pn. „Rozwój szybkiej kolei miejskiej w Trójmieście” oraz przebudową zarządzanej przez Spółkę linii nr 250, wraz z budową nowego przystanku SKM Gdańsk Śródmieście, które są współfinansowane ze środków unijnych w ramach POIiŚ i z Funduszu Kolejowego.

Działalność w 2013 roku

Nie odbyło się żadne posiedzenie Zespołu.

PKP SA Przewozy Regionalne w 2013 r. przeprowadziły szereg akcji protestacyjnych ze względu na brak porozumienia w sprawie gwarancji zatrudnienia dla pracowników, podczas planowanego podziału spółki Przewozy Regionalne SA.

W dniu 3 grudnia 2013 r. w Warszawie Wicepremier, Minister Infrastruktury i Rozwoju rozmawiała ze związkowymi kolejarzami m.in. o problemach polskiej kolei, bezpieczeństwie ruchu i sytuacji w Przewozach Regionalnych SA. Powołane zostały dwa zespoły robocze – Zespoły ds. bezpieczeństwa i ds. zmian w Przewozach Regionalnych – które mają zająć się sprawą Przewozów Regionalnych i bezpieczeństwem ruchu kolejowego. Zespół roboczy ds. Przewozów Regionalnych z udziałem przedstawicieli Ministerstwa, Marszałków Województw oraz Związków Zawodowych, ma przedstawić najlepszy model zmian w spółce.

Zespół ds. Przewozów Pasażerskich

W dniu 14 września 2011 r. w Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym w Warszawie odbyło się pierwsze posiedzenie „**Szczytu kolejowego**”. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele strony rządowej, samorządów województw, spółek kolejowych, Związku Pracodawców Kolejowych oraz organizacji związkowych działających w spółkach kolejowych. Spotkanie prowadzone było w formule ZT ds. Kolejnictwa.

Zorganizowanie „Szczytu kolejowego” było realizacją jednego z ustaleń zawartych na spotkaniu przedstawicieli związków zawodowych z zarządem spółki Przewozy Regionalne sp. z o.o. w dniu 24 sierpnia 2011 r.

W wyniku ustaleń ze spotkania powstały dwa zespoły ds.: infrastruktury i przewozów pasażerskich. Spotkania prowadzone były w formule posiedzeń Zespołu Trójstronnego ds. Kolejnictwa.

Obsługę organizacyjną i sekretariatu Zespołu prowadzi pracownik Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju.

Obserwatorem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

Działalność w 2013 roku

Nie odbyło się żadne posiedzenie Zespołu.

Regulamin Zespołu Trójstronnego ds. Kolejnictwa

Preambuła

Celem działania Zespołu Trójstronnego do Spraw Kolejnictwa, zwanego dalej Zespołem, jest prowadzenie dialogu społecznego, prowadzonego dla godzenia interesów stron i zachowania pokoju społecznego.

§ 1

Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w sprawach rozwiązywania problemów związanych z: dalszą restrukturyzacją Grupy PKP, jej sytuacją finansową oraz sprawy pracownicze wynikające z restrukturyzacji zatrudnienia.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 3 przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez:

- a. ministra właściwego ds. budżetu oraz finansów publicznych,
- b. ministra właściwego ds. transportu,
- c. ministra właściwego ds. pracy.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje:

1. po dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez :
 - a) Federację Związków Zawodowych Pracowników PKP,
 - b) Sekcję Krajową Kolejarzy NSZZ „Solidarność”,
 - c) Związek Zawodowy Maszynistów Kolejowych w Polsce
2. po jednym przedstawicielu wyznaczonym przez:
 - a) Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu PKP,
 - b) Związek Zawodowy Drużyn Konduktorskich w RP,
 - c) Krajową Sekcję Kolejarzy NSZZ „Solidarność 80”,

- d) Związek Zawodowy Pracowników Warsztatowych,
 - e) Ogólnopolski Międzyzakładowy Związek Zawodowy SOK,
 - f) Związek Zawodowy Administracji PKP,
 - g) Federację Związków Zawodowych Maszynistów Kolejowych,
 - h) Związek Zawodowy Dyżurnych Ruchu,
 - i) Międzyzakładowy Związek Zawodowy Rewidentów Taboru,
 - j) Autonomiczne Związki Zawodowe Transportu Kolejowego,
 - k) Federację Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP,
 - l) Związek Zawodowy Dyspozytorów PKP
- spośród organizacji związkowych działających w spółkach utworzonych na podstawie ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji p.p. PKP (Dz.U. Nr 84, poz. 948 z późn. zm.)

§ 5

Stronę Pracodawców w Zespole reprezentuje 5 przedstawicieli wyznaczonych przez Związek Pracodawców Kolejowych.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

1. strona pracowników – przedstawicieli organizacji związkowych działających w branży kolejowej,
2. strona pracodawców – przedstawicieli organizacji pracodawców działających w branży kolejowej,
3. strona rządowa – przedstawicieli organizacji społecznych i zawodowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej 50% przedstawicieli strony pracowników, co najmniej 50% przedstawicieli strony pracodawców oraz co najmniej dwóch właściwych dla tematyki posiedzenia przedstawicieli strony rządowej.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.

5. W sprawach organizacyjnych rozstrzygnięcia podejmują współprzewodniczący.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko w każdej sprawie jeżeli na posiedzeniu strona pracowników jest reprezentowana przez co najmniej 50% przedstawicieli, przez co najmniej 50% przedstawicieli strony pracodawców oraz przez co najmniej dwóch, właściwych dla tematyki posiedzenia, przedstawicieli strony rządowej.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody stron biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko do protokołu rozbieżności.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko wiążące dla stron ogłaszane jest w dniu posiedzenia Zespołu.

§ 10

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - 1) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - 2) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - 3) jeden przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - 2) wspólne ustalanie:
 - harmonogramu prac Zespołu,
 - terminu i miejsca oraz porządku posiedzenia Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania,
 - 3) przedstawienie stanowisk stron, o których mowa w §9 ust. 3.

3. Współprzewodniczący prowadzący posiedzenie ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadkach gdy ich wypowiedzi i zachowanie naruszają zasady określone w §8.

§ 11

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczy współprzewodniczący strony rządowej, chyba że współprzewodniczący ustalą inaczej.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących.

§ 12

1. Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty do każdego tematu.
2. Na wniosek członka Zespołu wskazane wypowiedzi uczestników posiedzenia winny być szczegółowo zapisane w protokole z posiedzenia Zespołu, o którym mowa w §15 ust. 1 pkt 3.

§ 13

1. Każda ze stron może korzystać z pomocy ekspertów.
2. Eksperti biorący udział w pracach Zespołu nie mogą udostępniać informacji z posiedzeń Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.
4. Ekspertyzy zlecone przez Zespół, na zasadach określonych w §9, finansowane są przez stronę rządową, po uzgodnieniu z nią celu i przedmiotu ekspertyzy.

§ 14

Obsługę organizacyjną i techniczną prac i posiedzeń Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu kolejnictwa w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw transportu, zwany dalej „Sekretarzem”.

§ 15

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - 1) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,

- 2) protokół zawierający stanowisko stron, o których mowa w §9 ust. 3,
 - 3) protokół z przebiegu posiedzenia, z zaznaczeniem spraw niezgodnionych.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub upoważnione przez nich osoby.
 3. Protokół, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, Sekretarz przesyła niezwłocznie po sporządzeniu współprzewodniczącym Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz Zespołu.
 4. Protokół, o którym mowa w ust. 3 zawiera w szczególności:
 - 1) określenie daty i porządku posiedzenia,
 - 2) imienną listę uczestników posiedzenia,
 - 3) treść wystąpień członków Zespołu, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt. 1
 5. Po przyjęciu i zatwierdzeniu protokół niezwłocznie dostarczany jest członkom Zespołu.
 6. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu. Archiwizacji dokumentów dokonuje się na podstawie odrębnych przepisów.
 7. Informowanie społeczeństwa o pracach Zespołu przez członków i urząd ministra właściwego do spraw transportu odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w § 15 ust. 1 pkt. 1-3, podpisanych przez współprzewodniczących.

§ 16

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu listem poleconym, faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 5 dni roboczych przed posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres, o ile posiedzenie nie jest zwołane w trybie nagłym.

§ 17

1. Wszystkie wątpliwości wynikłe na tle właściwego stosowania niniejszego Regulaminu rozstrzygają na bieżąco współprzewodniczący Zespołu,

a w zakresie spraw w nim nieuregulowanych rozstrzygają każdorazowo strony Zespołu w trybie i na zasadach §9.

2. Do uchwalenia niniejszego Regulaminu oraz wprowadzenia do niego zmian, uprawnione są tylko jego strony.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. OCHRONY ZDROWIA**

Zespół Trójstronny ds. Ochrony Zdrowia

Zespół działa od 2005 r. Zadaniem Zespołu jest wypracowanie wspólnego stanowiska w sprawach ważnych z punktu widzenia interesów pracowników i pracodawców, w zakresie obszaru obejmującego ochronę zdrowia. Podstawą działania Zespołu jest Regulamin.

Obsługę organizacyjną i sekretariatu Zespołu prowadzi Ministerstwo Zdrowia.

Obserwatorem z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jest pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego.

Skład Zespołu

- Stronę rządową reprezentują przedstawiciele: Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Edukacji i Nauki.
- Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje po 2 przedstawiciele wyznaczonych przez: Konfederację Lewiatan, Pracodawców RP, Związek Rzemiosła Polskiego oraz Business Centre Club – Związek Pracodawców.
- Stronę związkową w Zespole reprezentuje po dwóch przedstawiciele wyznaczonych przez: Forum Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność” oraz Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

Do prac w Zespole strony mogą dopraszać jako obserwatorów przedstawiciele innych organizacji związkowych i pracodawców działających w sektorze oraz ze strony rządowej przedstawiciele organizacji społecznych i samorządów zawodów medycznych oraz organizacji samorządu terytorialnego.

Tło działania i sytuacja w branży

Liczba zarejestrowanych podmiotów leczniczych z uwzględnieniem podziału na podmioty tworzące według stanu na 31 grudnia 2013 r.:

Liczba podmiotów	SPZOZ	Jednostka budżetowa	Instytut badawczy	Kościół, kościelna osoba prawna, związek wyznaniowy	Fundacja, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie	Spółdzielnia	Działalność gospodarcza prowadzona przez osobę fizyczną	Spółka cywilna, jawna, partnerska, komandytowa	Spółka z o.o.	Spółka z o.o. z udziałem skarbu państwa lub JST	Spółka akcyjna	Spółka akcyjna z udziałem skarbu państwa lub JST	Razem:
	1315	517	18	111	396	107	705 2	480 3	273 5	110	88	16	172 68

Dane na podstawie Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą – podział ze względu na formę organizacyjno-prawną podmiotu

Przekształcenia szpitali w spółki prawa handlowego do dnia 31 grudnia 2013 r.

Od 1 stycznia 1999 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku przekształcono w spółki prawa handlowego 168 szpitali, w tym:

- w okresie 1999–2008 „przekształciło się” (przekształcenie poprzez likwidację spzoz) bez dotacji z budżetu państwa – 71 szpitali,
- w okresie 2009 – 30 czerwca 2011 r. przekształcono 54 szpitale. Z Programu „Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w działaniach stabilizujących system ochrony zdrowia” (tzw. Plan B) skorzystało 24 szpitali przekształconych w tym okresie w spółki prawa handlowego,
- w okresie 1 lipca 2011 – 31 grudnia 2013 r. na podstawie ustawy o działalności leczniczej przekształcono 57 spzoz, w tym 43 szpitale. Z dotacji celowej przeznaczonej na „Wsparcie działań w zakresie przekształceń spzoz” skorzystały 23 podmioty tworzące dla 33 spzoz przekształconych w tym okresie w spółki prawa handlowego.

Sytuacja finansowa sektora ochrony zdrowia w latach 2010–2013:

Środki publiczne finansujące sektor ochrony zdrowia w Polsce pochodzą z przychodów Narodowego Funduszu Zdrowia, budżetu państwa,

budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz z funduszu pracy są finansowane są staże i specjalizacje medyczne. Wysokość tych środków w podziale na poszczególne źródła finansowania zawiera poniższa tabela. Analiza tych danych wskazuje na stały wzrost nakładów publicznych na ochronę zdrowia w latach 2010–2013. Największy udział w nakładach publicznych miały przychody Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ), pozyskiwane w ramach systemu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, stanowiące w 2013 roku 81,6% wydatków publicznych. Wydatki budżetu państwa w 2013 r. stanowiły 12,6%, wydatki samorządów terytorialnych – 4,7% a środki przeznaczone na staże i specjalizacje medyczne finansowane z funduszu pracy – 1,1% całości publicznych nakładów na ochronę zdrowia.

Analizując dynamikę nakładów publicznych na ochronę zdrowia w latach 2010–2013 zauważamy globalny ich wzrost w stosunku do 2010 r. o 13,4% (tj. 8,9 mld zł). Przychody NFZ – które miały największy udział w wydatkach publicznych – wzrosły w stosunku do 2010 r. o 17%, natomiast wydatki budżetu państwa zwiększyły się o 2,2%.

Tabela: Nakłady publiczne na ochronę zdrowia (w mln zł)

Lp.	Wyszczególnienie	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
I.	Budżet państwa i budżet środków europejskich – wydatki ogółem	9 275,9	9 924,7	9 484,1	9 479,0
II.	Wydatki samorządów	3 962,0	4 089,5	3 514,6	3 546,2
III.	Przychody NFZ po wyeliminowaniu wpływów z budżetu państwa	52 348,5	55 384,3	57 522,5	61 264,8
IV.	Staże i specjalizacje medyczne finansowane z funduszu pracy	670,4	717,6	754,6	835,3
V.	Ogółem nakłady (I+II+III+IV)	66 256,8	70 116,1	71 275,9	75 125,4

Źródło: Ministerstwo Finansów.

Zgodnie z ustawą z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2013 r., poz. 217 z późn. zm.), na rynku świadczeń zdrowotnych w Polsce, podmioty lecznicze mogą funkcjonować jako: przedsiębiorcy, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jednostki budżetowe, instytuty badawcze, fundacje i stowarzyszenia lub osoby prawne i jednostki organizacyjne – działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancjach wolności sumienia i wyznania – w zakresie, w jakim wykonują działalność leczniczą.

Minister Zdrowia w 2013 r. z budżetu państwa z części 46 – Zdrowie finansował działalność 39 jednostek budżetowych prowadzących bardzo zróżnicowaną działalność, zatrudniających 2 667 osób. Do zadań tych jednostek należało m.in. prowadzenie zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych, przyjmowanie osób internowanych, szczególnie niebezpiecznych dla otoczenia, chorych psychicznie sprawców przestępstw, wobec których sąd wydał postanowienie o wykonywaniu środka zabezpieczającego, prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób o charakterze epidemiologicznym, nadzór nad warunkami wytwarzania i importu produktów leczniczych, jak również nad jakością i obrotem produktami leczniczymi, wyrobami medycznymi oraz środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami, nadzór nad publiczną służbą krwi, realizacja zadań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS, przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi, zakup preparatów służących przeprowadzaniu obowiązkowych szczepień ochronnych.

Jednocześnie, dofinansowywana przez Ministra Zdrowia była również działalność 12 nadzorowanych uczelni medycznych. Środki te były przeznaczone na działalność dydaktyczną oraz na pomoc materialną dla studentów. W 2013 r. uczelnie otrzymały dodatkowe środki na podwyżki wynagrodzeń dla pracowników o 9,14%. Podwyżki te będą kontynuowane zarówno w roku 2014, jak i w 2015, a ich łączna wysokość wyniesie 30%.

Oprócz jednostek budżetowych finansowanych z budżetu państwa, w sektorze publicznej ochrony zdrowia funkcjonują także podmioty posiadające osobowość prawną, które samodzielnie gospodarują majątkiem, odpowiadają za swoje zobowiązania a z posiadanych środków i uzyskiwanych przychodów pokrywają koszty działalności. Do ww. podmiotów zaliczane są samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (spzoz) oraz instytuty badawcze tworzone w celu prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia. Instytuty badawcze w przeciwieństwie do spzoz nie tworzą sektora finansów publicznych. Podstawowym źródłem środków finansowych spzoz i instytutów badawczych są przychody z Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa o działalności leczniczej przewiduje także możliwość dofinansowywania tych jednostek środkami z budżetu państwa, między innymi na wydatki inwestycyjne czy programy zdrowotne. Minister Zdrowia finansuje z budżetu państwa z części 46 – Zdrowie – inwestycje

realizowane przez szpitale kliniczne (szpоз nadzorowane przez uczelnie medyczne) i instytuty badawcze. W latach 2010–2013 łączne nakłady poniesione na inwestycje w tych jednostkach wyniosły 1 671,4 mln zł, w tym na inwestycje szpitali klinicznych 1 549,2 mln zł a na inwestycje instytutów 122,3 mln zł. Z łącznej kwoty 1 671,4 mln zł, na budownictwo w instytutach i szpitalach klinicznych przeznaczono 1 605,8 mln zł, natomiast na sfinansowanie najpilniejszych zakupów aparatury i sprzętu medycznego w tych jednostkach – 65,6 mln zł (nie wliczając programów polityki zdrowotnej). Realizacja zadań budowlanych i zakupów inwestycyjnych pozwoliła na poprawę infrastruktury technicznej oraz wymianę wyeksploatowanego sprzętu medycznego do diagnostyki ogólnej i specjalistycznej.

W ramach realizowanych przez Ministra Zdrowia programów zdrowotnych, dofinansowano zadania z zakresu świadczeń zdrowotnych, działania profilaktyczne jak i doposażenie w wysokospecjalistyczną aparaturę i sprzęt medyczny, szczególnie w ramach programów wieloletnich, w tym: Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych, Narodowego programu rozwoju medycyny transplantacyjnej oraz pozostałych, głównie: Programu leczenia antyretrowirusowego osób żyjących z wirusem HIV w Polsce, Narodowego programu leczenia chorych na hemofilię i pokrewne skazy krwotoczne, Programu badań przesiewowych noworodków w Polsce i Narodowego programu wyrównywania dostępności do profilaktyki i leczenia chorób układu sercowo-naczyniowego. Łącznie na realizację programów zdrowotnych w latach 2010–2013 z części 46 – Zdrowie przeznaczono 3 330,8 mln zł, w tym na wydatki bieżące 2 322,5 mln zł i na wydatki majątkowe 1 008,2 mln zł.

Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej i instytuty badawcze prowadzą samodzielną gospodarkę finansową a podstawowym wyróżnikiem ich sytuacji finansowej jest poziom zadłużenia, wynikający w głównej mierze z niezbilansowania przychodów z kosztami działalności tych jednostek. Ministerstwo Zdrowia analizuje stan zobowiązań ogółem i zobowiązań wymagalnych (przeterminowanych) na podstawie danych uzyskiwanych z jednostek nadzorowanych przez Ministra Zdrowia oraz za pośrednictwem wojewodów, uczelni medycznych, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Jak wynika z najbardziej aktualnych wstępnych danych przekazanych przez 1321 zakładów, według stanu na 31 grudnia 2013 r. suma zobowiązań

ogółem spzoz to 9 601,7 mln zł, z czego 2 035,8 mln zł to zobowiązania wymagalne. Należy jednak pamiętać, że z uwagi na ustawowy termin zamykania ksiąg rachunkowych roku 2013 – do końca marca 2014 r. – wartości te mają charakter danych wstępnych, które mogą ulec zmianie.

Tabela: Zobowiązania ogółem i wymagalne spzoz (w mln zł)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013*
Zobowiązania ogółem	9 963,1	10 383,6	10 661,4	9 601,7
w tym zobowiązania wymagalne	2 138,8	2 316,5	2 474,0	2 035,8

* Dane wstępne przekazane przez 1321 spzoz. Z uwagi na ustawowy termin zamykania ksiąg rachunkowych roku 2013 – do końca marca br. – dane z końca 2013 r. mogą ulec zmianie.

Źródło: dane ankietowe MZ.

W strukturze zobowiązań ogółem spzoz najwyższy poziom dotyczy:

- zobowiązań z tytułu pożyczek i kredytów, innych niż udzielone przez Bank Gospodarstwa Krajowego i jednostki samorządu terytorialnego – 2 573,7 mln zł;
- zobowiązań wobec dostawców leków i materiałów medycznych – 1 699,5 mln zł;
- zobowiązań z tytułu zakupu usług obcych – 1 011,6 mln zł.

Natomiast z łącznej kwoty zadłużenia wymagalnego spzoz największe zobowiązania dotyczą:

- zobowiązań wobec dostawców leków i materiałów medycznych – 907,5 mln zł,
- zobowiązań z tytułu zakupu usług obcych – 316,6 mln zł,
- zobowiązań wobec dostawców sprzętu i aparatury medycznej – 129,7 mln zł.

Z analizy dynamiki zobowiązań ogółem spzoz w latach 2010–2013 wynika, że ich wartość od 2010 r. do 2012 r. wzrosła z 9 963,1 mln zł do 10 661,4 mln zł a w 2013 r. zobowiązania zmniejszyły się do poziomu 9 601,7 mln zł. Analizując dynamikę zobowiązań wymagalnych spzoz, można zauważyć, że kształtuje się ona w podobny sposób. W latach 2010–2012 wartość zobowiązań wymagalnych wzrasta z 2 138,8 mln zł do 2 474 mln zł, a w roku 2013 zobowiązania wymagalne zmniejszają się do poziomu 2 035,8 mln zł.

Natomiast wartość zobowiązań ogółem instytutów badawczych nadzorowanych przez Ministra Zdrowia oraz Ministra Obrony Narodowej,

które jak wspomniano wyżej nie należą do sektora finansów publicznych, wyniosła na koniec 2013 r. 861,5 mln zł, w tym zobowiązania wymagalne to 293,9 mln zł.

W analizowanym okresie obserwujemy dwie korzystne tendencje w aspekcie zadłużenia wymagalnego i wyników finansowych spzoz. Z danych ankietowych na temat zadłużenia spzoz wynika bowiem, że wzrósł odsetek zakładów bez zobowiązań wymagalnych z 67% na koniec 2010 r. do 71% na koniec 2013 r. Natomiast w świetle sprawozdań statystycznych przekazywanych w latach 2010-2012 udział zakładów bilansujących swoją działalność, czyli nie wykazujących strat, wzrósł z 55% w 2010 roku do 66% w 2012 roku. Wartości dotyczące wyników finansowych nie obejmują jednostek nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej i Ministra Spraw Wewnętrznych, natomiast dane za 2013 rok w tym zakresie nie są jeszcze dostępne.

Działalność w 2013 roku

W roku 2013 obradował na 5 posiedzeniach. Podczas posiedzeń Zespołu Trójstronnego w roku 2013 były omawiane następujące problemy:

- Przyjęcie stanowiska Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia w sprawie zrównania traktowania podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń finansowanych ze środków publicznych,
- Przedstawienie informacji na temat skutków finansowych zmniejszenia się w stosunku do planu spływu składki zdrowotnej i ewentualnych zamiarów i decyzji Ministra Zdrowia i NFZ z tym związanych,
- Omówienie skutków wdrożenia *ustawy o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych usta,*
- Omówienie kwestii *projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z uwzględnieniem szerszego kontekstu ekspozycji zawodowej,*
- Omówienie kwestii dotacji i inwestycji finansowanych w roku 2012 z budżetu państwa w części pozostającej w dyspozycji Ministra Zdrowia oraz planów wydatkowania środków w tym zakresie w roku 2013, a także wydatkowania środków unijnych w programach, dla których jednostką wdrożeniową jest Ministerstwo Zdrowia,

- Omówienie aktualnej sytuacji prawnej oraz planowanych zmian legislacyjnych w obszarze refundacji leków (*Ustawa o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych oraz niektórych innych ustaw*),
- Omówienie aktualnej sytuacji finansowej i organizacyjnej wraz z oceną funkcjonowania szpitali klinicznych i instytutów badawczych,
- Omówienie zasad kontraktowania świadczeń opieki zdrowotnej przez Narodowy Fundusz Zdrowia na rok 2014,
- Omówienie kwestii ubezpieczeń od zdarzeń medycznych,
- Informacja Ministerstwa Zdrowia o finalnym kształcie projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- Przedstawienie planu finansowego NFZ na 2014 rok oraz omówienie realizacji planu na rok 2013 wraz z informacją o prognozowanym zadłużeniu NFZ na koniec br.,
- Omówienie kwestii działań Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Finansów związanych z podwyżką stawki podatku VAT w odniesieniu do sprzętu medycznego,
- Omówienie planowanego kalendarza reform oraz strategicznych działań Ministerstwa Zdrowia do końca kadencji.

Efekty prac Zespołu

Zespół przyjął stanowisko w sprawie zrównania traktowania podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń finansowanych ze środków publicznych o następującej treści.

Zespół Trójstronny ds. Ochrony Zdrowia uznaje za zasadne podjęcie działań dla zapewnienia:

- a) jednolitych wymagań wobec podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych,
- b) jednolitego standardu świadczeń w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego i jednakowej jakości opieki medycznej w ramach świadczeń finansowanych ze środków publicznych,
- c) równych i jednolitych zasad konkurencji wszystkich podmiotów leczniczych w ubieganiu się o zawarcie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej,

Zasadne jest zrównanie wymagań, wobec podmiotów ubiegających się o zawarcie umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z Narodowym Funduszem Zdrowia. Wobec stosowania przez NFZ jednolitej stawki odpłatności za świadczenia wobec podmiotów leczniczych, konieczne jest zrównanie wymagań prawnych wobec tych podmiotów, dla zapewnienia równości traktowania w postępowaniu o udzielenie zamówienia na te świadczenia.

Pacjent korzystając ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze świadczeń publicznych, winien otrzymywać świadczenie zestandaryzowane, o ujednoliconej jakości, niezależnie od formy organizacyjno-prawnej podmiotu leczniczego, udzielającego świadczenia.

Wnosimy zatem o jednakowe stosowanie norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych, ustanawianych zgodnie z ustawą o działalności leczniczej, wobec wszystkich podmiotów leczniczych, udzielających świadczeń finansowanych ze środków publicznych (w ramach umowy z NFZ).

Ostatnie posiedzenie zespołu (w dniu 16 września 2013 r.) było nieważne, ponieważ nie przybyła strona związkowa.

REGULAMIN **Trójstronnego Zespołu** **ds. Ochrony Zdrowia**

§ 1

1. Regulamin niniejszy określa organizację pracy oraz zasady i tryb działania Trójstronnego Zespołu do Spraw Ochrony Zdrowia, zwanego dalej „Zespołem”.
2. Celem Zespołu jest wypracowanie wspólnych stanowisk w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, w zakresie obszaru obejmującego ochronę zdrowia dla zachowania pokoju społecznego.
3. Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne oraz przestrzegać zasad niniejszego regulaminu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje po jednym przedstawicielu w randze sekretarza lub podsekretarza stanu wyznaczonym przez Ministra Zdrowia, Ministra Gospodarki, Ministra Pacy i Polityki Społecznej, Ministra Finansów, Ministra Skarbu Państwa oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje po dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) Forum Związków Zawodowych,
- 2) NSZZ „Solidarność”,
- 3) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje po dwóch przedstawicieli wyznaczonych przez:

- 1) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych,
- 2) Konfederację Pracodawców Polskich,
- 3) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 4) Business Centre Club – Związek Pracodawców.

§ 6

Strony mogą zapraszać do udziału w pracach Zespołu, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – po jednym przedstawicielu innych organizacji związkowych działających w sektorze;
- 2) strona pracodawców – po jednym przedstawicielu innych organizacji pracodawców działających w sektorze;
- 3) strona rządowa – po jednym przedstawicielu organizacji społecznych i samorządów zawodów medycznych oraz organizacji samorządu terytorialnego.

§ 7

1. Pracami Zespołu kieruje rotacyjnie trzech współprzewodniczących.
2. Współprzewodniczącym reprezentującym stronę rządową jest sekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia.
3. Stronę pracowników i pracodawców reprezentują współprzewodniczący wskazani przez:
 - 1) stronę pracowników;
 - 2) stronę pracodawców.
4. Okres kierowania pracami Zespołu przez współprzewodniczącego wynosi 6 miesięcy.
5. Zespół podczas pierwszego posiedzenia ustala w drodze uchwały kolejność kierowania pracami zespołu przez współprzewodniczących.
6. Współprzewodniczący są członkami Zespołu.

§ 8

1. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - 1) prowadzenie posiedzeń Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom zespołu, ekspertom i obserwatorom;
 - 2) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu;
 - 3) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 13 ust. 3;

7. Współprzewodniczący prowadzący posiedzenie Zespołu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 1 ust. 3.

§ 9

1. Sekretarzem Zespołu jest Dyrektor Departamentu Dialogu Społecznego.
2. Obsługę organizacyjną i techniczną Zespołu zapewnia Departament Dialogu Społecznego w Ministerstwie Zdrowia.

§ 10

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenia Zespołu odbywają się w budynku Ministerstwa Zdrowia w Warszawie przy ul. Miodowej 15 lub w innym miejscu uzgodnionym przez strony.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się każdorazowo w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.
4. Posiedzenie Zespołu jest ważne jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, co najmniej 50% przedstawicieli strony pracodawców oraz co najmniej 50% przedstawicieli strony pracowników.

§ 11

1. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący kierujący pracami Zespołu, działając z własnej inicjatywy lub na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.
2. Pierwsze posiedzenie Zespołu zwołuje Sekretarz Zespołu.
3. Zawiadomienia o miejscu, terminie i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu pocztą (listem poleconym), faksem lub za pomocą elektronicznych nośników informatycznych, na co najmniej 7 dni przed następnym posiedzeniem na wskazany do korespondencji adres. Członkowie Zespołu na pierwszym posiedzeniu wskażą adres do korespondencji oraz tryb i sposób powiadamiania ich o posiedzeniach Zespołu.
4. W uzasadnionych przypadkach współprzewodniczący mogą skrócić termin, o którym mowa w ust. 3, do 3 dni.

§ 12

1. Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki jednej minuty.

§ 13

1. Zespół może zająć stanowisko jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, co najmniej 50% przedstawicieli strony pracodawców oraz co najmniej 50% przedstawicieli strony pracowników.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich przedstawicieli stron biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla stron Zespołu.

§ 14

W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 13 ust. 1 i 2.

§ 15

1. Zespół może w drodze uchwały powoływać podzespoły do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Zespół wybiera spośród swoich członków skład podzespołów.
3. Uchwała o powołaniu podzespołu określa jego zadania oraz zasady i tryb działania.
4. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1 nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 16

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 17

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyz pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. W posiedzeniach Zespołu może brać udział nie więcej niż:

- 1) po jednym ekspercie powołanym przez organizacje o których mowa w § 4 i 5;
- 2) 3 ekspertów powołanych przez stronę rządową.

§ 18

1. Posiedzenia Zespołu są protokołowane.
2. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz.
3. Protokół z przebiegu posiedzenia Zespołu zawiera w szczególności:
 - 1) określenie porządku dziennego;
 - 2) listę imienną uczestników;
 - 3) treść wystąpień;
 - 4) określenie terminu i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
4. Kopie protokołu przesyłane są wszystkim Członkom Zespołu.
5. Każdy członek Zespołu może zgłosić do współprzewodniczącego Zespołu reprezentującego stronę rządową na piśmie nie później niż 14 dni przed posiedzeniem Zespołu uwagi co do zapisów z poprzedniego posiedzenia.
6. Członkowie Zespołu przyjmują protokół z poprzedniego posiedzenia wraz ze zgłoszonymi przez członków Zespołu uwagami. Pisemne uwagi, o których mowa w ust. 5 poddawane są głosowaniu przez członków Zespołu na posiedzeniu Zespołu. Uwagi nie przyjęte w głosowaniu stanowią załącznik do protokołu.
7. Protokół przyjęty przez Zespół podpisują uczestniczący w posiedzeniu współprzewodniczący lub upoważnieni przez nich członkowie Zespołu oraz Sekretarz.
8. Oryginały dokumentów, o których mowa w ust. 3 przechowywane są w Ministerstwie Zdrowia.

§ 19

Wszystkie wątpliwości wynikłe na tle właściwego stosowania niniejszego regulaminu rozstrzygają na bieżąco współprzewodniczący Zespołu, a w zakresie spraw w nim nie uregulowanych rozstrzygają każdorazowo strony Zespołu w trybie i na zasadach określonych w § 13.

§ 20

Regulamin wchodzi w życie z dniem uchwalenia.

**ZESPÓŁ TRÓJSTRONNY
DS. PRZEMYSŁU STOCZNIOWEGO**

Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Stoczniewego

Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Stoczniewego został powołany w 2006 roku z inicjatywy organizacji związkowych działających w morskich stocznich produkcyjnych. Przerwa w pracach Zespołu trwała od listopada 2008 r. Podstawą działania jest Regulamin Zespołu.

W 2013 roku Sekretariat Metalowców NSZZ „Solidarność” zwrócił się z inicjatywą reaktywowania prac Trójstronnego Zespołu ds. Przemysłu Stoczniewego. Podjęto w tej kwestii Uchwałę Walnego Zebrania Delegatów Sekcji Krajowej Przemysłu Okrętowego NSZZ „Solidarność” w sprawie reaktywacji zespołu stoczniewego. Zespół wznowił obrady w dniu 8 kwietnia 2013 r.

Skład Zespołu

- Stronę rządową w Zespole reprezentują przedstawiciele: Ministerstwo: Skarbu Państwa, Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Finansów.
- Stronę związkową reprezentuje: 5 przedstawicieli wyznaczanych przez Ogólnopolskie Porozumienia Związków Zawodowych: Prezydium OPZZ, Wolny Związek Zawodowy Pracowników Gospodarki Morskiej, Międzyzakładową Komisję NSZZ Pracowników H. Cegielski – Poznań SA; 4 reprezentantów wyznaczanych przez Forum Związków Zawodowych; 4 przedstawicieli wyznaczanych przez NSZZ „Solidarność”: Sekcja Krajowa Przemysłu Okrętowego.
- Stronę pracodawców reprezentuje: 5 przedstawicieli Konfederacji „Lewiatan” i 8 przedstawicieli Pracodawców RP.

Koordinację prac Zespołu, obsługę organizacyjną oraz sporządzanie dokumentów rejestrujących przebieg posiedzeń Zespołu (protokołów, protokołów rozbieżności, notatek i ustaleń) jak również przechowywanie i udostępnianie członkom Zespołu dokumentacji z posiedzeń zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik Departamentu Dialogu i Partnerstwa Społecznego MPiPS.

Tło działania i sytuacja w branży

Według Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju – polski przemysł stoczniowy obejmuje budowę i remonty statków morskich, łodzi rekreacyjnych, a także budowę kadłubów, bloków, sekcji, nadbudówek, konstrukcji stalowych.

Branżę stoczniową charakteryzuje ścisły związek pomiędzy aktualnym i prognozowanym stanem gospodarki światowej. Przemysł stoczniowy działa na silnie konkurencyjnym globalnym rynku statków. Przemysł ten zdominowany jest przez producentów azjatyckich – ponad 90% statków produkowanych jest przez Japonię, Koreę Północną i Chiny – udział europejskiego przemysłu stoczniowego w ogólnym rynku wynosi ok. 7%.

Potencjał produkcyjny w polskich stocznjach produkcyjnych znacznie zmniejszył się. W wyniku upadłości dwóch największych stocznich – zatrudnienie zmniejszyło się w całym sektorze do poziomu ok. 15 tys. osób (z tego stocznich remontowe zatrudniają ok. 5 tys. osób). Na rzecz całego przemysłu stoczniowego pracuje ok. 50 tys. osób.

Aktualnie w Polsce funkcjonuje 12 dużych i średnich stocznich zajmujących się budową statków. Dwie największe stocznie produkcyjne to: Stocznia REMONTOWA SHIPBUILDING SA w Gdańsku (dawna Stocznia Północna SA) oraz Stocznia Gdańsk SA. Trzecią znaczącą stocznją jest Crist SA. Produkcją statków małej wielkości zajmuje się kilkanaście mniejszych stocznich prywatnych.

W Polsce działa 10 dużych i średnich stocznich remontujących i przebudowujących statki. 4 największe to: Gdańska Stocznia „Remontowa” SA, Stocznia Remontowa „Nauta” SA w Gdyni oraz skonsolidowana we wrześniu 2013 r. Szczecińska Stocznia Remontowa „Gryfia” SA z Morską Stocznją Remontową SA w Świnoujściu.

Sytuacja na rynku światowym, spowodowana globalnym kryzysem gospodarczym, skłoniła polskie firmy z sektora stoczniowego do coraz większej dywersyfikacji działalności. Stocznie produkcyjne, oprócz budowy statków offshore, starają się działać w różnych segmentach, a wśród nich w: budowie konstrukcji stalowych, w tym konstrukcji przeznaczonych dla przemysłu offshore, konstrukcji hydrotechnicznych, konstrukcji na potrzeby energetyki wiatrowej, czy konstrukcji aluminiowych. Wobec ostrej konkurencji na światowym rynku remontowym i wpływu światowego kryzysu także polskie stocznie remontowe podjęły działania w kierunku dywersyfikacji produkcji poprzez prowadzenie przebudów jednostek,

podejmowanie bardziej skomplikowanych prac np.: przedłużanie kadłubów, budowy urządzeń i jednostek offshore oraz budowy mniejszych jednostek.

Problemy z finansowaniem budowy statków są podstawowym problemem na rynku światowym. Pomimo tej niekorzystnej sytuacji, przeważająca część stoczni z powodzeniem konkuruje na rynkach europejskich. Przychody z całokształtu działalności całego sektora w 2012 r. wyniosły 5,65 mld zł.

W 2012 r. wybudowano 15 statków o wartości 400 mln USD. W 2013 r. (dane wstępne) wielkość produkcji polskich stoczni wyniosła 12 statków o wartości niemal 400 mln EUR oraz 27 kadłubów o wartości 70 mln EUR.

W 2012 r. w polskich stocznjach wyremontowano 617 jednostek o wartości 230 mln EUR, a według wstępnych danych na koniec 2013 r. wyremontowano ok. 600 jednostek o wartości 300 mln EUR, z tego niemal 240 mln EUR wyniosła wartość remontowanych statków dla armatorów zagranicznych. W Polsce remontuje się najwięcej statków rybackich, drobnicowców, statków specjalistycznych, chemikaliowców, pojazdowców.

Drogą podniesienia konkurencyjności polskich stoczni, podobnie jak w krajach UE, jest przeorientowanie produkcji w kierunku statków o wysokiej złożoności technologicznej oraz poszukiwanie produktów niszowych (np.: elektrownie wiatrowe), co wymaga zastosowania rozwiązań innowacyjnych. Dla odzyskania znaczącej pozycji, działania polskich stoczni skierowane są w następujących obszarach: promowanie rozwoju „czystych” statków tj. przyjaznych środowisku, wspieranie inicjatyw dla rozwoju statków specjalistycznych, intensyfikacja działalności badawczo-rozwojowej. Takie działania podjęły zarządy polskich stoczni zarówno produkcyjnych, jak i remontowych. Realizacja powyższych inicjatyw wiąże się z koniecznością angażowania znacznych środków finansowych.

Światowy kryzys w przemyśle stoczniowym ma charakter tymczasowy – zdaniem ekspertów – w ostatnim czasie następuje odrodzenie rynku armatorskiego. Jako pierwszy ożywił się rynek zamówień na gazowce oraz na jednostki specjalistyczne do obsługi podmorskiego przemysłu wydobywczego typu offshore. Optymistycznym jest, że w powyższym typach statków stocznie azjatyckie są stosunkowo najmniejszą konkurencją dla stoczni europejskich, w tym polskich.

Od lipca 2014 r. przemysł stoczniowy będzie mógł korzystać z pomocy regionalnej oraz wsparcia na badania, rozwój i innowacje, czego efektem będzie zmniejszenie dysproporcji w udzielaniu pomocy publicznej

między Europą a Azją dalekowschodnią (w Korei Płd. i Chinach stosowany jest protekcjonizm we wspieraniu przemysłu stoczniowego).

Europejski sektor stoczniowy powinien być bardziej zintegrowany i realizować wspólną strategię wobec krajów dalekiego wschodu. W 2012 r. w Komisji Europejskiej powołana została Grupa koordynacyjna dla ustanowienia nowej strategii LeaderSHIP 2020, której celem jest określenie możliwości szerzej pojętego przemysłu stoczniowego, ze szczególnym uwzględnieniem innowacji, nowych technologii i ekologii. Osiągnięcie przewagi konkurencyjnej Europy możliwe będzie dzięki zwiększeniu nakładów na innowacje, badania i rozwój oraz skoncentrowanie się na budowie „zielonych statków”, a także statków zaawansowanych technologicznie.

Działalność w 2013 roku

Podczas 2 posiedzeń, które odbyły się 2013 r. omówiono następujące tematy:

- Informacja strony rządowej na temat przyszłości przemysłu stoczniowego w Polsce (stocznie produkcyjne, remontowe, produkcja na potrzeby MON),
- Omówienie sytuacji (konsolidacja, reaktywacja, pozyskanie inwestora) dot. terenów postoczniowych w Szczecinie,
- Informacja na temat prac grupy roboczej LeaderSHIP 2020 RDI Working Group – badania, rozwój i innowacje,
- Przegląd zasad ramowych dotyczących pomocy państwa dla przemysłu stoczniowego.

Na zwołane, posiedzenie Zespołu w dniu 1 lipca 2013 r. przybyła strona pracodawców i rządowa, natomiast strona związkowa była nieobecna.

*Regulamin obowiązywał w latach 2006–2008.
Po wznowieniu prac w 2013 r. przez Zespół Trójstronny
rozpoczęły się i trwają konsultacje nad projektem nowego regulaminu.*

REGULAMIN
Trójstronnego Zespołu
ds. Przemysłu Stocznioowego

*Tekst regulaminu zmieniony na posiedzeniu
w dniu 9 stycznia 2007 roku*

§ 1

1. Celem powołania Zespołu ds. Przemysłu Stocznioowego, zwanego dalej „Zespołem”, jest prowadzenie trójstronnego dialogu sektorowego dla godzenia interesów stron podczas realizacji programu działań Rządu oraz rozwiązywania problemów dotyczących funkcjonowania Przemysłu Stocznioowego i Kooperacyjnego.
2. Zadaniem Zespołu jest wypracowywanie wspólnych stanowisk w sprawach ważnych z punktu widzenia polityki państwa oraz interesów pracowników i pracodawców, związanych z realizacją celów Zespołu.

§ 2

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele strony rządowej, strony pracowników oraz strony pracodawców.

§ 3

Stronę rządową w Zespole reprezentuje 4 przedstawiciele w randze sekretarza lub podsekretarza stanu, po jednym wskazanym przez: Ministra Gospodarki, Ministra Skarbu Państwa, Ministra Finansów, Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

§ 4

Stronę pracowników w Zespole reprezentuje:

- 1) 4 przedstawiciele wyznaczonych przez NSZZ „Solidarność”: Sekcja Krajowa Przemysłu Okrętowego;
- 2) 5 przedstawiciele wyznaczonych przez OPZZ: Prezydium OPZZ, Wolny Związek Zawodowy Pracowników Gospodarki Morskiej, Międzyzakładową Komisję NSZZ Pracowników H. Cegielski – Poznań S.A.;

- 3) 4 przedstawicieli wyznaczonych przez Forum Związków Zawodowych.

§ 5

Stronę pracodawców w Zespole reprezentuje:

- 1) 5 przedstawicieli wyznaczonych przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”: Związek Pracodawców Forum Okrętowe;
- 2) 8 przedstawicieli wyznaczonych przez Konfederację Pracodawców Polskich.

§ 6

Strony mogą zapraszać do prac w Zespole, jako obserwatorów:

- 1) strona pracowników – przedstawicieli innych organizacji związkowych, a także organizacji społecznych i zawodowych działających w sektorze,
- 2) strona pracodawców – przedstawicieli innych organizacji pracodawców działających w sektorze,
3. strona rządowa – przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli administracji rządowej i samorządowej.

§ 7

1. Zespół obraduje na posiedzeniach.
2. Posiedzenie Zespołu jest ważne, jeżeli uczestniczy w nim co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej oraz co najmniej po jednym przedstawicielu organizacji pracodawców i organizacji związkowych.
3. Posiedzenia Zespołu odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż raz na dwa miesiące.
4. Posiedzenia Zespołu rozpoczynają się o godzinie określonej przez strony i trwają do chwili zrealizowania porządku dziennego, o ile strony nie postanowią inaczej.
5. W sprawach organizacyjnych Zespół podejmuje uchwały. Przy podejmowaniu uchwał stosuje się przepisy § 9 ust. 1 i 2.

§ 8

Przy rozpatrywaniu spraw przez Zespół, członkowie Zespołu powinni działać w dobrej wierze, stosować wyłącznie argumenty merytoryczne, przestrzegać zasad niniejszego Regulaminu.

§ 9

1. Zespół może zająć stanowisko, jeżeli w posiedzeniu uczestniczy co najmniej jeden przedstawiciel strony rządowej oraz co najmniej po jednym przedstawicielu organizacji pracodawców i organizacji związkowych.
2. Przyjęcie stanowiska przez Zespół wymaga zgody wszystkich stron biorących udział w posiedzeniu.
3. W razie braku zgody, o której mowa w ust. 2, każda ze stron Zespołu może przedstawić swoje stanowisko.
4. Zajęte przez Zespół stanowisko jest wiążące dla przedstawicieli stron Zespołu.

§ 10

1. Zespół może w drodze uchwały delegować poszczególnych członków Zespołu do wykonywania określonych prac lub uzgodnień roboczych dla potrzeb Zespołu.
2. Uchwała o wydelegowaniu osób określa ich zadania, zasady i tryb działania.
3. Wynik prac i uzgodnień, o których mowa w ust. 1, nie jest wiążący dla Zespołu.

§ 11

Zespół w drodze uchwały ustala harmonogram prac Zespołu z uwzględnieniem pilności spraw będących przedmiotem jego działania.

§ 12

1. Pracami Zespołu kierują współprzewodniczący:
 - a) przedstawiciel wskazany przez stronę rządową,
 - b) przedstawiciel wskazany przez stronę pracowników,
 - c) przedstawiciel wskazany przez stronę pracodawców.
2. Do zadań współprzewodniczących należy:
 - a) przewodniczenie posiedzeniom Zespołu z poszanowaniem interesów stron, w tym udzielanie głosu członkom Zespołu i ekspertom oraz kontrolowanie czasu ich wypowiedzi,
 - b) przedstawianie propozycji harmonogramu prac Zespołu, w szczególności przez ustalenie terminów i programów kolejnych posiedzeń Zespołu,
 - c) przedstawianie stanowisk stron, o których mowa w § 9 ust. 3.

3. Współprzewodniczący przewodniczący posiedzeniu ma prawo zwracania uwagi członkom Zespołu w przypadku, gdy ich wypowiedzi i zachowania naruszają zasady określone w § 8.

§ 13

1. Posiedzeniom Zespołu przewodniczą rotacyjnie współprzewodniczący Zespołu.
2. Posiedzenia Zespołu zwołuje współprzewodniczący Zespołu reprezentujący stronę rządową, działający z własnej inicjatywy lub każdorazowo na wniosek co najmniej jednego z pozostałych współprzewodniczących, pod warunkiem nie zgłoszenia przez pozostałe strony Zespołu sprzeciwu co do miejsca i terminu posiedzenia.

§ 14

Czas jednej wypowiedzi członka Zespołu lub eksperta nie powinien przekraczać pięciu minut, a repliki – jednej minuty.

§ 15

1. Każda ze stron Zespołu może korzystać z pomocy ekspertów. Koszty ekspertyzy pokrywa strona zlecająca ekspertyzę.
2. Eksperti biorący udział w pracach nie mogą udostępniać informacji z posiedzenia Zespołu.
3. Opinie przedstawiane przez ekspertów nie są wiążące dla Zespołu.

§ 16

1. Obsługę organizacyjną prac Zespołu zapewnia Sekretarz Zespołu – pracownik departamentu / biura właściwego do spraw dialogu społecznego, w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw pracy i polityki społecznej, zwany dalej „Sekretarzem”, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Obsługę prac, o których mowa w § 10, zapewniają organizacje związkowe, organizacje pracodawców lub urzędy obsługujące ministrów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu.

§ 17

1. Z posiedzenia Zespołu Sekretarz sporządza:
 - a) notatkę zawierającą ustalenia będące przedmiotem posiedzenia Zespołu,

- b) notatkę zawierającą stanowiska stron, o których mowa w § 9 ust. 3,
 - c) protokół z przebiegu posiedzenia,
 - d) protokół rozbieżności w sprawach, w których nie nastąpi uzgodnienie zapisu ustalenia lub osiągnięcia porozumienia, sporządzany w trakcie posiedzenia i podpisany przez współprzewodniczących stron lub osoby przez nich upoważnione.
2. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt. a) i b), sporządzane są w trakcie posiedzenia i podpisywane przez współprzewodniczących stron lub osoby przez nich upoważnione.
 3. Projekt protokołu z przebiegu posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz i w ciągu siedmiu dni przesyła członkom Zespołu. Protokół jest przyjmowany na następnym posiedzeniu Zespołu. Przyjęty przez Zespół protokół podpisują współprzewodniczący i Sekretarz.
 4. Protokół, o którym mowa w ust. 3, zawiera w szczególności:
 - a) określenie porządku dziennego,
 - b) listę imienną uczestników,
 - c) treść wystąpień, treść ustaleń, o których mowa w ust. 1 pkt a),
 - d) treść stanowisk stron, o których mowa w ust. 1 pkt b),
 - e) protokół rozbieżności,
 - f) określenie terminu, godziny i miejsca oraz przedmiotu następnego posiedzenia.
 5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, przechowuje Sekretarz i każdorazowo udostępnia je na wniosek członka Zespołu.
 6. Informowanie o pracach Zespołu przez członków i ministra właściwego do spraw pracy odbywa się na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt a)–e), podpisanych przez współprzewodniczących lub osoby przez nich upoważnione.

§ 18

Zawiadomienia o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Zespołu oraz materiały dotyczące tych posiedzeń Sekretarz przesyła członkom Zespołu drogą elektroniczną lub faksem, na co najmniej 3 dni robocze przed następnym posiedzeniem, na wskazany do korespondencji adres.

§ 19

Zmiana Regulaminu może nastąpić w drodze uchwały Zespołu.

Dialog społeczny w 2013 roku:

W dniu 26 czerwca 2013 r. centrale związków zawodowych: Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” oraz Forum Związków Zawodowych opuściły obrady Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych i zawiesiły w niej swoje uczestnictwo. Centrale uznały, że dotychczasowa formuła Komisji Trójstronnej się wyczerpała, i że to forum jest niewystarczające do dalszego prowadzenia dialogu społecznego.

Zostały zawieszony również prace związków zawodowych w Wojewódzkich Komisjach Dialogu Społecznego oraz w Trójstronnych Zespołach Branżowych.

Od czasu zawieszenia udziału central związkowych w Komisji Trójstronnej odbyło się kilka spotkań nieformalnych:

- Przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców spotykali na szczeblu central tych organizacji, a także w ramach prowadzonych konsultacji społecznych w konkretnych przedsiębiorstwach, spółkach, koncernach (np. Kompanii Węglowej, Grupie Azoty).
- **W dniu 30 października 2013 r.** na zaproszenie wystosowane przez Kancelarię Prezydenta w spotkaniu udział wzięli przedstawiciele central związków zawodowych oraz pracodawców. Kancelarię Prezydenta reprezentowali: Zastępca Szefa RP – Sławomir Rybicki, Sekretarz Stanu – Irena Wóycicka i Szef Gabinetu – Paweł Lisiewicz.

Przedmiotem spotkania było wspólne przeanalizowanie – czy w Polsce możliwy jest dialog społeczny, a jeżeli tak, to czy w obecnej, czy w nowej formule. Bowiem Prezydent uważa, że dialog społeczny jest bardzo ważną instytucją w Polsce, a zaprzestanie jego działania od czerwca 2013 roku może rodzić niedobre konsekwencje dla ładu społecznego w Polsce.

Związki zawodowe złożyły własne propozycje zmian dotyczące formuły dialogu społecznego i zadeklarowały kontynuowanie rozmów dwustronnych z pracodawcami.

Pracodawcy, wyrażając gotowość do kolejnego spotkania, zapowiedzieli, że odniosą się do złożonej przez związki propozycji zmian.

Konkluzją spotkania było wspólne stanowisko związków zawodowych i pracodawców, że przystąpią wspólnie do rozmów o tym, jakie formuła dialogu społecznego mogłaby mieć zastosowanie i jakie miałyby mieć ramy.

Wszyscy uczestnicy spotkania wyraźnie podkreślali, że formuła dialogu społecznego usankcjonowana ustawą o Komisji Trójstronnej wiele lat temu przeżyła się i przestała być adekwatna dla współczesnych problemów.

- **W dniu 25 listopada 2013 r.** w Akademii Obrony Narodowej w Warszawie odbyła się debata Przewodniczących NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych i Forum Związków Zawodowych z Ministrem Pracy i Polityki Społecznej – Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem i dotyczyła kwestii bezpieczeństwa społecznego.

Minister Pracy zaapelował do związkowców, by do czasu wypracowania nowej formuły Komisji Trójstronnej związkowcy powrócili do prac w Komisji. Potrzebna jest obecność przedstawicieli związków zawodowych, ponieważ nadal prowadzone są bieżące sprawy wymagające udziału ich przedstawicieli. Minister podziękował związkowcom, za to, że ich eksperci biorą udział w pracach innych gremiów dialogu społecznego.

Związkowcy podtrzymali nadal, że dotychczasowa formuła Komisji Trójstronnej się wyczerpała.

ZAŁĄCZNIKI

Trójstronne Zespoły Branżowe (TZB) oraz Podzespoły* TZB 1992–2013

Lp.	Nazwa Trójstronnego Zespołu Branżowego	Rok rozpoczęcia działalności
1.	Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników	1992
2.	Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki	1998
3.	Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa	1995
4.	Zespół Trójstronny ds. Branży Energetycznej	1998
5.	Zespół Trójstronny ds. Branży Węgla Brunatnego	2006
6.	Zespół Trójstronny ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego	1998
7.	Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Lekkiego	1999
8.	Zespół Trójstronny ds. Branży Chemicznej	2003
9.	<i>* Podzespół ds. Przemysłu Farmaceutycznego (ZT ds. Branży Chemicznej)</i>	2004
10.	<i>* Podzespół ds. Przemysłu Szklarskiego (ZT ds. Branży Chemicznej)</i>	2008
11.	<i>* Podzespół ds. Sektora Paliwowego i Petrochemicznego (ZT ds. Branży Chemicznej) – w fazie prac organizacyjnych</i>	2011 2013
12.	Zespół Trójstronny ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego	2002
13.	Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej	2005
14.	Zespół Trójstronny ds. Kolejnictwa	2003
15.	<i>* Zespół ds. Przewozów Pasażerskich (ZT ds. Kolejnictwa) Powołany w 2011 r.</i>	2011
16.	Zespół Trójstronny ds. Ochrony Zdrowia	2005
17.	Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Stocznioowego	2006–2007 (wznowienie 2013)

Regulaminy Trójstronnych Zespołów Branżowych (TZB) oraz Podzespołów* TZB

Lp.	Nazwa Trójstronnego Zespołu Branżowego	Regulaminy przyjęte dnia
1.	Zespół Trójstronny ds. Bezpieczeństwa Socjalnego Górników	17 maja 2002
2.	Zespół Trójstronny ds. Górnictwa i Przetwórstwa Siarki	14 marca 2002 29 maja 2012 (ostatnie zmiany)
3.	Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa	18 kwietnia 2002
4.	Zespół Trójstronny ds. Branży Energetycznej	28 marca 2002
5.	Zespół Trójstronny ds. Branży Węgla Brunatnego	22 września 2006
6.	Zespół Trójstronny ds. Społeczno-Gospodarczych Warunków Restrukturyzacji Zakładów Przemysłowego Potencjału Obronnego	12 kwietnia 2002
7.	Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Lekkiego	10 kwietnia 2002
9.	Zespół Trójstronny ds. Branży Chemicznej	29 lipca 2003 r. 24 października 2008 (ostatnie zmiany)
10.	* Podzespół ds. Przemysłu Farmaceutycznego (w ramach ZT ds. Branży Chemicznej)	2 września 2004
11.	* Podzespół ds. Przemysłu Szklarskiego (w ramach ZT ds. Branży Chemicznej)	21 czerwca 2010
12.	* Podzespół ds. Sektora Paliwowego i Petrochemicznego (w ramach ZT ds. Branży Chemicznej) W fazie prac organizacyjnych. Decyzje regulaminowe od dnia 24 czerwca 2013 r.	2013 W formule ZT ds. Branży Chemicznej
13.	Zespół Trójstronny ds. Żeglugi i Rybołówstwa Morskiego	8 marca 2007
14.	Zespół Trójstronny ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej	14 lipca 2008
15.	Zespół Trójstronny ds. Kolejnictwa	11 lutego 2005
16.	* Zespół ds. Przewozów Pasażerskich (w ramach ZT ds. Kolejnictwa) Rozpoczął działalność w dniu 14 września 2011 r.	W formule ZT ds. Kolejnictwa
17.	Zespół Trójstronny ds. Ochrony Zdrowia	25 lutego 2005
18.	Zespół Trójstronny ds. Przemysłu Stoczniewego	2006 9 stycznia 2007 roku (ostanie zmiany)